

Iskra

46

Pesem namesto uvodnika

*Zadnji dan
v letu
vse najboljše želimo
si na svetu.
Ljubimo čas,
v katerem živimo,
po sreči in zdravju
vsi hrepenimo.*

*Kako bi lepe
trenutke snovali
vsak v sebi
in sebe spoznali.
Saj ni mogoče
pesmi peti
brez posluha,
kaj imeti.*

*Leta hitijo, pred nami
v neskočnost
vsi si želimo le
lepšo bodočnost,
kot bi poslušali
modre preroke
za srečno in zdravo
si stisnimo roke.*

*Vse, kar čakamo,
da doživimo
posebno, kar
najbolj si želimo,
naj Iskra naša
bo vedno goreča,
za vse skupaj
pa zdravje in sreča.*

Julij Kožuh

Srečno '88

Peta seja KOS SOZD Iskra

Sanacijski programi morajo realno radikalno zarezati!

Položaj Telematike je težak in kritičen, kar pa ne pomeni, da ni rešljiv. V naslednjem letu pričakujejo, da bodo zmanjšali izgube kar za 30 do 40 odstotkov.

Na torkovi seji Iskrinega sindikata je glavni direktor delovne organizacije Telematika Andrej Polenc že uvodoma na široko orisal stanje in kritične elemente delovne organizacije in pri tem predvsem opozoril na velike viške delovne sile. Tako je predstavil tudi rešitve in akcije, ki so si jih začrtali že s sanacijskim programom za preseganje kritičnega položaja, v katerem se že nekaj časa nahaja ta Iskrina delovna organizacija. Andrej Polenc je omenil tri nosilne programe, ki bodo nosilci sanacije v naslednjih letih. Od programa Iskra 2000 in programa Terminalov si v Telematiki obetajo dobre rezultate že v prihodnjem letu, medtem ko bo potrebno program Velikih javnih sistemov še dodobra oživiti. Poleg ukrepov, ki bodo morali biti v bodoče bolj usmerjeni v ekonomiko poslovanja, bodo v delovni organizaciji, kjer so pred kratkim uspešno izvedli referendum za enovito delovno organizacijo, velike probleme predstavljali prav ogromni viški delovne sile. Pri ukrepih, ki bodo zajemali vse od predčasnih upokojitev, dokupa delovne dobe pa do premeščanja in prestrukturiranja,

bodo vsekakor pazili, da delavčev socialni položaj ne bo prehodno prizadet.

Tako so tudi v razpravi člani sindikata odpirali vprašanja glede viškov delovne sile, pomoči družbe pri sanaciji in investicijah pa o reševanju celotnega sklopa Telematike in ne samo telefonije. Govorili so tudi o njenem tržnem položaju tako v Jugoslaviji kot v svetu pa o sodelovanju z ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci telefonije. Tako je tudi glavni direktor Telematike na vprašanje glede izbire licenčnega partnerja odgovoril, da so pri odločitvi licenčnega partnerja temeljito in strokovno analizirali vse vidike odločitve o licenci in da so strokovno odločitve z njihove strani že prinesli.

Ob zaključku te točke dnevnega reda je Koordinativni odbor Iskrinega sindikata zahteval polno odgovornost poslovnih in strokovnih delavcev za predvidene rezultate investicije, kar bo v bodoče tudi nenehno spremljal.

V nadaljevanju seje je predsednik Poslovnega odbora SOZD

Iskra Franc Šifkovič na kratko predstavil trenutni položaj Iskre in se pri tem dotaknil nekaterih elementov, ki negativno vplivajo na celotno stanje in poslovanje Iskre. Tako je pri tem omenil obračunski sistem pa protiinflacijski program in opozoril na premajhno vlaganje v lastna sredstva in na tendenco zoževanja tržišč v celi Jugoslaviji.

Ko je ocenil prioritete naloge, je Franc Šifkovič dejal, da ne smemo pozabiti na dejstvo, da se Iskra glavni nalogi, to je planu izvoza v letu 1987, vse bolj približuje, da se je razmerje med konvertibilnim izvozom in uvozom izboljšalo pa da so bili narejeni pomembni premiki na kadrovskem področju, z postavljenimi kriteriji pa smo uredili tudi področje naložb. Pri tem pa je opozoril še na vedno nerešen problem celovite kakovosti in odprto nalogo novega izdelka.

Ko je spregovoril o nalogah v naslednjem letu, je povedal, da bo plan za leto 1987 januarja že pripravljen. Najprej je treba pregledati vseh dvanajst programov in to predvsem z vidika trga. Kadrovska politika bo v naslednjem letu ostala

nespremenjena, potrebno pa bo začeti s spreminjanjem poslovne in samoupravne organiziranosti celotne Iskre.

Vseh izgub, ki jih bodo Iskrine delovne organizacije prenesle v naslednje leto, Iskra sama ne bo mogla pokriti. Zato bo po besedah predsednika Poslovnega odbora dobila nekaj sanacijskih kreditov, ampak samo za saniranje programov, ne pa tovarne.

Beseda je tekla tudi o 2700-ih strokovnjakih v Iskri, ki so razbiti po posameznih delovnih organizacijah, zato pa je treba te razvijalce vzpodbuditi na osnovi programov in jih združevati na osnovi projektov. Člani Iskrinega sindikata so tudi nakazali na problem odhajanja strokovnjakov in odliv znanja iz delovnih kolektivov, ki v današnjih razmerah predstavlja vsekakor nezanimljivo težavo. Zato so predlagali, da bi treba te stvari začeti tudi zakonsko urejevati.

Torkovo sejo so člani Koordinativnega odbora zaključili s pregledom potrebnih evidentiranj za organe na nivoju SOZD Iskra ob volitvah v letu 1988.

VŽ

Področni kolegij za organizacijo in informatiko

Postopno oštevilčenje Iskrinih izdelkov

Iskrina računalniška mreža, Iskra-borza in uvajanje JANA in drugih BAR KOD so tri prednostne naloge, ki jih bodo Iskrine delovne organizacije v naslednjem letu skupno financirale po sedaj veljavnem sistemu. Skupna vrednost teh nalog je 250 milijonov dinarjev.

Ko so na sredinem področnem kolegiju za organizacijo in informatiko pregledovali predlagane projektne naloge za naslednje leto, so delovne organizacije dale prednost zgoraj naštetim nalogam, hkrati so tudi vsi podprli predlagane programe dejavnosti INDOK in STANDARDIZACIJE in se dogovorili, da bodo druge projektne naloge financirali z interesnim združevanjem. Poleg tega so sklenili, da naloge, za katere posamezne delovne organizacije iščejo zunanje ponudnike, da pač v bodoče te naloge predlagajo na samem kolegiju in tako

dajo možnost tudi Iskrinim izvajalcem, da pripravijo ponudbo.

V nadaljevanju seje je beseda tekla tudi o označevanju Iskrinih izdelkov in stališče organizatorjev in informatorjev glede uvajanja Iskrinih standardov za materiale in izdelke je, da se ti standardi uveljavljajo postopoma, pač tako, kot se bodo odločale posamezne delovne organizacije. Pripombe in predloge pa bodo posredovali temeljni organizaciji STANDARDIZACIJA.

Člani kolegija so govorili tudi o uvajanju bar kod na Iskrine izdel-

ke, ki bo v prihodnjih letih postalo nepogrešljivo, če bomo hoteli izvažati naše proizvode. Toda nekatere delovne organizacije se tega še ne zavedajo in zanemarijo pomembnosti črtnih kod. Na kolegiju so sklenili, da bo Iskra pristopila k bar kodam, do petega januarja pa bodo počakali, da se bodo še nekatere delovne organizacije odločile glede uporabe črtnih kod.

Iskrini organizatorji in informatorji so se seznanili tudi z novostmi v računalniški mreži Iskre, ki že zelo dobro deluje in vključuje kar veliko subjektov, od Iskrinih

delovnih organizacij, ki so v skupnem računalniškem centru, in Univerzitetnega računalniškega centra, pa do Instituta Jožef Stefan in slovenske narodne banke. V sklopu tega so pregledali tudi delo na projektu izvoznega poslovanja (ISIP). V naslednjem letu bodo pripravili nov predlog tega projekta (ISIP 2), kjer bodo skušali odpraviti nekatere tehnološke in vsebinske pomanjkljivosti. Tako bodo skušali doseči večjo uporabnost projekta pri dobaviteljih, zboljšati računalniško izmenjavo podatkov s poslovnimi partnerji, in omogočiti večjo distribuiranost računalniške obdelave podatkov.

Ob koncu seje pa so člani kolegija pregledali program projekta »vpogled v stanje dinarskih računov Iskra banke«.

VŽ

»Zelo težko bi bilo oceniti, da je bilo letošnje leto izrazito slabo, še težje pa, da je bilo posebno dobro.

Kazalo bi oceniti najprej tisto, kjer smo se kolikor toliko približali zastavljenim planom za letošnje leto. Na prvo mesto bi postavil izvoz, kjer smo se močno približali 300 milijonom dolarjev. Odstotek povečanja za lansko leto je sicer majhen, zato pa izrazito odstopa izvoz na konvertibilno področje, kjer smo dosegli za 12% boljše rezultate.

V letošnjem letu smo dalje vendarle uspeli umiriti zaposlovalno politiko in malenkostno izboljšati izobrazbeno strukturo naših delavcev. Žal so nas dogajanja na tem področju prehitela, kajti Iskra se je v letošnjem letu prvič morda odkrito spoprijela s problemi tehnoloških presežkov, z zahtevnimi problemi spremembe sestava, z zamenjavo programov, z uvajanjem novih programov.

In tretjič — dosegli smo nekatere premike na področju naložb predvsem v tem, da smo postavili sistem selekcioniranja naložb in prioritete ter sprejeli odločitve za vse pomembnejše naložbe v prihodnjem letu. Omenim naj tudi da smo letos uspeli opredeliti strateške cilje Iskre, ki bodo veljali najmanj do konca tega petletnega obdobja, prepričan pa sem, da bo večina teh ciljev ostala v veljavi tudi do leta 2000.

Ali bi morda malo podrobneje spregovorili o teh strateških ciljeh, oz. prihodnjih opredelitvah Iskre?

»Opredelili smo šest strateških ciljev in z njimi ter drugimi nalogami in usmeritvami Iskre bomo v prvih mesecih prihodnjega leta seznanili vse delavce Iskre tako, da bo vsak vedel, kakšna je usmeritev Iskre, kaj Iskra hoče in za čem Iskra teži. Seveda pa smo se v letošnjem letu spoprijemali z ogromnimi težavami in problemi, pretežna večina pa je bila sistemske narave. V prvih mesecih, skupaj pol leta, smo se ubadali s problematiko plačevanja v tujino, neprestano smo imeli težave s pomanjkanjem plačilnih sredstev in ta problematika se je proti koncu leta še zaostrovala. Obračunski sistem, za katerega smo še ob koncu lanskega leta in v začetku letošnjega ocenjevali, da bo nevtralen vplival na poslovno dogajanje v Iskri, je v drugi polovici leta pokazal svoje slabe plati in na nek način vplival tudi na velike izgube, ki smo jih imeli v devetih mesecih in, ki jih bomo imeli tudi v vsem letu 1987.

V drugi polovici leta je močno izstopal problem zoženja trgov. Gre za zoženje jugoslovanskih trgov. Naša ocena je, da ne gre za »politično zapiranje« tržišč posameznih predelov Jugoslavije, ampak da gre bolj za očitno upadanje kupne moči prebivalstva pa tudi naložbenih sposobnosti delovnih organizacij po vsej Jugoslaviji, kar vse seveda močno vpliva na rezultate, ki jih Iskra dosega na do-

Iskra mora sama najti lasten izhod in rešitve

Tik pred novim letom smo obiskali našega predsednika PO SOZD Iskra Franca Šifkoviča in ga naprosili za krajši razgovor ob tej priložnosti. Naš sogovornik se je rad odzval prošnji uredništva in je na prvo vprašanje, češ, da je ob koncu slehernega starega leta običaj, da se ozremo na minulo leto in ga skušamo oceniti, takole odgovoril:

mačem tržišču. Gospodarska reforma, ki se je je lotila Sovjetska zveza pa tudi na nek način ostale deleže SEV, je prav tako močno vplivala na dogajanje v Iskri, saj nam je izvoz v te dežele izpadel kar v višini nekaj deset milijonov dolarjev, kar posebej velja za kranjsko Telematiko. Proti koncu leta so se začele pojavljati težave s plačili naših izdelkov v nekaterih deželah v razvoju, in krog le-teh se vedno bolj širi. Tudi to je eden izmed objektivnih problemov, s katerimi se je Iskra soočala letos.

Brez dvoma pesti skoraj vse naše delovne organizacije pomanjkanje lastnih sredstev, ki postajajo izjemno pomemben dejavnik, predvsem zato, ker obresti, ki jih plačujemo na izposojena sredstva, postajajo vedno pomembnejši strošek, ki ga marsikatera naša delovna organizacija enostavno ne zmore prenesti.

Kaj pa protinflacijski program, ki je sedaj v polnem teku?

»Seveda ne morem mimo protinflacijskega programa, ki je močno prizadel večino delovnih organizacij Iskre. Ocenjujem, da v zadnjih mesecih letošnjega leta cenovna politika, ki jo vsebuje protinflacijski program, še ne bo učinkovala s polno močjo, izrazito pa bo vplivala na poslovanje celotne Iskre v zač-

tku prihodnjega leta. Ta cenovna politika je v trenutku vzela Iskri več kot 120 milijard dinarjev, res pa je tudi, da jih nekaj dobimo nazaj, v kolikor bodo devalvacijski učinki trajali tako kot so zastavljeni v tem trenutku.

Dogovorjeni smo, da bomo šli v nekaj smeri:

— ko sem govoril o tem, da nam bo protinflacijski program pobral ogromno denarja, sem pozabil omeniti, da je vendarle devalvacija, v kolikor bi njeni rezultati trajali še v prihodnje, za Iskro ugodna v tem smislu, da vendarle postavlja izvoz in zato ocenjujemo, da moramo vse sile v prihodnjem letu napeti za dosego vse večjega izvoza. To je edini izhod, s katerim lahko ublažimo negativne učinke protinflacijskega programa in tudi učinke reševanja jugoslovanskih tržišč — domače prodaje. Izvoz bo absolutno v prvem planu. Seveda pa bo za učinkovit izvoz potrebno še zagotoviti tekočo proizvodnjo in uvoz repromaterialov, kar je še vedno odprto vprašanje.

— znova oceniti v vseh delovnih in temeljnih organizacijah pa tudi v celotni Iskri programe z vidika tržne usposobljenosti. Sprijazniti se moramo z dejstvom, da je trg tisti, ki v končni fazi odreja, kaj bomo delali, predvsem pa, koliko bomo delali.

Tržni kriteriji so še vedno marsikje zastavljeni in zato tudi v marsikateri naši delovni organizaciji prihaja do težav, torej odločno tržno preverjanje vseh programov.

— preveriti bomo morali tudi 12 programskih usmeritev, ki so zapisane v dokumentih o razvoju Iskre do leta 2000, če ni to le morda nekoliko preširok spekter programov, ampak ta naloga je nekoliko bolj dolgoročna.

— izdelati moramo varčevalne ukrepe na področju energije, surovin, repromaterialov, polizdelkov.

— glede kadrovske politike se stanje ne more bistveno spremeniti od tistega, ki ga je sprejel centralni delavski svet v letošnjem letu. Še vedno bomo vodili restriktivno politiko zaposlovanja in krepili ter večali obseg znanja, ki je za uresničevanje Iskrinih programov nujno potreben. Začeli bomo z nekaterimi naložbami, ki bodo dogovorjene v Iskri. Na dolgi rok moramo začeti temeljito zmanjševati družbeno režijo nasploh, od režije v TOZD, DO in v celotni Iskri, seveda pa tudi v DPO.

Kljub malce črni podobi sedanosti nas le zanima, kako ocenjujete perspektive Iskre, oz. njenega poslovanja, v prihodnjem letu in kako smo pripravljeni, ne samo na izziv sodobne tehnologije in razvoja v svetu, temveč tudi, ali smo sposobni odločneje stopiti na pot v prihodnje tisočletje, na katerega pragu smo že ta hip?

Iskra v tem trenutku zahteva, da naj bodo gospodarska politika in njeni ukrepi znani vnaprej, kajti le na tej osnovi je možno napraviti solidne načrte poslovanja za prihodnje leto. Danes so nam znane razmere predvsem za prvo polovico prihodnjega leta, torej so nam znani protinflacijski ukrepi, neznano pa nam je, kako se bo gospodarstvo znašlo in v kakšnih razmerah v drugi polovici leta. Ne glede na to pa seveda ne gre čakati na celovit koncept gospodarske politike za leto 1988. Iskra mora najti lasten izhod in rešitve.

In še zadnje vprašanje, kakšne so vaše želje za prihodnje 1988. leto?

»Glede želja v novem letu pa bi rekel naslednje: želel bi, da se vsi delavci Iskre zavedamo, da smo kljub vsem težavam in problemom, s katerimi se Iskra sooča, socialno varnejši v Iskri kot pa če bi ne bili združeni. V letu 1988 bo gospodarska kriza pokazala tudi Iskri še ostrejšo zobe, vendar Iskra od svojih razvojnih načrtov ne bi smela odstopiti, obdržati mora »rdečo nit«, ki jo ima in za katero sem prepričan, da je še posebno pomembna v kriznih razmerah, kakršne so današnje.

Osebnostno pa želim vsem sodelavkam in sodelavcem čimveč zdravlja, uspešnega dela, sodelovanja pa tudi strpnosti, ki bo potrebna pri reševanju posamičnih pa tudi naših skupnih problemov.

DUŠAN ŽELJEZNOV

Novi protiinflacijski ukrepi — novi izgubaši!

Potem ko je ob devetmesečju pet Iskrinih delovnih organizacij ugotavljalo izgubo, se bo zaradi protiinflacijskih ukrepov Zveznega izvršnega sveta to število morda že v bližnji prihodnosti podvojilo. Ukrepi so neugodno vplivali predvsem na Videomatiko, Elektroakustiko, Antene,

Rotomatiko, Avtoelektriko, ERO in Kibernetiko.

Zadnje zasedanje delavskega sveta celotne Iskre v letu 1987 ni bilo nič praznično: ponovno je opozorilo na številne probleme. Žal smo na seji pogrešali večino direktorjev Iskrinih delovnih organizacij, ki bi lahko v takšnem položaju, kot se je dogajal na tokratnem, pa tudi na mnogih prejšnjih zasedanjih s svojimi stališči olajšali odločanje delegatom in pospešili delo. Njihovi delegati prihajajo nam-

reč na seje z izdelanimi stališči svojih delovnih organizacij, kar seveda v določenih primerih onemogoča takojšnje odločanje.

Na tej zadnji seji v tem letu se je zgodilo celo to, da si nekateri kršeneje samoupravnih dogovorov v Iskri, pa letnih sporazumov, obveznosti, itd, razlagajo kot svojo samoupravno pravico...

Po pregledu izvajanja sklepov prejšnjega zasedanja delavskega sveta, so delegati poslušali poročilo o poslovanju Iskre v prvih devetih mesecih. Poročilo, ki ga je podal

član KPO SOZD Iskra Vito Osojnik, so sprejeli, delavske svete po posameznih delovnih organizacijah, zlasti tistih, ki ne poslujejo najbolje, pa pozvali, da spremljajo uresničevanje operativnih načrtov.

Vito Osojnik je poslovanje Iskre v nadaljevanju povezal z znanimi ukrepi zvezne vlade. Med drugim je opozoril, da obstaja nevarnost, da se bo zaradi teh ukrepov znašlo v rdečih številkah še več Iskrinih delovnih organizacij. Posebno neugodni so ti vplivi v tistih tovarnah, ki imajo v strukturi cene večji delež

surovin črne in barvne metalurgije ter uvoza, kot pa je udeležba izvoznih prihodkov v ceni.

Že uvodoma smo zapisali tiste delovne organizacije, na katere bodo protiinflacijski ukrepi vplivali najbolj neugodno, pri mnogih drugih pa bodo razpolovili akumulativnost. Boljše rezultate lahko pričakujejo le največji Iskrini izvozniki.

Prvič se je na 9. seji DS zataknilo, ko so delegati razpravljali in sklepali o predlogu računa sredstev DSSS SOZD Iskra. Pripombe

k računu je imela Kibernetika, predlog pa bo sprejet, če bo delegacija te delovne organizacije v ponovnem usklajevalnem postopku dala soglasje k višini spornih postavk.

Poračun sredstev za dejavnosti marketinga je bil sprejet brez pripomb.

O začasnem financiranju skupnih dejavnosti v Iskri, to je do sprejetja letnega plana za leto 1988, pa je imelo pripombe kar 6 delovnih organizacij. Ker v Iskri vsako leto

zamujamo s sprejemanjem Letnega programa, je potrebno do takrat zagotoviti kontinuiteto financiranja skupnih dejavnosti, največ hude krvi pa je povzročila nova metodologija obračunavanja obveznosti delovnih organizacij. Nesporazum je verjetno nastal zato, ker delegati te metodologije, ki v resnici še bolj razbremenjuje delovne organizacije, niso razumeli.

V nadaljevanju zasedanja so sprejeli predlog za revalorizacijo združenih sredstev, naloženih v

prioritetne projekte, sprejeli pravilnik o interni prodaji Iskrinih izdelkov v Iskri, med drugim so imenovali tudi Fedorja Gregoriča za člana KPO SOZD Iskra za namensko proizvodnjo, imenovali pa so tudi Domicilni odbor partizanskih delavnic 99d in koroških partizanov, kot tudi odbor za pripravo Dneva Iskre, ki ga prihodnje leto organizirala DO Elektromotorji iz Železnikov.

Lado Drobež

Sklepi 9. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra

92) Na osnovi podane obrazložitve sekretarja DS SOZD Jasta Marcona in predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov 8. zasedanja DS SOZD z dne 23. 9. 1987 in korespondenčne seje z dne 13. 11. 1987 ter pri tem ugotavlja:

— sklep št. 71 je realiziran — odbor za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1988 sestavljajo naslednji delegati: Telematika — Fajmut Franc, Iskra Delta — Herman Tomaž, Kibernetika — Tepina Jure, Električna orodja — Poljšak Igor, Elektrozeve — Kopitar Tanja, Merilna elektronika — Pušnar Mojca, Elektropatika — Krevelj Majda, Avtomatika — Strukelj-Kavčič Marija, Elementi — Fajdiga Vesna, Mikroelektronika — Mlinar Danica, Antene — Zgavc Nada, Elektroakustika — Renčelj Rajmund, Elektromotorji — Benedičič Minka, Videomatika — Cvetek Jože, Rotomatika — Lapajne Nadja, Avtoelektrika — Jelinčič Ludvik, Kondenzatorji — Težak Vida, Baterije Zmaj — Orlandić Edino, Iskra Commerce — Boriko Franc, Iskra Servis — Remškar Dragan, IKM — Simonič Anton, ZORIN — Trojar Marjan, Invest servis — Štembal-Jereb Aleša, Srednja šola — Založnik Dragica.

— sklep št. 74 še vedno ni realiziran v celoti, ker še vedno ni obvestil o rezultatih sprejemanja SaS o spodbujanju izvoza v SOZD Iskra iz sledečih DO Kibernetika, Elektrozeve, Elementi, Elektroakustika, Videomatika in IKM,

— sklep št. 90 je realiziran ter potrdi predloženo listo arbitrov notranje arbitraže SOZD Iskra. Le-ta se objavi v glasilu Iskra.

93) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Vita Osojnika in predloženega gradiva ter predloga delegacije Telematika sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v obdobju od 1. 1. do 30. 9. 1987 s predlogi sklepov za izpolnjevanje planskih obveznosti in sanacijo kritičnih točk.

DS obvezuje delavske svete DO, da na podlagi že sprejetih akcij spremljajo operativne načrte za njihovo uresničevanje v vsaki posamezni DO iz SOZD Iskra.

Programi za racionalnejše poslovanje se morajo pripraviti tudi za skupne in združene dejavnosti SOZD. Le-ti naj se predstavijo oz. sprejmejo v okviru sprejemanje programa dela teh dejavnosti za leto 1988.

DS sprejme na znanje oceno vpliva ukrepov ZIS na poslovanje SOZD Iskra.

94) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Vita Osojnika, predloga odbora za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1987 ter predloženega gradiva sprejme DS v soglasju s podanimi stališči delegacij soglasno naslednji sklep:

DS sprejme poračun sredstev za dejavnosti marketinga v višini 262,5 mio din s tem, da 20% teh sredstev zagotovi DO Iskra Commerce, ostalih 80% pa DO Iskre po ključu, ki velja za združena sredstva dejavnosti skupnega pomena v letu 1987.

95) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Vita Osojnika in vodje DSSS SOZD Jasta Marcona, predloga odbora za samoupravno usklajevanje Letnega programa SOZD Iskra za leto 1987, predloženega gradiva ter podane pripombe delegacije DO Kibernetika in soglasij ostalih delegacij sprejme DS naslednji sklep:

DS ugotavlja, da je predlog poračuna za DSSS SOZD Iskra v višini 199.782.000 din sprejet, če se od delegacije DO Kibernetika v ponovnem usklajevalnem postopku v roku enega tedna pridobi soglasje glede višine spornih postavk t. j. dela sredstev za sklad skupne porabe in tistega dela materialnih stroškov, ki nastajajo odvisno od DSSS SOZD.

96) Na osnovi podane obrazložitve članka KPO SOZD Vita Osojnika in predloženega gradiva, podanih pripomb delegacije DO Antene, Avtomatika, Kibernetika, Elementi, Elektromotorji, Elektrozeve in ERO in podanega predloga v razpravi sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS ugotavlja, da je potrebno za delovanje organizacij skupnega pomena in izvajanje nalog skupnega pomena zagotoviti kontinuiteto financiranja od 1. 1. do sprejetja Letnega programa za leto 1988. Zato soglašajo, da podobno kot v preteklosti, poteka financiranje v prehodnem obdobju na osnovi programov iz Letnega programa 1987, upošteva mesečne zneske v višini 1/12 vrednosti iz leta 1987 povečane v obdobju I-III/1987 za 37%.

Po sprejetju Letnega programa SOZD Iskra za leto 1988 pa se izvede poračun na osnovi delilnika v skladu s Samoupravnim sporazumom o izvajanju srednjeročnega plana 1986—1990 v SOZD Iskra na področju dejavnosti skupnega pomena, pošteva metodeologijo kvartalnega prilagajanja.

DS predlaga, da se pospeši z izdelavo letnega programa za leto 1988 tako, da bi lahko predlog sprejeli najkasneje do konca februarja.

97) Na osnovi podane obrazložitve predstavnika Iskra banke Cirila Dragonje, predloga odbora delegatov podpisnic SaS o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov SOZD Iskra in predloga odbora za finance ter predloženega gradiva sprejme DS v soglasju s podanimi stališči delegacij soglasno naslednji sklep:

DS sprejme predlog za revalorizacijo združenih sredstev naloženih v prioritetne projekte SOZD Iskra z dne 11. 11. 1987.

98) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Jožeta Godca, predloga odbora za tržništvo in predloženega gradiva sprejme DS soglasno soglasno naslednji sklep:

DS sprejme predlog Pravilnika o interni prodaji iskrinih izdelkov delavcem SOZD Iskra z dne 2. 12. 1987. Pravilnik se objavi v naslednji številki glasila Iskra.

99) Na osnovi predloga predsednika KPO SOZD Franca Šifkoviča ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS pooblasti v skladu s 38. členom Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra za čas do imenovanja namestnika oz. pomočnikov za zastopanje SOZD Iskra z enakimi pooblastili kot jih ima predsednik KPO SOZD člana KPO SOZD za ekonomiko, finance in investicije Vita Osojnika in člana KPO za družbenopravne zadeve, kadrovske politiko in izobraževanje ter družbeno samozaščito in SLO Jožeta Godca.

100) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Jožeta Godca ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme poročilo o aktivnostih v zvezi s pobudo za dokup delovne dobe ter predlaga da se z ozirom na nastalo situacijo zadevno pobudo sproži tudi na zvezni ravni.

101) Na osnovi podane obrazložitve namestnika predsednika razpisne komisije Avguščina Čiuhe in predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS imenuje za člana KPO SOZD Iskra za namensko proizvodnjo Fedorja Gregoriča za dobo 4 let.

102) Na osnovi podane obrazložitve predsednika KOS SOZD Avguščina Čiuhe ter predloženega predloga KOS SOZD oz. predsedstva KZS SOZD sprejme DS soglasno naslednja sklepa.

1. DS imenuje Domicilni odbor partizanskih delavcev 99b in koroških partizanov v naslednji sestavi: Kobe Miloš, KPO SOZD, Čiuha Avguštin, KZS SOZD, Sirk Mojca, KS ZSMS SOZD, Železnik Milan, Tepina Pavle.

2. DS imenuje Odbor za pripravo Dneva Iskre za leto 1988 v naslednji sestavi: Gruden Igor — predsednik DS SOZD, Šifkovič Franc — pred-

sednik KPO SOZD, Čiuha Avguštin — predsednik KZS SOZD, Sirk Mojca — predsednica KS ZSMS SOZD, Kramar Miha — predsednik ZB SOZD, Kobe Miloš — stiki z javnostjo SOZD, Pavlica Miloš — DPO SOZD, Škrbinc Jaka — IC Marketing, Rakovec Tone — gl. direktor DO Elektromotorji, Hajnrihar Franc — predsednik SK DO, Hostnik Janez — predsednik DS DO, Benedičič Jože — sekretar ZK DO, Smid Janko — predsednik ZB DO, Vujič Milan — predsednik ZSMS DO.

103) Pisno delegatsko vprašanje DS DO Elektrozeve v zvezi s podvajanjem razvojnih in proizvodnih kapacitet v Iskri in nelojalno konkurenco pri trženju digitalnih sistemov PCM bo posredovano delegatom skupno s sklepi, odgovor pa bo podan na naslednji seji DS.

104) Odgovor na predlog delegata DO Avtomatika o ponovni proučitvi možnosti oz. smiselnosti varčevanja delavcev preko Iskra banke bo podan na naslednji seji DS.

105) DS sprejme na znanje informacijo delegacije DO Telematika o uspelem referendumu za združitev TOZD v enovito DO.

Predsednik DS SOZD: Igor Gruden

Lista arbitrov notranje arbitraže SOZD Iskra, katero je potrdil DS SOZD Iskra, dne 16. 12. 1987

TELEMATIKA: Marija Guštin, Metod Zaplotnik, Alojz Blaznik. ISKRA DELTA: Janko Pučnik. KIBERNETIKA: Aleksander Ravnikar, Dušan Stanjko, Igor Šprajcar. ELEKTRIČNA ORODJA: Magda Vraničar. ELEKTROZEVE: Metod Kačič. MERILNA ELEKTRONIKA: Marjan Vračko. ELEKTROPTIKA: Maks Tisej. AVTOMATIKA: Franc Kociper, Vladimir Ogorelec, Vika Zupan. ELEMENTI: Breda Kurent, Franc Penca, Stane Rostohar. MIKROELEKTRONIKA: Davorin Faganel. ANTENE: Majda Jere. ELEKTROAKUSTIKA: Majda Škrj. ELEKTROMOTORJI: Marjan Thaler. VIDEOMATIKA: Božo Rot. ROTOMATIKA: Lojzka Štucin. AVTOELEKTRIKA: Zvonko Štular, Edvard Šket, Jogan Silvan. KONDENZATORJI: Peter Golobič, Franc Plevnik, Nada Lavrin. BATERIJE ZMAJ: Marjan Žitnik, Marija Sitar, Jernje Pajek. ISKRA COMMERCE: Leopold Blaznik. ISKRA SERVIS: Dragan Petrovič. IKM: Greta Zalaznik. ZORIN: Džordž Krstič, Kati Pajk, Marjan Mozetič. INVEST SERVIS: Žarko Tatolovič. SREDNJA ŠOLA: Milan Aleš. ISKRA BANKA: Svetozar Kokotovič. DSSS SOZD: Peter Marljak.

Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije

Tečaj »Osnove vakuumske tehnike«

Zaradi velikega zanimanja nameravamo ponoviti tečaj iz OSNOV VAKUUMSKE TEHNIKE in sicer v dneh od 12. do 14. 1. 1988. Tečaj bo v prostorih Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, Teslova 30, Ljubljana. Obsegal bo 20 ur predavanj z naslednjimi temami:

1. Pomen in razvoj vakuumske tehnike
2. Fizikalne osnove vakuumske tehnike
3. Črpalke za grobi vakuum (membranske, rotacijske, z vodnim obročem)
4. Črpalke za visoki vakuum (ejektorske, difuzijske in turbomolekularne)
5. Črpalke s površinskim delovanjem (sorpcijske, ionskogetrske in kriogenske)
6. Vakuumski spoji in tesnilke
7. Vakuumski sistemi
8. Vakuummetri
9. Odkrivanje netesnih mest (leak detekcija)
10. Vakuumski materiali in delo z njimi
11. Vakuumske tankoplastne tehnologije
12. Pomen površin v vakuumski tehniki in njihova karakterizacija
13. Vakuumska higiena in čisti postopki
14. Doziranje, čiščenje in preiskave plinov
15. Šest ur vaj in ogled Inštituta

Tačej je namenjen, tako vzdrževalcem in razvijalcem vakuumskih naprav, kot tudi raziskovalcem, ki pri svojem razvojnem, oz. raziskovalnem delu potrebujejo vakuumske pogoje. Cena za udeležence iz organizacij združenega dela je 195.000 din. Prosimo vas, da dokončno prijavo in potrdilo o plačilu dostavite najpozneje do 6. 1. 1988 na naslov Društvo za vakuumsko tehniko Slovenije, Teslova 30, 61000 Ljubljana (št. žiro računa: 50101-678-52240).

Vsak udeleženec prejme zbornik predavanj OSNOVE VAKUUMSKE TEHNIKE. Prijave sprejema organizacijski odbor (Pavli, Nema-nič, Pregelj), ki daje tudi vse dodatne informacije, tel.: (061) 267-341.

Predsednik DVTS: Monika Jenko

Potrjen letni program SOZD Iskra za področje RR dejavnosti v letu 1988

Odbor — vodil ga je njegov predsednik dr. Ciril Zevnik — je obravnaval 10 točk dnevnega reda. Med drugim je sprejel predloge in potrdil sklepe Področnega kolegija za raziskovalno dejavnost. Zaradi pomanjkanja prostora navajamo v glavnem le nekaj najzanimivejših pobud, ki so jih dali člani Odbora med razpravo na sami seji.

Že pri prvi točki, potem ko je Odbor potrdil zapisnik zadnje seje s popravki in je obravnaval problematiko vključitve Iskre Servis v naloge strateških razvojnih programov, je padla prva pobuda: že pri prijavih RR nalog bi bilo umestno vključiti tržno oceno in v okviru le-te bi bila lahko zajeta tudi problematika servisa.

V drugi točki je Odbor odobril dodatno sofinanciranje RR naloge, ki jo izvajajo v DO Mikroelektronika, odobril je podaljšanje pogodbenih rokov za 10 RR nalog, ki jih iz utemeljenih razlogov ni bilo mogoče dokončati pravočasno in dal je svoje soglasje z zaključitvijo 74 pogodb o sofinanciranju RR nalog iz združenih sredstev SOZD za strateške razvojne programe.

Odbor je potrdil letni program SOZD Iskra za področje RR dejavnosti za leto 1988 in sklenil, da ga posreduje delavskemu svetu SOZD v obravnavo in sprejem s tem, da morata DO Delta in DO Avtomatika v enem tednu medsebojno uskladiti delo na raziskovalnem projektu št. 7.7., je naročil delovni skupnosti skupnih služb SOZD, da v glasilu Iskra objavi ustre-

zen članek o tem programu. Odbor je tudi sprejel predlog usmeritve združenih sredstev za strateške razvojne programe SOZD v letu 1988 v višini 1,8% od planiranega dohodka SOZD, t. j. 10.636.879 mio din. Ta znesek bo zmanjšan za 262,721 mio din, ki so bila vložena v preteklih letih in bodo sedaj predvidoma vrnjena. Ta sredstva naj bi usmerili po možnosti še bolj udarno na samo nekaj strateških programov, sicer bodo zadoščala za pokritje le manj kot 20% potreb.

Ob pregledu predvidene realizacije RR nalog v okviru strateških razvojnih programov SOZD v letu 1987 je bilo na primeru Iskrinega Tehnološkega centra v Ameriki znova potrjeno znano pravilo: razviti »pomagatistim, ki imajo dovolj lastnega znanja, primerno zastopane cilje z visoko tehnologijo in možnost (sredstva) ter željo (kadre), da se poskušajo na taki ravni.

Poleg ocene izpolnjevanja strategije SOZD Iskra na področju RR dejavnosti za leto 1987 je Odbor potrdil tudi Iskrin program dela in nalog delovne skupnosti skupnih služb SOZD na tem in na področju inovativne dejav-

nosti za leto 1988. Le-ta bo zadolžena za vpeljavo pojma in za akcijske kriterije za razvoj in uvajanje za pravo in predlaganje srednjeročne taktike in dolgoročne strategije Iskre na RR in inovacijskem področju na podlagi razvojno-tehnoloških ter poslovnih usmeritev v Sloveniji, Jugoslaviji in po svetu. Za spremljanje, koordiniranje in usmerjanje RR dejavnosti vseh 12 SRP, za zasledovanje večinskega dela RR dejavnosti v naših OZD in pospeševanja skupnih RR projektov na podlagi interesnega združevanja; za vključitev v ekonomsko obdelavo tehnološke bilance programov proizvodnje (primerjava vsebovane domače, lastne tehnologije naproti uvoženi, inozemski tehnologiji); večjo pozornost izdelavo tvornih analiz in vpeljavi stroškovnega vrednotenja delovanja celotne verige od zasnovne, razvoja, proizvodnje do trženja in vseh sekundarnih opravil v vseh DO; vplivati na ustrežnejšo marko in mikro organiziranost RR dejavnosti po DO; izboljšati informacijski sistem o vseh RR nalogah, ki se odvijajo v Iskri in o Iskrinem delovanju v mednarodnih komisijah, organizaci-

jah, združenih ipd.; tu nadaljevati načrtno politiko večje aktivnosti in s tem afirmacije Iskre v svetu in še precej drugih nalog. Letni program obsega tudi posebne akcije, kot npr. prireditve rednega letnega posvetovanja o problematiki RR in inovacijske dejavnosti v Iskri z osnovno temo: uvedba inovativnega poslovanja v Iskri; podelitev inovacijskih nagrad Iskre; organiziranje tehnološkega dneva Iskre; pomoč pri organiziranju nekaterih specifičnih strokovnih sestankov, seminarjev, ali posvetov o elementih, materialih, sklopih, sistemih ipd. Vse to pa bo mogoče izvesti v odvisnosti od kadrovske zasedbe.

Odbor je naročil DSSS SOZD, da v smislu predlogov prof. Železnikarja iz Iskre Delte pripravi do prihodnje seje predloge za izvedbo še naslednjih konkretnih akcij: izboljšati prepustnost tehnološkega kanala Iskre v Ameriki; predložiti pobudo Raziskovalni skupnosti Slovenije in Posebnim raziskovalnim skupnostim naj svoje programe raziskav bolj prilagajajo potrebam Iskre; organizirati enotnejši nastop Iskre pri RSS in PORS in ob vlaganju prijavljenih RR nalog na razpise; organizirati brainstorming sestanke Iskrinih inženirjev s ciljem, da bi tako prišli do najintenzivnejših predlogov odločitev v delovnih organizacijah in na ravni SOZD.

Vladimir Ileršič

Sprejet letni program SOZD Iskra za področje RR dejavnosti v letu 1988

Dne 9. decembra je bila pod vodstvom člana PO SOZD Rada Faleškinija 20. seja PKRD, v prostorih delovne organizacije Iskre — Avtomatike. Gostitelj Jože Pukl, direktor Razvojnega inštituta je udeležencem omogočil ogled in seznanitev z delom novega Centra za računalniško podprto načrtovanje.

V obširnem dnevnem redu se je kolegij najprej obravnaval poročilo o predvidenih dosežkih RR nalog, sofinanciranih iz združenih sredstev SOZD za 12 strateških razvojnih programov v letu 1988. Letos je bilo izbranih 75 projektov.

To so novi, ali izpopolnjeni izdelki, naprave, elementi, tehnološki postopki in metodologije. Vse to delno že oplaja našo proizvodnjo, delno pa bo to v prihodnjem letu.

Kolegij je zelo kritično ocenil izpopolnjevanje strategije SOZD Iskra na področju RR dejavnosti v letu 1977, kljub temu, da je razvojna dejavnost potekala v skladu s planom, da je bil bistven napredek dosežen pri opremljanju R organizacij, oz. enot — kompleten zagon opreme, ki je prišla prek aranžmajev z IFC in v okviru paketov Raziskovalne skupnosti Slovenije, da so bili pripravljene predlogi za sodelovanje v projektih EUREKA in dr. Bilo je tudi nekaj neizpolnjenih večjih nalog. Za opravo slabosti je kolegij sprejel predložene akcije in naročil vsem, da morajo pri njihovi izvedbi upoštevati tudi pripombe, ki so bile sprejete med razpravo.

V glavni točki je kolegij sprejel letni program RR dejavnosti za leto 1988 v SOZD Iskra, ki je razdeljen v splošni in posebni del ter v prikaz strateških razvojnih programov SOZD, katerega sestavni del so poimensko navedeni RR projekti, 82 po številu. V splošnem delu je navedenih 14 konkretnih akcij, med drugimi: razviti in uvesti v proizvodnjo take nove izdelke, ki bodo dali končne in ekonomske ugodne učinke z neposrednimi dogovori, povezovanji in združevanjem povečati neposredni vpliv od sedanjih 5% na 10% vseh sredstev, ki se vlagajo v RRD; aktivneje sodelovati pri kreiranju razvojnih in poslovnih odločitev; uveljaviti znanje, sposobnosti; inoviranje z napredovanjem in nagrajevanjem; zahtevati od vodilnih delavcev, da organizirano uvedejo inovativno poslovanje; zagotavljati službam za zasledovanje poslovanja in ekonomsko izvajanje stroškovne analize proizvodov in storitev ter vrednotenje projektov in izdelkov; poenotiti makro in mikro organiziranost po DO; dograjevati informacijsko mrežo SOZD; poveza-

no nastopiti za pridobivanje sredstev za RR naloge pri Raziskovalni skupnosti Slovenije, Posebnih raziskovalnih skupnostih in drugih virih SRS in SFRJ; aktivneje sodelovati pri spreminjanju in kreiranju študijskih programov obeh slovenskih univerz in drugih izobraževalnih ustanov; začeti priprave na naslednje srednjeročno obdobje in dr. Program strateških razvojnih programov SOZD obsega opredelitve za vsakega od dvanajstih SRP. V posebnem delu programa pa je med drugim opredeljeno tudi delovanje Tehnološkega centra Iskra v Santa Clari, ZDA. Dvainosemdeset RR projektov je poimensko navedenih v posebnem seznamu; le-ti predstavljajo glavno zadolžitve Iskrinih raziskovalcev v prihodnjem letu, iz tega je razvidna tudi usmeritev bodoče nove proizvodnje Iskre. Vsak projekt je sestavljen iz enega izmed dvanajstih strateških razvojnih programov Iskre, ki obsegajo celoten program proizvodnje Iskre. Ob vseh teh gradivih se je razvila plodna razprava in sprejetih je bilo še nekaj dodatnih pobud.

Kolegij se je strinjal, da je treba stornirati pogodbe o sofinanciranju tistih RR nalog iz seznama zamujenih, ki bodisi ne bodo dokončane do konca letošnjega leta bodisi izvajalne organizacije zanje ne bodo predložile dokazil o utemeljenosti zamude.

Glede problematike, ki nastaja v zvezi z načinom servisiranja in pravočasnim vključevanjem DO Iskra Servis v delo na novih projektih je kolegij zadolžil to organizacijo naj do ene izmed prihodnjih sej pripravi svoje konkretno stališče do predloga, ki ga je predložila DSSS SOZD.

Kolegij je poslušal ustno poročilo R. Faleškinija o obisku delegacije Gospodarske zbornice Slovenije na Japonskem. Najzanimivejša opažanja bodo objavljena v glasilu Iskra, saj so po mnenju kolegija zanimiva tudi za širši krog Iskrašev.

Razporeditev dela sredstev, ki so v višini 95,8 mio din ostala soustanoviteljski delež Iskre za Inovacijski sklad SRS, ker le-ta ni bil ustanovljen, je bila opravljena pogojno. Več DO bo lahko sodelovalo pri projektu EUREKA 8/COSINE, kar naj jim bo omogočilo vpogled v dogajanja na področju razvoja in uporabe komunikacijske opreme, izdelane v skladu s standardi Referenčnega modela OSI, oz. CCITT X. 200.

O domicilu novega interdisciplinarnega projekta ISKRA 1992 se bodo člani kolegija do prihodnje seje PKRD pogovorili v svojih DO, kakor tudi o vprašanju dodelitve nevračljivih sredstev temu projektu, ki pa bi jih bilo potrebno posebej zanj še združiti v Iskri.

Vladimir Ileršič

Na temelju določil 25. člena Zakona o blagovnem prometu v SRS (Ur. l. SRS, št. 21 z dne 28. 11. 1977) je delavski svet SOZD Iskra na svoji 9. seji dne 16. 12. 1987 sprejel naslednji:

PRAVILNIK o interni prodaji Iskrinih izdelkov delavcem SOZD Iskra

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Z izrazom interna prodaja je mišljena prodaja OZD Iskre delavcem SOZD Iskra pod ugodnejšimi pogoji od pogojev v redni prodaji.

2. člen

S tem pravilnikom se urejajo pogoji interne prodaje, pod katerimi OZD Iskre prodajajo svoje izdelke delavcem SOZD Iskra.

3. člen

Do nakupa izdelkov v interni prodaji so upravičeni delavci, ki združujejo delo v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih v sestavi SOZD Iskra, njihovi študenti in upokojeanci.

Pravica delavca do nakupa izdelkov v interni prodaji je omejena na nakup enega izdelka iste vrste letno in je pogojena z odločitvijo posamezne OZD, da prodaja izdelek v skladu s tem pravilnikom.

Omejitev za nakup enega izdelka iste vrste letno ne velja za izdelke, ki imajo rok trajanja krajši od enega leta.

II. POGOJI IN NAČIN PRODAJE IZDELKOV V INTERNI PRODAJI

a) Splošni pogoji

4. člen

Sklep o uvedbi interne prodaje izdelka sprejme pristojni organ OZD prodajalke izdelka.

S sklepom se v skladu s tem pravilnikom določijo cene in drugi plačilni pogoji, prostori ter časovno obdobje, v katerem se izvaja interna prodaja.

Sklep o uvedbi interne prodaje se mora pred pričetkom prodaje dostaviti področju za tržišтво SOZD Iskra.

5. člen

OZD prodajalka izdelka je dolžna spremljati in nadzorovati izrabo pravice delavca Iskre do nakupa enega izdelka iste vrste letno. Zaradi tega mora OZD prodajalka voditi evidenco interne prodaje istovrstnih izdelkov, ločeno po posameznih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.

Evidenca vsebuje naslednje podatke:

- priimek in ime delavca — kupca,
- tip, oz. naziv prodanega izdelka in
- datum prodaje izdelka.

6. člen

V interni prodaji OZD prodajalka praviloma prodaja izdelke iz redne proizvodnje, oz. prodaje.

Pod pogoji, določenimi s samoupravnimi akti OZD prodajalke, oz. proizvajalke, se lahko v interni prodaji pojavijo tudi zastareli, ali poškodovani izdelki, kot tudi izdelki z lepoto, ali drugo napako, ki ne ovira normalne rabe in osnovne funkcionalnosti izdelka.

7. člen

Za prodane izdelke v interni prodaji, razen za izdelke iz 2. odstavka prejšnjega člena, zagotavlja OZD proizvajalka garancijo, oskrbo z rezervnimi deli in vzdrževanje pod istimi pogoji, kot za izdelke v redni prodaji.

b) Način prodaje

8. člen

OZD prodajalka opravlja interno prodajo običajno neposredno v svojih poslovnih prostorih.

9. člen

Interna prodaja izdelkov se lahko občasno, v primeru akcij pospešene prodaje, opravlja tudi prek sindikalnih in organizacij posameznih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti.

OZD prodajalka v takih primerih dodeli prodajo sindikalni organizaciji, iz katere so kupci, evidenco o že izvršenih nakupih posameznih delavcev iz te organizacije, oz. skupnosti.

V tem primeru je sindikalna organizacija, kot posrednik dolžna voditi evidenco iz 5. člena tega pravilnika o opravljenih nakupih svojih delavcev in jo ob zaključku akcije posredovati OZD prodajalki.

c) Cene

10. člen

Cene izdelkov v interni prodaji se oblikujejo v skladu s samoupravnim splošnim aktom o oblikovanju cen posamezne OZD.

Cene v interni prodaji se spreminjajo v skladu s spremembo cen izdelkov iz redne prodaje.

11. člen

Cene izdelkov v interni prodaji se oblikujejo tako, da se od oblikovane cene iz redne prodaje, odvzame najmanj delež za pokritje stroškov prometa na debelo.

12. člen

Glede na vsakoletne tržno-prodajne razmere in zaloge se OZD prodajalka lahko s posebnim sklepom odloči tudi za višje odstotke znižanja ravni cen iz prejšnjega člena, vendar naj ne več do vrednosti, ki jo predstavlja prenešana vrednost v izdelku.

13. člen

Prodajne cene, oblikovane v skladu z 11. in 12. členom tega pravilnika, so osnova za obračun prometnega davka v skladu s predpisi.

Obračun in odvajanje ustreznih prometnih davkov od opravljenega prometa se opravlja ob koncu mesečnega obračunskega obdobja na temelju evidence o opravljeni interni prodaji izdelkov. Prodajna služba je dolžna posredovati evidenco službi, odgovorni za obračun in plačilo prometnih davkov, ki izvede obračun in plačilo v skladu s predpisi.

d) Plačilni pogoji

14. člen

OZD prodajalka lahko v skladu s predpisi določi ugodnejše plačilne pogoje, kot veljajo za isti izdelek v redni prodaji. Ugodnejši plačilni pogoji se določijo zlasti kot prodaja na obroč, prodaja na potrošniški kredit, znižanje obrestne mere ter na druge načine.

III. IZVAJANJE PRAVILNIKA

15. člen

Nadzor nad izvajanjem določil tega pravilnika opravlja Odbor za tržišтво pri DS SOZD Iskra.

Odbor lahko posamezni organizaciji prepove izvajanje interne prodaje znotraj SOZD Iskra, če ugotovi kršitev določil tega pravilnika. Ukrep prepovedi interne prodaje se lahko izreče za obdobje od 6 mesecev do 2 let.

16. člen

Zoper ukrep o prepovedi opravljanja interne prodaje iz prejšnjega člena, je v roku 30 dni od prejema takega sklepa dopusten ugovor na delavski svet SOZD Iskra. Ugovor zadrži sklep odbora iz prejšnjega člena.

Delavski svet SOZD Iskra mora o ugovoru odločati v roku 60 dni od prejema le-tega.

V primeru molka delavskega sveta SOZD Iskra se šteje, da izrečeni ukrep prepovedi interne prodaje ni bil sprejet.

17. člen

Informacije o interni prodaji se objavijo v glasilu Iskra.

IV. KONČNA DOLOČBA

18. člen

Ta pravilnik je sprejet za nedoločen čas in velja od dneva objave v glasilu Iskra.

Predsednik DS SOZD

Nastop Iskre na »Salonu elementov«

Čeprav se mednarodni sejem elementov seli vsako leto med Muenchnom in Parizom, nič ne izgublja na pomembnosti. V teh dneh sredi novembra 1987 je bilo kar 1311 razstavljalcev iz vseh koncev sveta. Pričakalo jih je lepo toplo jesensko vreme, veliko obiskovalcev in neizprosni konkurenčni boj.

Kako velik pomen ima elektronika za Francijo se vidi že iz tega, ker je sejem sestavnih delov »Salon International des Composants« odprl sam ministrski predsednik J. Chirac.

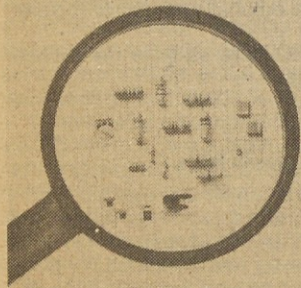
Dokaz, da je mikroelektronika pri tem vodilna pa je bila podelitev Oskarjev za mikroelektroniko s strani ministra za industrijo Alaina Modelina.

V okviru sejma so se odvijale še seminarske prireditve, posvečene polprevodniškim čipom in polprevodnikom pa tudi klasičnim pasivnim elementom, ki se kljub prodoru mikroelektronike prilagajajo novim razmeram in se vztrajajo. Prireditelji so organizirali še okroglo mizo o kvaliteti in za popestritev povabili velike uporabnike elementov izven elektronike, kot so avtoindustrija, medicina in agro-prehrabeno področje.

Iskra je nastopala s sestavnimi deli iz DO Avtomatike, Kibernetike, Elektromotorjev, Rotomatike, Kondenzatorjev, Merilne elektronike, Elektrooptike, Mikroelektronike ter Elementov, posredno pa tudi z eksponati iz Telematike in Mipota ter Iskre France. DO Elementi je nastopala z eksponati iz 10 TOZD z novostmi iz Polprevodnikov, Specialnih elektronskih materialov, Feritov, Keramike, Uporov, Hipot, Kostanjevice, Magnetov in Elektrolitov.

Poseben poudarek smo na Iskrini stojnici polagali na miniaturizacijo elementov za tehnologijo s površinsko montažo SMD. To je bilo tudi opravičeno, saj je sejem kazal pretežno ponudbo v smeri, ki se v svetu hitro uveljavlja. Ob tej ponudbi bi bil sejem posvečen tudi meritvam in elektronskemu preizkuševanju, kjer sta s strani Iskre nastopali Kibernetika in Merilna elektronika.

Okrog 50.000 obiskovalcev, med katerimi je bila cca 6.000 tujcev, je moralo kar krepko poseči v žep, saj stane večkratna karta, opremljena s posebnim svetlobnim zapisom v kodirani obliki 120 Ffr (blizu 27.000 din). Prišlejte še vožnjo po hitri podzemski železnici, ki pripelje kar na sam sejem, v višini 33 frankov v eni smeri pa boste razumeli zakaj so obiskovalci na precej visokem profesionalnem nivoju.

Iskra je nastopila tudi z devetimi vrstami elementov za površinsko montažo (SMD)

Novosti pri sprejemu obiskovalcev. Bedži z črtastim kodnim zapisom omogočijo ob obisku na sejmu prek svetlobnega svinčnika hitro prebiranje vseh bistvenih podatkov, ki jih obiskovalec vnese v popisni list ob nakupu vstopnice. Na enkratni njih nato razstavljalet prečita in dobi avtomatski izpis ter vnaša dodatne želje, kaj naj še pošlje na obiskovalčev naslov. Posebne šifre pa omogočijo »globlji« obisk.

Ob vhodu izrisujeta dva računalnika načrte vsake od štirih hal, če vanj u vnese zaželene podatke, kaj želite videti in koga obiskati. Take stojnice so nato označene z razpoznavnimi barvami. Obiskovalec dobi vizuelno hitro podatke o nahajališčih tistih, ki jih želi v obširnih halah na 70.100 kvadratnih metrih obiskati.

Zopet nastopamo edini iz Jugoslavije, ki pa gre za sejem, ki je na našem področju najpomembnejši v Evropi, izdaljne Koreje je 14 razstavljalcev, iz Tajvana 33.

Elementi pa se hitro razvijajo in dobavljajo energijo za tretjo industrijsko revolucijo. Elementi so izvor za inovacije, motor za nove tehnologije.

Novosti pri proizvodih. Vsak razstavljalet se je potrudil in razstavljal nove izdelke in vsak od nas obiskovalcev in razstavljalcev je drugače videl najbolj izstopajoče razvoje do sežke.

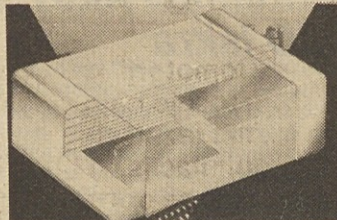
Na področju pasivnih elementov, uporov in potenciometrov, keramičnih kondenzatorjev itd. je prevladovala strogo poudarjena SMD usmeritev, začinjena z visoko profesionalizacijo, kvaliteto in miniaturizacijo izvedb ter nižji ceni.

Embalaža na traku Ammo, v kateri so bili potenciometri firme Bourns, omogoča postavljanje 120 elementov, z avtomatom za površinsko montažo na tiskano vezje, v minuti. Zato so vezja in izdelki v SMD tehnologiji lahko za polovico manjši, močno pa ta tehnologija zmanjša obseg potreb po nekvificirani delovni sili in znižuje ceno končnega proizvoda.

Trakanje je pomembno, saj omogoči vstavljanje 1 miliona kosov elementov na teden na tiskano vezja že na enem samem programiranem avtomatu. Pohod v informacijsko družbo omogočajo vse hitrejši mikročipi. Procesor μ PD 70632 integrira 381.500 tranzistorjev v 1,5 mikrometerski tehnologiji z linearnim spominom 4Go. Sistemske napake opravljajo v paralelna vezja v notranjosti, ki povzročajo 5 notranjih avtonomnih encit.

Linix ponuja logično programabilno vezje v familiji, ki ima 2000 do 9000 vrat z izvedbami v CMOS (Cmet al oksidna silicijeva tehnologija) 1,2 mikrometerski tehnologiji z dvema kovinskima površinama s 30 MHz hitrosti, napoveduje 1 in 0,8 mikrometersko tehnologijo s hitrostmi 40-50 MHz z.

Procesor DP8344 firme National Semiconductors omogoča direkten pristop 64Kx16 bit spomina za navodila in 64Kx8 bit naročniškega spo-

SMD keramični multiliter kondenzator omogoča s svojo konstrukcijo žilavo odpornost, široko območje kapacitivnosti, različne dielektrike in odlične VE karakteristike

mina. Namenjen je za terminalne koncentratorje, osebne računalnike, za tiskalnike in je IBM kompatibilen.

Firma Tektronix ponuja med prvimi komercialna mikroelektronska vezja v tehnologiji na galijevem arzenatu AsGa. Ta prekaša hitrosti v silicijevih elementih za nekaj 10 krat in ji prerokujejo pot v umetno inteligenco. V konkretni izvedbi gre za površinsko tehniko z injiciranjem molekul 0,3 mikrometre globoko. Aplikacije omogočajo današnje ponudbo elementov z dobavami v treh mesecih za hipervisoke frekvence 18 in 40GHz za med-satelitske komunikacije, radiorelejne naprave, naprave za vodenje raket itd.

Vezje TQ 3000 ima največjo urno hitrost 1 GHz (milijardo nihajev v sekundi) za 8 bitne besede 64 vhodnih/izhodnih vrat z 132 priključki za SMD montažo, hitrost po izhodu vrat 7psec in logično podporo že obstoječih aplikacij iz obstoječih silicijevih tehnologij. To vezje je uporabno v prenosu, informatiki, instrumentih za kontrolo integriranih vezij itd. in vojaški vesoljski tehniki. Vezje je v enem čipu.

Spomnimo se nazaj, ko je ogromni Siemensovi računalnik »Zuse«, ki je bil pred leti razstavljen na sejmu sodobne elektronike v Ljubljani, na magnetnih principih spomina z obročki, stal toliko kot 80 avtomobilov Volkswagena, zmogel pa je komaj 5 Kx8bit spomina ob urni hitrosti daleč pod 1MHz.

Vse večja je tudi ponudba elektrooptičnih elementov. Firma Melcor nudi nove frigočipe FCO-XX-05, ki se uporabljajo za miniaturizacijo toplotnih elementov (na osnovi Peltierovega efekta). Poleg uporabe v elektrooptičnih ohišjih služijo za hitro ohlajevanje s tokom 0,8 A in več in vzdrževanje konstantne temperature, za kolorimetre, spektrofotometre, hipervisoke frekvence, medicinske instrumente, toplotne slike, sisteme za vodenje projektilov, kalibracijske instrumente, analizatorje plinov, itd.

Zaradi zaščite vse bolj uporabljane elektronike v vozilu pred prenapetostmi, ki se porajajo ob štartu vozila, je Siemens razvil metaloksidni varistor.

Opazno je bilo vse večje povezovanje tujih firm v zahtevnejših razvojnih projektih in iz tega izhajajoča ponudba elementov. Primera povezave

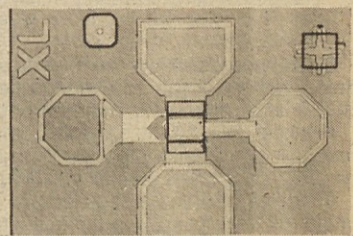
nudita velika Philips in Sony (Nizozemska in Japonska) na 12 cm diskah za laserski zapis in Motorola in Fairchild na izmenjavi mikroelektronskih vezij, vse v cilju dopolnitve ponudbe z vse manjšimi razvojnimi in tehnološkimi stroški.

Westinghouse, Mitsubishi in General Electric so ustanovili Powerex Evropa novo silo na področju močnih polprevodnikov.

Domačin Thompson je prikazal 10 colski prikazovalnik s tekočimi kristali. Matični krmlilniki so vodili prikaze letalskega instrumentarija za položaj aviona, raster 30 vrst samih črk vsako v svoji barvi, grafike, risanke, diagrame... Televizija v obliki barvne razglednice ni več daleč, Japonskih razstavljalcev je bilo 53. Imeli so marsikaj novega, tudi prikaz napredka v supraprevodnosti.

Pojavljajo se povsem nove firme na področju pasivnih elementov.

Vse več je ponudbe filtrov za odpravo motenj v standardiziranih ohi-

Francoski Thompson prikazuje na 0,3 μ m na As tehnologiji čip vezje za prenose informacij v frekvenčnem pasu 3,5 — 40 GHz

jih, da ščitijo občutljivo elektroniko pred vplivi okolice.

Sonde nudijo firme vedno bolj v obliki aplikacij.

Z merilno sondo na 40 KHz ultrazvok izmeri merilni instrument razdalje do stene, od tal do stropa itd.

Dajalnik hitrosti zraka na osnovi Hallove sonde uravnava z dodatno elektrono izmenjavo zraka, temperaturo lokalov in idealno toplotno bilanco.

Optični dajalci kontrolirajo prisotnost, obliko predmeta, barvo žic na tiskanih vezjih, itd.

Element za kompletno močnostno krmljenje vrtenja enosmernega motorja, ki združuje Hallovo sondo s polprevodniškim vezjem, je predstavila firma Sprague. Vsebuje sondo za pozicijo, logično kontrolo, močnostno kontrolo, izhodni NPN tranzistor, izhodno varovalno diodo, termično zaščito in zaščito prenapetosti, vse v malem ohišju DIL 8.

Rast kvalitete je ponazarjala na panojih mednarodna ustanova IECQ na svoji stojnici. Francija šele sledi angleškemu kupcem, ki zahtevajo vse dobave elementov z deklaracijo po teh standardih. Iskrino počasno prilagajanje lahko privede do tega, da nas bo razvil svet ločil.

Ob odhodu z letališča Orly ni bilo potrebno iti skozi vrata »Za potnike s panonih listom izven EGS«, vsi smo si bili enaki. Pri vstopu je drugače, vstopna viza je draga, glasi se: profesionalna kvaliteta, nizka cena, absolutna točnost dobav in stalno prilagajanje proizvodov na razvojne dosežke, ki jih trg nudi. Pazimo, da nam ne poteče!

Vladimir Murko

Iskra Elektromotorji

Prednovoletni pogovor s Tonetom Rakovcem

Za prihodnje 1988. leto že prodano 80% proizvodnje v tujino

Naša delovna organizacija Elektromotorji iz Železnikov trenutno sodi med številnimi Iskrinimi DO med naše letošnje najuspešnejše delovne organizacije tako glede finančnih kot tudi izvoznih rezultatov in uspehov. Ker pa sodi hkrati tudi med tiste naše DO, ki so jih protiinflacijski ukrepi prav s podražitvijo energije in surovin tudi najbolj prizadeli, smo se obrnili na glavnega direktorja Toneta Rakovca, da bi nam ob izteku leta najprej spregovoril o letošnjem poslovanju železnikarskih Elektromotorjev.

»V letošnjem letu, je začel razgovor naš sogovornik smo v prvih devetih mesecih dosegli sorazmerno dobre rezultate, čeprav so bili pogoji gospodarjenja slabši kot prejšnja leta. Upamo, da do konca leta izgube ne bodo večje, vendar nam že mesečni negativni rezultat kaže, da dohodek pada in stroški se večajo. Kljub temu pa mislim, da je bila rezerva, ki smo jo ustvarili v prvih mesecih letošnjega leta, tolikšna, da bomo poslovno leto 1987 zaključili pozitivno.

Plan za leto 1988 bomo v kratkem predložili našemu delavskemu svetu in zanj mislim, da je pravilno zastavljen, količinsko je za od 8 do 20% večji, predvsem pa se večja izvoz — gre za fizično povečanje izvoza, pa tudi za to, da smo vanj vgradili manj začasnega uvoza, tako da bo absolutna številka dosti večja.

Izvoz za prihodnje leto imamo v 80% že pokrit z naročili in to je precej boljše kot prejšnja leta, vendar pa je v ozadju vsega tega še veliko negotovosti. Tu mislim predvsem na protiinflacijske ukrepe, konkurenco na evropskem in svetovnem trgu, ki je vedno večja in tudi zmanjševanje cen pri konkurenci je vedno večje.

Za razliko od prejšnjih let gre tudi za to, da je dolarsko področje še bolj konkurenčno, ker vrednost dolarja pada in lahko na dolarskem področju že vsakdo danes konkurira.

Vprašujete, kako so nas prizadeli protiinflacijski ukrepi? Kar precej. Treba se je zavedati, da je naša tovarna izrazito predelovalna tovarna, temeljni material so baker, železo in aluminij, ki so se najbolj podražili, prisotna pa je še podražena energija. Imamo pa tudi kooperacije, kjer smo dogovorjeni tako, da od nas prejmejo motorje, oni pa nam dajejo aparate. Za te aparate so na jugoslovanskem trgu cene zamrznjene in jih zato moramo prodajati po cenah, veljavnih na dan 1. 10. tega leta.

Še huje pri vsem pa je to, da povečane cene materialov še niso prave cene, danes prihaja

namreč do sivih cen, kjer je na uradno ceno nabit še kup denarja, ker pač proizvajalci bakra in aluminija pravijo, da so s podražitvami dobili premalo, ker je pač jasno, da se je podražila tudi energija.

Ce hočemo torej dobiti od njih potrebne materiale, nam določijo sive cene — gre za dodatne stroške, ki sicer v statistiki niso nikjer vođeni, za nas pa je to ponovno še večji strošek.

Kakšna je torej vaša strategija v teh, zelo težavnih razmerah?

»Naš dogovor je, delati za vsako ceno, predvsem s stališča, da nimamo kakšnih posebnih pogojev, ker do 80% izvažamo količinsko. Kakor hitro ne bomo več izvažali, bomo izgubili kupce, in tudi, če se bodo pogoji nekoč izboljšali, teh kupcev ne bo več k nam.

Ce hočemo torej obdržati kupce, fizični obseg proizvodnje in zaposlenost, potem je pač naša naloga izvažati za vsako ceno.

Koliko bomo dobili od tega izvoza, še ne vemo natančno, čeprav vsi pravijo, da je danes izvoz nekaj pravega. Gre namreč za tole: kolikor smo povečali vrednost denarja pa je na drugi strani izvozna stimulacija skoraj odpadla.

Za izvoznika, ki pretežno izvažna na zahodna tržišča in če hoče še obdržati ta trg, je to, kar dobimo od izvoza, zelo malo. Gre za to, da so izvozne stimulacije manjše, tudi prihajajo z veliko zamudo, prihajajo menice, in z njimi denar čez pol leta. Tako, če vse to seštejemo, ostane izvoz še vedno nestimulativen in se zato vsak, ki lahko prodaja v Jugoslaviji, raje drži doma. Če bi bil naš izvoz res tako stimulativen, kot vsi govorimo o njem, potem bi začeli zagotovo vsi izvažati. Danes pa se nasprotno vsi trudimo, da bi čimveč prodali na jugoslovanskem trgu in seveda tudi čimveč zunaj, na koncu leta pa seštevamo le dinarje.

Kupna moč doma upada, vi pa končno le izdelujete širo-

kopotrošne izdelke. Kako čutite te posledice?

Za naše izdelke je specifično, da so širokopotrošnega značaja. Tako imamo tovarno v Retečah, ki dela samo gospodinjske aparate. Če bo kupna moč naših ljudi tako globoko padla kot pričakujemo, se zna zgoditi, da bo naša tovarna v Retečah lahko imela samo velike težave.

Tam je zaposlenih 350 ljudi, ki delajo večinoma za Elektromotorje, vsi ostali pa montirajo gospodinjske aparate.

Kooperacijski izdelki so ostali z zamrznitvijo na istem, vendar pa je tukaj možnost, da v petih mesecih dobimo nove aparate z novimi lastnostmi in dizajnom in lahko zamenjamo modele, v Retečah pa kaj podobnega ne moremo storiti.

In kaj si obetate v novem, 1988. letu?

»V prihodnost ne gledam preveč črnogledno, ker upam, da bo naša gospodarska politika vendar enkrat postala pametnejša. Če bomo hoteli vrniti naše dolgovne in tudi, če bo hotela Iskra imeti devize, potem bi morali izvažati vsaj tisti, ki imajo za to možnost.

Dolgoročno pa upam, da bomo investirali načrtovani program, ki je zanimiv in tržen za zunanje trge in ga Iskra še obvlada. Mi danes vemo, da delamo skupaj

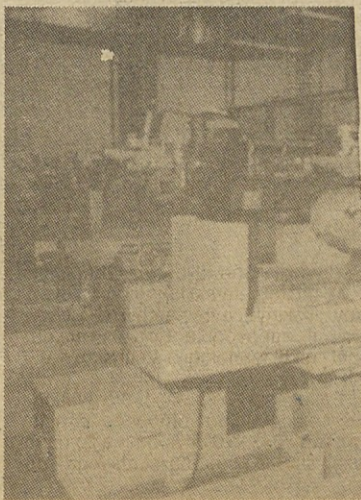

Tone Rakovec

neke sisteme in visoke tehnologije, ki pa jih žal, ne obvladamo. Veliko govorimo in pišemo o tem, vlagamo veliko denarja in energije v to, finančnega efekta pa do sedaj ni bilo nobenega.

Iskra v Železnikih ima kljub temu nekaj programov iz klasičnega repertoarja, ki se nenehno spreminja glede na zahteve trga. In v te programe bo morala Iskra še več vlagati, in jim bolj pomagati s krediti in investicijami, država pa s stimulacijo izvoznikom, da bomo ustvarili v Iskri res toliko deviz, kot jih potrebujemo. V Iskri in v naši družbi pač ne moremo vsi izvažati, kdor pa ima možnost za to, naj se je oprime, tako kot smo to počeli mi in bomo tako tudi v prihodnje,« je končal naš razgovor Tone Rakovec.

D. Ž.

Osemnajsta podelitev nagrad »Vratislava

V četrtek, 10. decembra je bila v prostorih Izobraževalnega centra delovne organizacije Avtomatika 18. podelitev »Nagrad prof. dr. Vratislava Bedjanića«, ki jih za doktorsko disertacijo, magistrska in diplomska dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščitne in stiskalne tehnike, podeljuje delavski svet delovne organizacije Avtomatika.

Nagrade podeljujejo vsako leto v spomin na ustanovitelja in prvega direktorja Tovarne električnih aparatov, prof. dr. Vratislava Bedjanića, namenjene pa so doktorjem in magistrskim elektrotehničnim znanosti ter diplomantom jugoslovanskih elektrotehničnih fakultet, ki so s svojimi deli za govarjali s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščitne in stiskalne tehnike.

Omenjene nagrade so edina tovrstna priznanja, ki vključujejo vse elektrotehnične fakultete v Jugoslaviji. Zakaj smo se pravzaprav odločili, da nagrade poimenujemo prav po ustanovitelju ene izmed TOZD Avtomatika? Prof. dr. Bedjanić ni bil samo ustanovitelj tovarne in njen prvi direktor. Bil je predvsem vzoren znanstveno-pedagoški delavec na ljubljanski elektrotehnični fakulteti, ki se je veliko udeleževal tudi v industriji. O tem dovolj zgovorno govori del njegovega zapisa, datiran z dne 22. 6. 1959:

»Leta 1948 sem prisostvoval zagonu v obratovanje 1. agregata HE Mariborski otok. Bil sem priča težavam, ki jih je povzročalo pomanjkanje relejev. Zato smo ponudili dne 16. 8. 1948 v imenu Glavne direkcije elektroindustrije, ki sem jo tistokrat vodil zveznemu ministru elektro-gospodarstva FLRJ, naj bi prevzela republiška elektroindustrija izdelavo relejev za vse državo. Zvezno Ministrstvo elektro-gospodarstva je ponudbo sprejelo. Toda Ministrstvo za industrijo v Ljubljani je bilo na osnovi nasveta nekaterih strokovnjakov proti tej produkciji. Zato me je zvezno Ministrstvo elektro-gospodarstva pokli-

calo, naj pod njihovim okriljem prevzamem vodstvo tovarne za releje. Temu pozivu sem se odzval in začel nemudoma organizirati tovarno, ki je dobila ime — Tovarna električnih aparatov TELA.

Dne 7. 4. 1949 je izdala, na zahtevo predsednika Borisa Kidriča, Zvezna planska komisija odlok za takojšen začetek gradnje tovarne relejev v Ljubljani.

Dne 29. 6. 1949 je maršal Josip Broz — Tito podpisal odlok o osnovanju Tovarne električnih aparatov v Ljubljani.

Naš program v državnem merilu je fiksiran s produkcijo relejev. V smislu dogovorov v okviru

Združenja elektroindustrije FRLJ bi naša tovarna izdelovala še stikala za visoke amperaze, kajti za druga stikala so pripravljene zadostne kapacitete, kakor npr. Iskra, Rade Končar, Elip, Obod in drugi. Ustrezno tej stimulaciji bomo morali ravnati pri iskanju posojil za naše podjetje. S tem pa naj ne bi bilo rečeno, da bi morali ostati tovarna malih serij. Brž ko nam bodo to dovoljevala razpoložljiva sredstva, bodo za nas zanimive tudi večje serije, bodisi da bomo poiskali ustrezne artikole, bodisi da bomo s standardizacijo naših sestavnih delov povečali njihove produkcijske serije.

S tem bi zaključil svoje poročilo, ki naj bi pokazalo v glavnih potezah problematiko podjetja.

Če se povrnemo na letošnjo, že 18. podelitev, lahko dodamo: delovna organizacija Iskra Avtomatika s svojo programsko zasnovno uspešno nadaljuje, širi in inovira pionirsko delo slovenskih strokovnjakov elektroindustrije in se tudi glede na dosežene rezultate (npr. v letošnjem

Visok obisk sovjetskih strokovnjakov

Prvi namestnik ministrstva za strojegradnjo ZSSR, Vladimir Petrovič Kledrov in generalni direktor instituta ENIMS, Vasilij Sergejevič Bjelov, sta v času zasedanja delovne grupe za strojegradnjo med SFRJ in ZSSR, ki je bilo v Banja Luki, obiskala tudi Iskra. V delovni organizaciji Avtomatika in na SOZD Iskra, kjer sta bila v torek, 8. decembra, ju je spremljal Zvonko Špeljak, generalni direktor Mašinostaveza.

V delovni organizaciji Avtomatika, ki jih je v

imenu glavnega direktorja sprejel Jože Pukl, direktor TOZD Razvojni institut s sodelavci.

Okvirni razvojno-programski predstavitvi je sledil pogovor, v okviru katerega sta se sovjetska strokovnjaka še posebno zanimala za področje strojegradnje. Področje nikakor ni naključno, saj se je sodelovanje med Iskro in sovjetским Ministrstvom za strojegradnjo, ki poteka že več kot deset let, pričelo prav na podlagi

znanstveno-tehničnega sodelovanja med institutom ENIMS in delovno organizacijo Avtomatika. Morda ob tej priložnosti ne bo odveč še informacija, da ima Avtomatika v tem letu podpisane pogodbe za sisteme Ljumo v višini 14,5 mio CL \$ in da so celotne obveznosti že realizirane. Do zaključka letošnjega leta pa bodo izvršene že predobave iz pogodb za 1988. leto v višini 4 mio CL \$. Za 1988. leto pa so že podpisane pogodbe v višini 12 mio CL \$, ki pa bi se glede na že omenjene predobave in možnosti v Avtomatiki lahko dvignile na 15 mio CL \$. Drugi del delovnega obiska pa je bil namenjen ogledu Projektivno-razvojnega centra in demonstracije Ljumo CNC.

Kot je bilo rečeno v nadaljevanju pogovorov na SOZD Iskra, ki jih je vodil Aleksander Mihev, član poslovnega odbora za proizvodni program in tehnologijo, je Iskra, oz. njena delovna organizacija Avtomatika zainteresirana za dobavo omenjenih sistemov Ljumo CNC, ki so bili v oktobru uspešno preizkušeni prav v Sovjetski zvezi. Kot zanimiv pa se ponuja tudi program prosto programabilnih sistemov IPK, ki jih proizvajata delovni organizaciji Avtomatika in Kibernetika. Omenjena problematika bo skupno s preostalo blagovno menjavo med ZSSR in Jugoslavijo vsekakor še dorečena v protokolarnem zasedanju delovne grupe v Banja Luki.

Za zaključek še prenašamo pohvalo sovjetskih gostov sodelavcu v predstavnstvu Iskra — Moskva, Ljubu Gliboti za izredne organizacijske sposobnosti pri urejanju in usklajevanju medsebojnega sodelovanja.

Š. D.

Bedjaniča«

letu bomo dosegli za cca 38 mio \$ izvoza), uvršča med najpomembnejše delovne organizacije v okviru SOZD Iskra. Zavedamo se, kako pomembno je glede na dane pogoje gospodarjenja vedno tesnejše sodelovanje neposredne proizvodnje z visokošolskimi ustanovami in znanstvenimi institucijami. Le na ta način bomo lahko tudi v prihajajočem obdobju svetovnega razvoja obdržali in razvijali že sedaj relativno visoko razvojno-tehnološko samostojnost in neodvisnost od tujih znanj in licenc. Zavedamo se, da postaja znanje vse bolj pomemben produkcijski faktor, ki mu je potrebno dati pravo mesto v delovni organizaciji in v celotni družbi, zato ga moramo pravilno vrednotiti in racionalno koristiti.

Vključno z letošnjo podelitvijo je bilo izročenihiže 133 nagrad in priznanj: 22 za doktorske disertacije, 46 za magistrska dela in 65 za diplomska dela. Od tega je bilo nagrajenih 16 del, ki jih je predlagala Elektrotehniška fakulteta iz Beograda, 65 iz Ljubljane, 6 iz Sarajeva, 34 iz Zagreba in 1 iz Tuzle ter 10 Univerza v Mariboru.

Na podlagi odločitve komisije v sestavi: prof. dr. Anton OGORELEC, prof. dr. Milan ČALOVIĆ, prof. dr. Nedat PAŠALIĆ, Jože PUKL dipl. ing., Jože PODLIPNIK, dipl. ing., in dr. Anton ČIZMAN dipl. ing., so letošnje nagrade prejeli:

Doktorska disertacija:

Vladimir BLAŠKO: Analiza i sinteza reguliranog elektromotornog pogona vozila s autonomnim izvirom električne energije. Predlagatelj: Elektrotehnički fakultet Zagreb, mentor: Prof. dr. Nedat PAŠALIĆ.

Magistrska dela:

Damir KLIKIĆ: Sistem regulacije tiristorske lokomotive. Predlagatelj: Elektrotehnički fakultet Zagreb, mentor: Prof. dr. Nedat PAŠALIĆ.

Damir NOVOSEL: Podfrekventno rasterečenje elektroenergetskog sistema. Predlagatelj: Elektrotehnički fakultet Zagreb, mentor: Doc. Sejid TEŠNJAK.

Martin TERBUC: Programska oprema portalnega robota. Predlagatelj: Univerza v Mariboru, Tehniška fakulteta, VTO Elektrotehnika, računalništvo in informatika, mentor: Prof. dr. Karel JEZERNIK.

Diplomska dela:

Peter ANTUNOVIĆ: Razvoj vmesnikov in ustrezne programske opreme za računalniško vodenje laboratorijske pilotne naprave. Predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, mentor: Prof. dr. Franče Bremšak.

Etbin GREGORČIĆ: Tranzistorski pretvornik. Predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, mentor: Prof. dr. Rafael CAJHEN.

Tanja KOCJAN: Kinematika robota IVR — 10. Predlagatelj: Univerza v Mariboru, Tehniška fakulteta, VTO Elektrotehnika, računalništvo in informatika, mentor: Prof. dr. Karel JEZERNIK.

Mateja MIHELČIĆ: Sistemi za razpoznavo vzorcev v transformatorski postaji. Predlagatelj: Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, mentor: Prof. dr. Anton OGORELEC.

Nagrajence in prisotne goste, med katerimi so bili tudi mentorji nagrajencev in dekan Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana prof. dr. Peter Jereb je v imenu delovne organizacije Avtomatika pozdravil Jože Pukl, direktor TOZD Razvojni inštitut. O življenjski poti prof. dr. Bedjaniča je spregovoril prof. dr. Anton Ogorelec, v imenu nagrajencev pa se je za priznanja in nagrade zahvalil Damir Klikić.

Š. D.

V petek 27. oktobra je bila v okviru praznovanja 29. novembra, dneva republike, v prostorih restavracije novih poslovnih prostorov v Stegnah, delovne organizacije Avtomatika, slavnostna podelitev priznanj jubilatov v SOZD Iskra. Iz ljubljanskih temeljnih organizacij in delovne skupnosti je tokrat prejelo priznanje 113 delavcev za desetletno, 32 za dvajsetletno in 25 za tridesetletno delovno dobo v Iskri.

Zbranim jubilatov je v imenu vodstva delovne organizacije spregovoril Drago Trbanc, v.d. vodje delovne skupnosti za skupne zadeve. (Š. D.)

Jože Šurc:

Leto improvizacij tudi za Elemente

»Čeprav smo pred letom dni, ko smo pripravljali gospodarski načrt naše delovne organizacije za leto 1987, vedeli, da nas čaka leto polno preobratov, pa si le nismo mogli misliti, da bo potrebno toliko različnih improvizacij,« je v oceni leta, ki se izteka, uvodoma dejal član kolegijskega poslovnega organa v DO Elementi, zadolžen za ekonomiko in finance Jože Šurc.

»Marsikaj smo napovedovali, toda tolikšne inflacije, tolikšnega porasta cen in osebnih dohodkov, tolikšne nelikvidnosti in takšnih protiinflacijskih ukrepov pa tudi ne. Znano je, katere parametre je treba upoštevati med pripravami gospodarskega načrta, poleg vsega pa nas je zbežal tudi novi sistem prikazovanja in izračunavanja rezultatov poslovanja in sploh obračunskega sistema. Vse to je vnašalo negotovost, kakšni bodo pravzaprav pravilno prikazani rezultati in če bodo primerljivi s preteklim obdobjem.

Novo leto 1987 se je začelo s starim deviznim zakonom, ki ne spodbuja izvoznikov, z nepravilno ovrednotenim tečajem dinarja, s popolno zmešnjavo pri izračunavanju osebnih dohodkov in še z nekaterimi drugimi ostanki leta 1986. Vse to je vplivalo na, morda včasih tudi čudne, poslovne odločitve, pogosto improvizirane in tudi hitro sprejete.

Kljub temu je prvo polletje v Elementih potekalo kolikor toliko normalno: proizvodnja je tekla, izvoz je bil normalen, tudi konjunktura na domačem tržišču je bila zadovoljiva, osebni dohodki so rasli vzporedno z inflacijo, fi-

nančni rezultat pa je bil v skladu s planskimi predvidevanji.

Za razliko od prejšnjih let pa se je začelo zatikati po poletnih dopustih. Že septembra je začela konjunktura naših izdelkov na domačem tržišču upadati, vse bolj pa nas je začela pestiti tudi likvidnost: slabe plačnice so postale nekatere Iskrine delovne organizacije, v Jugoslaviji pa se je število naših dolžnikov razširilo na tričetrtine države. Z rastjo nelikvidnosti je konjunktura upadla za 30 do 40%. Ob vsem tem, pa so ostajali naši proizvodni stroški skoraj enaki kot prej, ob tem, da so se osebni dohodki povečevali,

s tem pa se je večal razkorak med prodajno in lastno ceno. Seveda je prišlo zato tudi do slabših finančnih rezultatov. In navzlic temu smo prvih devet mesecev kljub splošnemu nezavidnemu položaju kot delovna organizacija zaključili kolikor toliko uspešno: akumulacija se je sicer nekoliko zmanjšala, ogromno denarja je šlo v revalorizacijske prihodke, povečal se je poslovni sklad, nadporečno pa so se dvignili osebni dohodki.

Med temi, 'znamenitimi' protiinflacijskimi ukrepi sta nas v tem zadnjem kvartalu zelo prizadela tudi podražitev energije in prevoza. Ta podražitev pomeni 50% inflacije, sedanje stanje mirovanja pa gre samo na račun tega cenovnega skoka, saj se nam bodo naši izdelki podražili najmanj za toliko. Elementi so namreč z nekaterimi svojimi tovarnami velik potrošnik energije, hkrati pa imajo na primer Magneti in Feriti tudi velike prevozne stroške.

Našega sogovornika smo seveda zaprosili tudi za oceno poslovanja posameznih tovarn v tej delovni organizaciji. Za Elemente je namreč značilno, da imajo močne tovarne, nikogar pa ne preseneča tudi to, da so investicije, in Elementi med vodilnimi v Iskri po številu naložb, leto ali dve po zaključku precej veliko breme za

tistega, ki se je podal v gradnjo in nakup sodobnejših naprav.

»Elektrolitom v Mokronogu,« je povedal Jože Šurc, »se je letos odprlo sovjetsko tržišče, zaradi zagotovljenega tržišča, zagotovljene materialne osnove ter prostorskih in strojnih kapacitet, bo njihov rezultat dober.

Za Ferite bi lahko rekel, da so v zadnjem desetletju permanentno dobri. Računamo, da bodo glede na konjunkturo in dobro organiziranost ter stalnost vseh parametrov kljub nekaterim tržnim nihanjem uspešno zaključili leto.

KEKO iz Žužemberka je tovarna, ki še vedno dosti dobro prodaja svoje klasične elemente, v zadnjem času pa je uspešna predvsem s prodajo opreme za proizvodnjo večslojnih keramičnih kondenzatorjev, ki jo konstruirajo in izdelujejo sami.

Keramika v Stegnah je prebolela zagonske težave po investiciji, menim pa, da bo dobro poslovala že prihodnje leto.

Magneti imajo perspektiven program, zato gremo tudi v ponovno posodobitev proizvodnje. Kažejo se tudi možnosti za trajnejše sodelovanje s tujimi partnerji.

Orodjarna je konstantno dobra. Ker je ravno prav velika, se lahko tudi lažje prilagaja položaju na tržišču.

Polprevodniki iz Trbovelj so pred zaključkom večmilijonske investicije. Naložba se je nekoliko zavlekla, težave pa imajo predvsem zaradi velikih stroškov kapitala. Prepričan pa sem, da bodo Trboveljčani spet kmalu med bolj uspešnimi v Iskri in v Elementih.

Specialni elementi imajo tržno zanimiv in kakovosten spekter izdelkov. Končujejo investicijo, ki pa jim, upam, ne bo na začetku prinesla večjih težav.

Upori se trenutno borijo z modernizacijo svojih izdelkov, poleg tega pa gredo tudi v nove programe. V Elementih menimo, da bodo šentjernejčani že kmalu splavali iz težav.

HIPOT, še do pred nedavnim izredno uspešno tovarno, je pred meseci za nekaj časa zavrla odpoved prodaje Telematiki, zdaj pa se že preusmerja na druga tržišča.

Kostanjeviška Industrijska elektronika lahko praktično dela vse. Menim, da so naši dober program in da bodo tudi v prihodnje uspešno poslovali.

Dr

Industrijska elektronika iz Kostanjevice na Krki je med boljšimi v Elementih.

Leto 1988 bo za nas leto celovite kakovosti

Osemintridesetletni ekonomist Boris Kerstein je začel svojo pot v Iskri pred dvajsetimi leti kot strojni tehnik, vmes je izredno študiral in danes je direktor komercialnega področja v DO Iskra-Industrija za električna orodja v Kranju. Med svojim dvajsetletnim nepretrganim delom v Iskri se je dobro spoznal s problemi proizvodnje, potem je delal v planski službi, 1982. leta pa je postal finančni direktor DO ERO. S prvim januarjem letos pa je postal komercialni direktor področja, v katerem so združili področji za nabavo in prodajo.

Na prvo vprašanje, kako se je izkazala v nekem smislu nova organiziranost na komercialnem področju v ERO, nam je sobesednik odgovoril:

»V začetku je bila naša organizacija takšna, da je bil nabavni sektor v proizvodni funkciji. To je imelo dobre in slabe lastnosti in ob dobri analizi smo ugotovili, da je možno združiti nabavo skupaj s prodajo na komercialnem področju. To pa predvsem zaradi tega, ker imamo mnogo kooperacij — zunanjih in notranjih, imamo iste kupce in dobavitelje repromateriala, izredno pomembna pa je bila tudi cenovna politika v tej inflaciji. Zaradi vsega tega smo ocenili, da bi združitev prinesla samo pozitivne premike. Najprej smo postavili komercialno področje, za kar so zadolžili mene.

Z novim vodstvom v ERO smo poskušali koncipirati novo politiko za panoge ročnih orodij tako, da ne razmišljamo več samo o ERO, temveč razmišljamo tudi o branži, v katero združujemo tudi dve naši proizvodni točki v tujini: Perles v Švici in EMEC v Ekvadorju.

Naš največji kooperant v domovini je Dalmacija, Dugi Mat, ki dela brusilce, ki smo jih prenesli iz Švice ob sanaciji Perlesa. Pozabili ne smemo naše inozemske točke, ker je ERO pretežno izvozno usmerjena firma. Vse to kot celota pomeni branžo in vse to bomo tudi v planiranju in strategiji načrtovali in kontrolirali.

Ko smo pogledali, kako je videti trženje na domačem trgu in v izvozu, smo ugotovili, da je na domačem trgu čudovito prepletena tržna mreža, bodisi prek Iskre Commerce (50% blaga), ostalih 50% pa prodamo prek SaS velikih trgovinskih hiš in vsako leto s podpisom teh samoupravnih sporazumov določimo pravice in obveznosti, tako nas proizvajalec, kot trgovine. Menimo, da je to zelo dobra povezava. V tem položaju, ki se včasih na trgu precej kritičen, se trgovina večasih umakne korak nazaj, kar sicer ne bi bilo potrebno.

Za servisiranje prek naše DO SERVIS v celoti prodajamo rezervne dele. Naše izdelke servisirajo več kot 50 Iskrinih servisov po vsej Jugoslaviji in prav politiki dobav in servisiranja smo v delovni organizaciji dali izredno velik poudarek,

ker menimo, da delamo za trg, da delamo za potrošnika in da moramo izdelke na njegovo zahtevo tudi takoj popraviti.

Izvozna dejavnost je pomemben del vaše strategije. Kako je torej z izvozom?

»Pri izvozu imamo več kot 10 mio dolarjev realizacije. Večino tega izvoza poteka prek naših inozemskih točk (Francija, Belgija, Nemčija, Anglija, Italija, Švica, Ekvador), poleg tega pa imamo še kooperacije z nizozemsko firmo SKIL, s Češkoslovaško in Poljsko. Torej, trg imamo razdelan in s tem osnove za trženje tako, da na temelju tega lahko samo dograjujemo naprej.

Produkt je srce tržnega spleta. V preteklosti smo imeli težave z novimi izdelki, zamujali smo, vendar vemo, da se naša firma kot tudi ostale jugoslovanske firme lahko rešijo samo z izvozom. Zaradi tega smo oblikovali programski svet, ki ga vodi direktor. V programskem svetu, ki je interdisciplinaren, smo postavili filozofijo trženja do leta 1990 v svetu in na domačem trgu. Na osnovi tega smo razmejili, kaj naj bi se razvijalo v Jugoslaviji in kaj naj bi prek raznih mednarodnih kooperacij dopolnjevalo naš program. Imamo tudi nekaj novih mednarodnih kooperacij.

Na osnovi te programske usmeritve do leta 1990, v kateri bi proizvajali samo tri skupine izdelkov v velikih količinah, ker le tako lahko mnogo pridobimo stroškovno, smo izdelali tudi investicijski projekt. Ta projekt je šel skozi več faz v daljšem obdobju, danes pa že potekajo razgovori s kreditodajalci iz Iskra banke in SOZD. Projekt je dobil zeleno luč, ker je izvozno usmerjen. Računamo, da bi s 1. 1. 1989, ker je dobavni rok za opremo celo eno leto, bistveno povečali proizvodnjo.

V preteklosti je bilo bistveno več povpraševanja po izdelkih, kot smo jih mogli proizvesti, nismo imeli velikih problemov s trženjem, vendar pa je situacija v Jugoslaviji — bodisi zaradi kupne moči potrošnikov, ali pa zaradi industrije, ki je tudi naš velik potrošnik, nekoliko težavna. V izvozu pa še vedno ne moremo izdobaviti vsega, kar tuji trg zahteva. Da pa bi na področju trženja dobro zastavili svojo strategijo, smo se povezali s svetovalsko firmo ITO v Ljubljani in se dogovorili za izdelava

vo celotne strategije trženja, tudi v posameznih segmentih.

In kako bo v prihodnjem, 1988. letu?

»Kako bo v letu 1988 sprašujete? Protinflacijski program nam je povzročil velike probleme. Naredili smo načrt, v katerem smo proizvodnjo povečali za prek 20%, vendar smo pozneje ob analizi problematike ugotovili, da bi kljub naporom in angažiranju proizvodnjo lahko povečali največ za 15%. Protinflacijski program nam je z zamrznitvijo cen s 1. 10. dovolil samo 11,8% povišanje cen našim proizvodom, dočim je raznim dobaviteljem surovin in polizdelkov omogočil različna povečanja, kar pomeni, da bomo imeli težave z dohodkom.

Kako to rešiti? Mogoče je, ali povečati proizvodnjo, kjer imajo določen vpliv fiksni stroški, ali pa izdelati program ukrepov, ki jih bomo sprejeli za posamezna področja in poskušali tako iztisniti še tiste rezerve, ki jih imamo na vseh področjih. Leto 1988 bo leto kakovosti tudi za nas, in to ne samo v pojmu kvalitete, ampak v celovitosti poslovanja, od kvalitetne nabave pa do najboljšega trženja.

Ocenjujemo, da bomo z nekaterimi novimi izdelki in kooperacijami poskušali kompenzirati razliko v cenah, na drugi strani pa ob izdelavi gospodarskega plana računamo in upamo, da bo ekonomska politika po prenehanju sedanjih ukrepov tržno naravnana, kar pomeni, da bo vzpodbujala izvoz. Za nas je izredno pomembno, da dobi vzpodbudo tudi gradbeništvo, ker je program gradbene industrije z nami tesno povezan. Določena bo tudi finančna konsolidacija, tako bank, kot tudi republik in bo dana možnost, da bomo lahko tržili po vsej Jugoslaviji. ERO je specifična delovna organizacija, ki ni zaprta v Slovenijo, saj doma prodamo 27%, vse ostalo pa po naših ostalih republikah in pokrajinah.

Kako pa poteka vaša prodaja zdaj, ob koncu leta?

»V četrtem kvartalu imamo nekaj težav s prodajo, predvsem na področju široke potrošnje, prav tako v industriji, ki sama išče rešitve. S podaljšanjem plačilnih rokov, z dodatnimi rabati smo poskušali približati naše blago potrošniku, da bi

Boris Kerstein

bilo cenejše zanj. Pri kvaliteti naših izdelkov letos nismo imeli posebnih problemov. Pojmu kvalitete smo prav zaradi naše izvozne usmerjenosti dali poseben poudarek in praviloma naše blago ne sme iti iz naše proizvodnje, če ni povsem brezhibno, tako za jugoslovanski trg, kot za izvoz. Ocenjujemo, da je to velika prednost naše delovne organizacije. Za vsako od teh točk imamo narejene poslovniške medsebojnih odnosov. Sodelujemo zelo dobro. Potrebna bodo verjetno še nadaljnja nadgrajevanja pri politiki cen. V teh nekaj letih, ko je ERO postala iz temeljne organizacije združenega dela delovna organizacija, je storila velik korak naprej, ne samo na lokaciji Kranja, ampak tudi v Iskri Emec, napredek je v odnosih do Perlesa in do inozemskih točk.

Ker dobro poznamo problematiko preteklih let, vidimo, da so problemi v naši delovni organizaciji v Jugoslaviji veliki, vendar ostanimo optimisti. Kljub vsem težavam bodo preživeli le najboljše. Ni vse samo problem makrosistema, ali ekonomske politike Jugoslavije, kjer bo treba verjetno še bistveno dodelati, vendar pa se moramo sami zazreti v našo problematiko, od kvalitetnega razvoja do večje produktivnosti.

Kakšna bo naša prihodnost pa je odvisno od sedanjosti. Tako kot si bomo sedaj zadali naloge, načrtovali politiko, takšne rezultate bomo poželi čez nekaj let. Ocenjujem, da ima vodstvo strategije in prave poti, zato računamo, da bi čez nekaj let lahko postali bistveno večji proizvajalci, kot smo danes in pomenili tudi v svetu takšnega proizvajalca orodja, ki bo pomenil še mnogo več kot do sedaj, je zaključil naš razgovor Boris Kerstein.

D. Ž.

V Iskri Bovec so skromno, a prisrčno

»Izreden napredek je bil dosežen v teh tridesetih letih. Iz stare barake, v kateri je nekaj delavcev na odsluženi stiskalnicah pričelo izdelovati drobno kovinsko galanterijo, smo zgradili sodobno tovarno z moderno strojno opremo. Kovinsko galanterijo so zamenjali izdelki na visoki tehnološki in kakovostni ravni, da jih prodajamo po vsem svetu. Iskrina proizvodnja delov za avtomobilsko industrijo predstavlja pomemben delež tudi v evropskih razmerah, saj so naši izdelki vgrajeni domala v vsa evropska vozila.«

To je nekaj uvodnih misli, ki jih je na skromni, a toliko bolj prisrčni slavnosti izrekel **Mitja Kokove**, direktor Iskre Bovec kolektivu, ki se je zbral v bovškem hotelu Alp, da bi proslavil 30 let obstoja in delovanja tovarne vžigalnih tuljav, temeljne organizacije novogoriške Iskre Avtoelektrike.

Da, trideset let je minilo, ko je bilo ustanovljeno kovinsko podjetje Trenta, ki je daljnjega leta 1957 in pozneje vsaj nekoliko omililo brezupne razmere na Bovškem, ko

dela sta bila potrebna, da je razvoj stekel in premagal trnovo pot.

Vem, da ne gre povsem primerjati tedanjih in današnjih časov. Tehnologija, oprema, tržišče, vse je bolj zapleteno, vse bolj odvisno od znanja in izkušenj. Pa vendar, ali nam ne primanjkuje včasih delček tistega zanosa in nemirnega ustvarjalnega duha, kot so ga imeli v tedanjih časih. Nekateri pionirji naše tovarne so še danes med nami, še danes delajo, vseh trideset let. Večkrat se po pogovoru z

njimi zamislim, še vedno je prisoten tisti odnos do dela, pošten in vesten, kot v prvih dneh. Prav gotovo, bi se v tem pogledu lahko zgledovali po njih in prevzeli njihove navade.

Naloge, ki so pred nami v naslednjih letih, so zelo velike in težke. Novi izdelki, povečanje proizvodnje in hitra rast izvoza bodo osnovna značilnost Iskre v prihodnjih letih. Dosežena stopnja tehnološkega znanja, opremljenosti in načrtovanja nova vlaganja so osnova za

Direktor Mitja Kokove med pozdravom kolektiva

uresničitev naših načrtov. Na nas delavci Iskre pa ostane, da jih zagrabimo z obema rokama in jih tudi dejansko izkoristimo.

Za njimi je 30 let dela

možnosti zaposlitve v domačem kraju praktično ni bilo. Ljudje so morali daleč iz doline v nepoznan, tuj svet po preživetje. Danes je drugače, tudi po zaslugi Iskre Avtoelektrike Nova Gorica, ko se je leta 1974 takratno podjetje Trenta priključilo Iskri kot temeljna organizacija. To je poudaril tudi direktor na sobotni slavnosti, sicer pa prepustimo mu besedo: »Po priključitvi v Iskro so se odprle nove možnosti v obliki programa, posodabljanja opreme, hitrejšemu pridobivanju znanja. Ta korak je bil prav gotovo eden izmed tistih, ki je odločilno pospešil naš razvoj. Vse te možnosti pa bi ostale le mrtev kapital, če ni bilo vas, pridnih delavcev, ki ste uresničili dane možnosti.

Pomislimo na začetek v stari baraki, brez znanja in izkušenj. Kakšna volja in kako vesten odnos do

Domala ves kolektiv se je udeležil lepe proslave ob 30-letnici obstoja in delovanja TOZD

Na slavnosti v Bovcu, sta **Rajko Komac**, predsednik DS in **Mitja Kokove**, direktor podelila posebna priznanja jubilarom dela. **Za 30 let** zvestobe kolektivu so bili nagrajeni: **Matija Černuta**, **Karel Piuži**, **Stanislav Stres**, in **Edi Wojcicki**;

za 20 let: **Izidor Kavs** in **Jožefa Rot**;

za 10 let: **Ana Berginc**, **Draga Berginc**, **Matilda Colija**, **Marija Čarga**, **Joso Drlič**, **Cvetka Kašca**, **Franc Kemper**, **Darij Klavora**, **Olgica Kverh**, **Jolanda Melihen**, **Mirka Mlekuž**, **Anton Predavek**, **Ana Rot**, **Pierina Rot**, **Tadea Stanišič** in **Vlado Stanišič**.

Prisrčno so se poslovili tudi od sodelavcev, ki so odšli letos v pokoj.

proslavili 30-letnico obstoja

V kulturnem programu sta sodelovala moška pevska zbora Iskra in Trenta

Znova se vračamo na isto ugotovitev, da so ljudje tisti odločilni dejavnik, ki omogoči napredek.

In ti ljudje niso nihče drug kot mi, ki smo nocoj tukaj zbrani. Poznamo se, vemo kaj zmoremo in zato sem tudi prepričan, da bomo zmogli in, da nam bo uspelo.

Na koncu, bi se rad zahvalil vsem, ki so pripomogli k napredku v teh tridesetih letih. Posebno pa moje iskrene čestitke vsem tistim, ki danes slavijo ob tridesetletnici tovarne, tudi tridesetletnico dela v njej.

Slavnosti sta prisostvovala tudi predsednik sindikata v DO **Miloš Vodopivec** in glavni direktor Avtoelektrike **Robert Žerjal**, ki je zbranim članom kolektiva čestital ob visokem jubileju in med drugim dejal: »Izredno sem zadovoljen, da sem spet med vami, bovški Iskraši, saj me veže na vas dolgoletno sodelovanje, vedno sem naletel na pridne delavce ter korektne tovariše v vašem kolektivu. Jubilej praznujete sicer v izjemno težkih razmerah, vendar z odprto možnostjo, da boste nastale težave prebrodili z znanjem, ki ga imate. In kot smo že začrtali v osnutku plana, prihodnje leto bo za vaš kolektiv prelomno, pri čemer mislim na pozitivno poslovanje, brez rdečih števil. Za odpravo motenj so vsekar lepe možnosti, novi obrat v Soči ima svetlo perspektivo s specializirano proizvodnjo avtomobilskega releja. Izredno pomembno je tudi, da čutimo vsi mi, ki smo danes tukaj, da kolektiv ni sam v dobrih, ali slabih časih, da poizkušamo s skupnimi močmi prebroditi težave in se hkrati skupaj veseliti doseženih rezultatov. Solidarnostna pomoč s strani Avtoelektrike je bila vseskozi prisotna, mislim, da ste jo tudi vi delavci občutili, ali če poveljate drugače, tudi v delovni organizaciji vlagamo maksimalne napore, da bi

vi izšli iz težav. Tudi v najtežjih trenutkih smo našli možnosti in načine, da smo šli v tehnološko posodobitev vaše proizvodnje, kar dejansko čutite vsi vsakodnevno z

uvajanjem novih tehnologij in novih strojev ter z zelo pogumnim in hitrim razvojem novih izdelkov. To je izjemno važno za ves kolektiv, za počutje v njem ter, da prav skozi to

Direktor TOZD pozdravlja dve generaciji — upokoјence in študente

Po uradnem delu proslave je sledilo prijetno tovariško srečanje

utrujete pripadnost Iskri v Bovcu, Avtoelektriki v Novi Gorici in Iskri kot celoti. Kajti jasno je, da bomo le s skupnimi močmi v tako vihravih časih kot so stabilneje poslovali in laže kljubovali težavam. Želim vam še veliko uspehov v nadaljnje ter plodnega sodelovanja v okviru Avtoelektrike, je zaključil Robert Žerjal, kolektiv pa ga je nagradil s burnim aplavzom.

V kulturnem programu sta sodelovala kar dva pevska zbora in sicer domačini »Iskra« Bovec ter moški zbor »Trenta« pod vodstvom **Daneta Škerlja**. Pozneje, v sproščenem zabavnem programu pa so navdušili člani ansambla **Globina** iz Bovca. To so fantje (med njimi je tudi Iskraš iz Bovca **Mirko Bozja**) ki igrajo predvsem komercialno glasbo poznani pa so daleč prek »primorskih meja, saj nastopajo celo na vsakoletni Iskrini prireditvi »Zlate slušalke« v Kranju. Največji uspeh so dosegli pred leti, ko so jih poslušalci Zlate slušalke nagradili s 3. mestom. Družabni večer se je tako raztegnil v pozno, ali zgodnje ure ...

Sicer pa so se prireditve v okviru praznovanja 30-letnice pričele že prejšnjo soboto, 5. decembra. Ta dan so pod geslom »Krajani, praznujte z nami«, odprli vrata za vse, ki jih zanima, kaj dela ta 300 članski kolektiv. Obisk je bil v mejah pričakovanega, še največ pa je bilo osnovnošolcev. Ta dan sta se srečali tudi dve generaciji, na obisk so namreč prišli upokoјenci in bodoči strokovnjaki, njihovi študenti. Sprejel in pozdravil jih je direktor Mitja Kokove. Potem, ko so se pogovorili o najzanimivejših delovnih temah, so nam Robert, Filip, David, Maksim, Uroš, David, Branko in Mitja povedali, da hodijo v šolo na novogoriško poklicno, na strojno fakulteto v Ljubljano, srednjo računalniško, strojno tehnično, skratka na take šole, kakršnih znanje bodo potrebovali za delo v bovški Iskri. Torej se za bodoče strokovnjake ni bati...

Še nekaj moramo zapisati, saj je bilo tako navdušujoče in pristno, da res zasluži pozornost. Ker sta tamkajšnja osnovna šola in Iskra z roko v roki, so se z učenci dogovorili, da narišejo motive iz njihove proizvodnje in jih potem razstavijo. Tako so bile teden dni te čudovite risbe na razstavi v bovškem hotelu Alp, človek pa je nehote pomislil, da gleda in občuduje stvaritve priznanih umetnikov... Poleg teh nedolžnih risb pa so pripravili tudi slike z motivi iz njihove tehnologije dela, vmes pa so bili objavljeni intervjuji z delavci, ki so ga pripravili učenci osnovne šole. Res domiselno, skromno, a zelo bogato, kot se za 30-letnico obstoja in delovanja spodobi.

Marko Rakušek

NAGRADNA KRIŽANKA

RAZPIS NAGRAD: prva nagrada 6.000 din, dve drugi nagradi po 4.000 din, pet tretjih nagrad po 2.000 dinarjev. Rešitve pošljite do 16. januarja 1988, na naslov: Uredništvo glasila Iskra, 61000 Ljubljana, Gregorčičeva 23 s pripisom: Novoletna nagradna križanka.

[illegible]

Druga prodajna konferenca Iskre Mikroelektronike

V novembru 1987 je imela Mikroelektronika v stolpnici Iskre PPC svojo drugo interno prodajno konferenco. Prva konferenca je obdelovala predvsem področje proizvodnje, cilj druge pa je bil obdelava prodajnega dela.

Plan prodaje vezij v 1988 je glede na povedano naslednji: Domači trg:

Vezje	Okrov	Kupec	Količina
1001 K	40 P	ITK	20.000
1002 E	24 P	IAM, EMPA	13.000
1005 A	24 D	ITK	40.000
1005 B	16 D	ITK	4.000
1201 C	16 P/K	IAM	20.000
1315	24 D	IAM	600
1317	14 D	IAM	600
131517	24 CP	IAM	1.500
1400 A	40 D	IAM	100
1400 B	24 D	IAM	100
1401 A	18 P	IAM	23.000
14574	x HS	IAM	1.500
1404 B	40 K	IKB	7.100
1405 B	40 K	IKB	600
1406 A	40 K	IKB	800
1408	8 P	IAE	100.000
1409 B	8 P	IKB	10.000
1410 B	8 D	IKB	50.000
1411 B/SR1	16 K	SRB	50.000
1413	28 D	ISZ	100
1414	28 D	ISZ	100
1415 A	28 P	RKZ	20.000
1416/SR2	28 K	SRB	1.000
1420	28 P	ISM	1.000
1422 D	28 P	ITK	150.000
2402	XT	IKB	50.000
2560 A	18 P	ITK	50.000
A-73A (GALEB)	x K	RČB	set 3.700
HC	x H	IST, ICE	1.500
1427	16 P	IAE	1.000
ULA 1	w	?	25
ULA 2	w	?	25
ULA 3	w	?	25
ULA 4	w	?	25

Izvoz:

Vezje	Okrov	Kupec	Količina
1001 F	40 P	OAK	15.000
1201 C	16 D	RSF	5.000
2402	x T	SIL	50.000
2560 A	18 P	ITA, FACE, MEX	430.000
ITT	w	ITT	400
1427	16 P	COB	50.000

Okrovi:
P — plastika HS — herastrat
D — cerdip CP — cerpak
K — keramika T — čip
W — rezina

Kupec:
ITK — Telematika EMPA — Empa ITA — Italtel
IKB — Kibernetika SRB — Slavko Rodić FAC — Face
IAE — Avtoelektrika RKZ — Rade Končar OAK — OAK
IAM — Avtomatika RČB — Rudi Čajavec SIL — Sielox
IVM — Videmoatika RSF — RSF
ISZ — Elektrozveze COB — Cobo
ICE — Elektrooptika ITT — ITT

IME je v letu 1987 šla skozi težko fazo prilagajanja recesiji na trgu. To smo dosegli s povečanjem izplena, kakovosti vezij, osvajanjem novih vezij in osvajanjem novih tehnologij. Učinki vsega tega se bodo pokazali predvsem v 1988 in pozneje. Žal v naših predvidevanjih ne moremo zanesljivo upoštevati domačega tržišča, ki je še vedno v recesiji. Domača industrija (naši kupci) zelo malo vlaga v nove razvoje in se bolj oklepa starejših programov — čeprav je to zelo kratkoročna politika. Poleg tega nastopa kot nezanesljiv faktor politika ZIS, ki čez noč bistveno lahko spreminja pogoje gospodarjenja. Poleg proizvodno-prodajnih naporov je bil letos zelo aktiven

tudi inženiring. Obdelal je mnogo novih potencialnih kupcev: med njimi so Energoinvest, D. Đaković, Mehanotehnika, Tehnica, Elektrovod, ipd. Zelo smo se trudili tudi pri že vzpostavljenih stikih, npr. pri R. Končarju, S. Rodiču, Kibernetiki, Avtoelektriki, ipd.

IME je v 3. četrletju tudi dokončno uspela osvojiti proizvodnjo sklopa vezij po programu Galeb (JLA), kar nam dohodkovno veliko pomeni — seveda pa je to tudi referenca za nadaljnje sodelovanje z JLA.

Delovna osnova prodajne konference je bila planirana prodaja vezij v 1988. Osnovna ugotovitev je, da se proizvodnja letošnjih vezij prenaša tudi v naslednje le-

Povezovanje s tujino

Ena izmed pomembnih strateških usmeritev DO Mikroelektronika je povezovanje z razvitim svetom. Vzpostavljenih imamo več poslovno-tehničnih sodelovanj s proizvajalci mikroelektronskih vezij in tudi z uporabniki. Uspešno lahko proizvajamo mikroelektronska vezja le, če jih proizvajamo enako kvalitetno in uspešno, kot ostali proizvajalci v razvitem svetu. Primerjati se moramo z najboljšimi in naš cilj je, da dosežemo enake rezultate.

V intenzivnejše spogledovanje s tujim trgom nas je prisililo tudi naše nezadostno razvito okolje uporabe mikroelektronske tehnologije doma. Posledica tega nerazvitega okolja uporabe je, da domači uporabniki ne koristijo dovolj proizvodnih zmogljivosti naše DO.

V letu 1987 smo izvažali naše proizvode v Italijo, Mehiko, Avstrijo, ZR Nemčijo in ZDA. Obseg izvoza bo 900.000 \$. Po obsegu je bil največji izvoz vezja za telefonski aparat, ki smo ga dobavljali italijanskima firmama Italtel in Face. Za to vezje smo bili tema firmama drugi dobavitelj za SGS in dosegli enake prodajne cene kot koncem SGS. V letu 1987 smo dobavili tema italijanskima firmama prek 700.000 teh vezij za telefonski aparat. Do sedaj še nismo prejeli nobene reklamacije glede kvalitete, niti glede dobavnih rokov. Firma Italtel je izredno zadovoljna z dobavami in želi nadaljevati sodelovanje. Dogovorjeni smo že za enak obseg dobav v letu 1988 tega vezja, dogovarjamo pa se tudi o tehničnem sodelovanju. Firma Italtel se zanima za skupen razvoj nove družine mikroelektronskih vezij za telefonski aparat. Zanimajo se za mikroelektronsko vezje, ki lahko nadomesti vso elektronično telefonskega aparata in omogoči impulzno in tonsko izbiranje

ter realizacijo vseh funkcij, ki jih zahteva italijanska pošta (izbiranje 32 števil, spomin). Dogovarjamo se, da bi tako vezje specificirali, načrtali in izdelali v sodelovanju v skupnem razvoju Italtel, Mikroelektronika in Telematika. S sodelovanjem s firmo Italtel si lahko pridobimo veliko sistemskega znanja s področja telefonskih terminalov saj je Italtel največji proizvajalec telefonov v Italiji (cca 2 milijona letno).

Manjše količine telefonskega vezja smo dobavili tovarni v Mehiki, ki je vključena v koncern ITT.

Zelo pomembno in uspešno je naše že večletno poslovno-tehnično sodelovanje s firmo ITT Semiconductors iz Freiburga z ZR Nemčiji. Uspešno smo osvojili procesiranje dveh različnih vezij iz proizvodnega programa ITT. Firma ITT je kvalificirala naš proces in v letu 1987 smo procesirali in dobavili ITT 1000 rezin. ITT nam je dal priznanje za izredno kvaliteto in izplen, ki je celo boljši kot so ga dosegli v ITT. V letu 1988 bomo še razširili poslovno-tehnično sodelovanje. Že v letu 1987 smo osvojili proizvodnjo novega vezja (oddajnik za daljinsko upravljanje TV aparata). To vezje bomo proizvajali za ITT in za potrebe Iskrine DO Videomatike. V doseženi višini izvo-

to. Nekaj bo tudi novih vezij. Poudarek je na vezjih za Telematiko (1001, 1005, 1422), Avtoelektriko (1408) in JLA (Galeb). Trudimo si pridobiti tudi (zanimivi) naročili za R. Končar (1415) in S. Rodić (1411). Žal nam pa upada prodaja telefonskega vezja EMS 2560, ker postaja vse bolj zastarelo in izgubljam kupce. Izdelovali bomo vezja, vendar v manjših količinah, tudi za Avtomatiko (1401, 1201) in Kibernetiko (1404, 2402).

Računamo tudi z izvozom. Vezje 2042 bomo izvažali v ZDA, 1201 v Nemčijo/Avstrijo, procesirane rezine v Nemčijo (ITT) in Avstrijo (Semcotec). Pripravljam tudi proizvodnjo vezja za telemekomande (1250); po uspešni

za v ITT bomo od ITT nabavili potrebna vezja za komplet mikroelektronskih vezij za daljinsko upravljanje TV aparatov, ga dopolnili z vezjem, ki ga bomo proizvajali sami in dobavljali DO Videomatiki. Na osnovi poslovno-tehničnega sodelovanja z ITT bomo v bodoče dobavili za potrebe jugoslovanskih proizvajalcev TV aparatov komplet mikroelektronskih vezij za digitalne TV sprejemnike.

Za potrebe dveh kupcev v ZDA smo načrtali in uspešno izdelali dva 4 bitna mikroročunalnika. V ZDA smo izvozili tudi večje količine tabletk vezja SEZAM za nadzorni sistem.

Avstrijskemu kupcu že dve leti uspešno izvažamo mikroelektronsko vezje za merilno letev.

Vzpostavljene imamo stike z več mikroelektronskimi firmami v svetu: AMI, SGS, Intel, Hitachi, Toshiba, Marconi. Prek teh vzpostavljenih stikov bomo lahko izvajali usmeritev DO Mikroelektronike kot tehnološkega centra, da lahko izpolnimo vse zahteve uporabnikov v Jugoslaviji z lastnimi viri, ali zunanjimi viri (tj. mikroelektronske firme). S sodelovanjem s temi tujimi firmami lahko omogočimo kvalitetno dobavo proizvodov teh firm z morebitno dodano novo vrednostjo za potrebe uporabnikov v Iskri in širše v Sloveniji in Jugoslaviji, lahko pa tudi uspešneje izrabljamo usluge teh firm.

V DO Mikroelektronika se zavedamo, da lahko uspešno vzdržujemo osvojeno tehnologijo in razvijamo ter osvajamo nove zahtevnejše tehnologije. Z aktivnim sodelovanjem s tujimi firmami in s prisotnostjo na tujih zahtevnih trgih. Uspešni bomo le, če bomo delali tako kot delajo najuspešnejši.

Milan Mekinda

osvojitvi ga bomo izdelovali in izvažali v velikih količinah — okoli 500.000 kosov letno (na začetku).

Prodaja bo imela zelo veliko dela v zadnjem letošnjem mesecu. Zaradi krize namreč le redki vedo, kaj in koliko bodo proizvajali

li v 1988 — zato tudi nam še nočejo dati naročil, oz. podpisati pogodb.

Analiza prodaje v 1988 kaže naslednjo sliko:

Kupec	Št. vezij	% Iskra	% Skupaj	Vrednost	% Iskra	% Skupaj
Telematika	264.000	48,49	42,49	1.736.000.000	52,15	20,91
Avtomatika	54.400	10,06	8,75	639.400.000	19,21	7,70
Kibernetika	118.500	21,92	19,07	430.500.000	12,93	5,18
Avtoelektrika	101.000	18,68	16,25	204.250.000	6,14	2,46
ISEZ	1.000	0,19	0,16	162.800.000	4,89	1,96
CEO	700	0,13	0,11	140.000.000	4,20	1,69
Semič	1.000	0,19	0,16	16.000.000	0,48	0,19
Skupaj	540.600	100,00	87,00	3.328.950.000	100,00	40,09

Kupec	Št. vezij	% Izven	% Skupaj	Vrednost	% Izven	% Skupaj
Empa	6.000	7,43	0,97	60.000.000	1,21	0,72
Unis S. Rodić	51.000	63,20	8,21	914.000.000	18,38	11,01
Rade Končar	20.000	24,78	3,22	300.000.000	6,03	3,61
Rudi Čajavec	3.700	4,59	0,60	3.700.000.000	74,38	44,56
Skupaj	80.700	100,00	13,00	4.974.000.000	100,00	59,90

Skupaj domači trg: št. vezij — 621.300 kosov
vrednost — 8.302.950.000 din.
Izvoz skupaj: št. vezij — 550.400 kosov
vrednost — 1.261.800.000 din (701.000 \$ x 1.800)

	Izvoz	Domači trg
Št. vezij	46,97%	53,03%
Vrednost	13,19%	86,81%

Iskra

Iskra Elementi — Feriti

Zaradi razširitve obsega poslovanja in uvajanja novih programov ter nove tehnologije v proizvodnjo feritnih materialov in induktivnih elektronskih sklopov vabimo k sodelovanju delavce za opravljanje raznih vodstvenih in strokovnih del

Vodjo tehnologije

za vodenje in koordiniranje tehnologije, konstrukcije in izdelave specifične opreme
POGOJ: visoka izobrazba strojne, ali elektro stoke z ustreznimi delovnimi izkušnjami, od tega 3 leta na podobnih delih

Tehnologe

za analiziranje, organiziranje in oblikovanje delovnih mest in postopkov pri proizvodnji feritov in navitih komponent
POGOJ: visoka — višja izobrazba strojne, ali elektro stoke, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih

Konstrukterje

za konstruiranje procesnih postrojenj, naprav in orodij
POGOJ: visoka, višja in srednja izobrazba strojne

smeri, najmanj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih

Razvijalce

za razvijanje feritov
POGOJ: visoka izobrazba kemijske tehnologije, metalurgije, ali fizike, 3 leta delovnih izkušenj

Pomočnika vodje službe kakovosti

za strokovno delo na tem področju
POGOJ: visoka izobrazba elektro stroke, 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih

Vodjo izmene v pripravi mase

POGOJ: metalurški, ali kemijski tehnik, 2 leti delovnih izkušenj pri vodenju skupin

Novim sodelavcem nudimo ustvarjalno in zanimivo delo ter možnost strokovnega izpopolnjevanja; OD je stimulativen — glede na delovne uspehe. Delo združujemo za nedoločen čas, s 3 mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh na naslov: ISKRA ELEMENTI — FERITI, Stegne 19, Ljubljana. Informacije v zvezi z objavo dajemo po telefonu št. 576-928.

Priznanja inovatorjem leta in

Na slavnostni seji Občinske raziskovalne skupnosti Kranj so 3. decembra podelili priznanja Inovator leta in nagrade Janeza Puharja. Priznanja je prejelo 29 inovatorjev iz kranjskih delovnih organizacij, nagrade Janeza Puharja pa je prejelo 7 raziskovalcev, štirje za diplomske naloge in trije za doktorske disertacije. Med nagrajenimi je bilo kar 15 Iskrašev.

Priznanje za inovacijo I. stopnje

Priznanje Inovator leta občine Kranj I. stopnje je prejela Skupina razvijalcev iz Iskre Kibernetike: **Marjan Štrukelj, mag. elektrotehnike, Marko Zivlakovič, mag. elektrotehnike in Jernej Gortnar, dipl. ing. strojništva** je prejela priznanje Inovator leta občine Kranj I. stopnje za razvoj diskovne enote IGD 3510 (3,5" 1 Mbyte).

Razvojne rešitve so originalne in Kibernetiki omogočajo trženje diskovne enote na vseh trgih. Glavna konkurenca so japonski proizvajalci. IGD 3510 je nov dosežek, ki bo delno prenovil proizvodnjo v Iskri Kibernetiki in tako vplival na družbenoekonomski položaj delovne organizacije. Diskovna enota bo prinesla 100 novih delovnih mest. Tudi v Iskrini tovarni elektromotorjev v Železnikih bodo za enoto izdelovali pogonski in koračni motor.

Nova diskovna enota je rezultat lastnega znanja, zato je tržno povsem neodvisna in bo tudi zaščitena s patentom. Izdelek je namenjen predvsem izvozu, tudi pri nas v celoti nadomešča diskovne enote tujih proizvajalcev. Razvili so jo v Razvojno-raziskovalni enoti s podporo prototipne delavnice Razvojno-tehnološkega centra in Orodjarne. Izdelava

diskovnih enot zahteva čiste in klimatizirane delovne prostore ter visoko stopnjo avtomatizacije.

Priznanje za inovacijo II. stopnje

Priznanje II. stopnje je prejel ekonomist **Daniel Burnik iz Iskre Telematike** za računalniško podprt koncept investicijskega elaborata. Investicijska zasnova

zahteva veliko različnih variant predračunov, virov financiranja in ekonomskih predračunov. Računalniško podprt koncept izračuna vseh ekonomskih kategorij prinaša naslednje rezultate:

- ponovljivost vseh izračunov
 - konsistentnost podatkov
 - skrajšanje časa za 90%
- Inovacijo v Telematiki uspeš-

no uporabljajo od septembra 1986. Zanj se zanimajo tudi druge OZD. Metoda je dobila priznanje republiške komisije za oceno investicij.

Ekonomski učinek inovacije je odvisen od več parametrov konkretne investicije. Po grobi oceni lahko do 50 odstotkov zmanjša stroške za pripravo investicijskega elaborata.

Priznanje za inovacijo III. stopnje

Skupina orodjarjev iz Iskre Kibernetika je prejela priznanje III. stopnje za izpopolnitev tehnologije za izdelavo orodij za izde-

Skupina inovatorjev iz Telematike je prejela priznanje III. stopnje za novo obliko in konstrukcijo vrat za telefonske centrale.

Jana Černe, dipl. ing. kem. tehn., je prejela nagrado Janeza Puharja za diplomsko delo Termična mobilizacija mulja iz kalilnice.

Ladislav Bevk, Zlatko Štular in Marjan Korenčan iz Kibernetike so prejeli priznanje Inovator leta III. stopnje za izpopolnitev tehnologije za izdelavo orodij za izdelke iz bakelita.

nagrade Janeza Puharja

Ike iz bakelita. **Ladislav Bevk, Zlatko Štular in Marjan Korenčan** so dosegli naslednje izboljšave na orodjih za izdelke iz bakelita:

- izboljšava orodja za menjavo vložkov
- menjava žigov na bakelitnem orodju
- predelava orodij, ki je pocenila izdelavo vložkov
- menjava vložkov orodij
- predelava grelcev in za menjava z domačimi
- izboljšava izmetačev
- inovacija na prebijalnem orodju
- galvanska zaščita orodij itd.

Naštete tehnološke izboljšave prinašajo prihranek pri ceni orodij in izdelovalnih časih ter zamenjavo tujih sestavin s kakovostnimi domačimi rešitvami.

Priznanje tretje stopnje je prejel tudi Jože Krevs, orodjar iz Iskre Telematike, za racionalizacijo upravljanja spajkanja in porabe visokotemperaturne spajke. Na avtomatu za spajkanje priključkov releja je pogosto prihajalo do zastojev zaradi slabe kakovosti spajkanja in zaradi velikega izmeta spajke. Tudi z uvoženimi spajkami se stanje ni izboljšalo.

S konstrukcijo novega vložka in s preklpom motorja za pogon mešalca na regulator obratov je avtor dosegel naslednje prednosti:

- uporaba domače spajke;
- poseg v spajkalni banji je potreben le enkrat tedensko; delavci sedem do desetkrat redkeje čistijo tulke, zato je njihovo zdravje bistveno manj ogroženo;
- manjša poraba spajke.

Priznanje tretje stopnje je prejela tudi skupina inovatorjev iz Telematike za novo obliko in konstrukcijo vrat za omare telefonskih central. **Anton Primc**,

Lojze Bertoncelj, Lojze Žumer, Andrej Šavs, Marko Trdina in Karel Kejžer so zasnovali novo izvedbo vrat za omare telefonskih central, ki ima naslednje prednosti:

- uporaba tanjše pločevine
- možnost uporabe tudi nekoliko valovite pločevine
- prijetnejši estetski videz
- znatni prihranki pri teži izdelka in izdelavnih časih.

Nagrado Janeza Puharja za diplomsko delo je letos prejela **Jana Černe, dipl. ing. kem. teh.**, za delo Termična imobilizacija mulja iz kalilnice. Nagradjenka je zaposlena v RTC Iskre Kibernetike. Želela je ugotoviti možnosti ekološke sanacije odpadnega mulja, ki nastaja pri razstrupljanju odpadnih solnih kopeli v kalilnici Iskre Kibernetike.

V mulju so po razstrupljanju še vedno prisotne škodljive snovi, predvsem cianidi, ki se zopet pojavijo v prosti obliki. Zato je bilo treba poiskati tehnološki postopek za razgradnjo strupov, ali predelavo v obliko, ki ni nevarna za okolje.

Rešitev je inženirka našla v okviru opekaraste tehnologije, oz. v mešanju odpadnega mulja z glineno maso pri izdelavi opeke. Na ta način se cianidi zaradi visokih temperatur razgradijo in njihova koncentracija pade pod dopustno mejo. Dodatek mulja v majhnih količinah ne vpliva na kakovost in izgled opeke.

Alojz Boc

Slavnostne podelitve priznanj Inovator leta občine Kranj in nagrad Janeza Puharja so se poleg delegatov raziskovalne skupnosti in inovatorjev udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in OZD, v katerih delajo nagrajeni strokovnjaki.

Marjan Štrukelj, Marko Zivlakovič in Jernej Gortnar iz Kibernetike so prejeli najvišje priznanje Inovator leta I. stopnje za razvoj diskovne enote IGD 3510.

Daniel Burnik iz Telematike je prejel priznanje II. stopnje za računalniško podprt koncept investicijskega elaborata.

Poslovanje prilagojeno razmeram

Že v navadi je, da nam na koncu leta spregovori najodgovornejši predstavnik Invest servisa in nas tako »iz prve roke seznaniti z okvirnim poslovanjem organizacije in problematiko v minulem letu. Zato smo naprosili Štefana Volovška, dipl. inž. in individualnega poslovnega organa, po domače direktorja organizacije, za kratek nevezan razgovor. Dejal je približno takole:

»V prvem trimesečju smo poslovali z izgubo. Razlogov za to je bilo več, poglavitna pa sta bila le dva: neplačevanje računov in nov, spremenjen obračunski sistem. V drugem trimesečju smo takoj uresničili nekatere sanacijske posege in se rešili izgube, toda dobička je bilo bolj malo. V tretjem trimesečju so se že pojavili vplivi težkega gospodarskega položaja v Iskri. Le z največjo težavo smo dosegli normalne cene in periodični poslovni obračun je pokazal, da smo poslovali na robu, kjer naj bi se že prevesilo poslovanje v rdeče številke, vendar je rezultat še pozitiven. V triletnem letu praktično nismo imeli akumulacije. Namesto normalnih 70 do 75% smo zbrali le 38,5%, kar ni niti polovica.

V devetih mesecih je imela SOZD že za 24 milijard novih dinarjev izgub, kar je odsevalo v poslovanju zadnjega, četrtega trimesečja. Nekatere delovne organizacije niso plačevale storitev, druge so krepko zamujale, kar vse je povzročilo velike likvidnostne težave. Tako smo se morali kljub pozitivnemu stanju na našem internem dinarskem računu zadolževati zunaj Iskre, da smo lahko izplačevali obveznosti do naših dobaviteljev in osebne dohodke. Interna banka se je sicer trudila, vendar ni zmogla neprestano zagotavljati ustreznih sredstev za normalno poslovanje.

Če se bodo take razmere nadaljevale, potem bomo kljub velikemu prizadevanju delavcev celotnega Invest servisa in ob doslednem upoštevanju notranjih rezerv težko zaključili poslovno leto s pozitivnim rezultatom. Sicer pa je v današnjih razmerah zelo težko gospodariti. Na vseh koncih pada poslovna morala.

Vzlic besedam, da bodo obveznosti pravočasno poravnane, se to ne zgodi. Sama obljuba nima več tiste veljave, kot jo je imela nekoč.

Znotraj Invest servisa smo začeli z reorganizacijo. Prilagodili smo organiziranost potrebam SOZD Iskra. Tako smo od junija nehali na novo zaposlovati in vztrajno iščemo notranje zaposlitvene rezerve, kar je pri naši tako pisani dejavnosti zelo problematično. Delavcev namreč ne moremo preprosto razporejati na druga delovna mesta, ker so zvečine ozko strokovno usposobljeni.

Skoraj vse delovne organizacije Iskre imajo višek zaposlitvenih zmogljivosti. Delavce skušajo zaposliti tudi na tistih delih in nalogah, ki smo jih dosedaj opravljali mi. To je seveda gledano z njihovega zornega kota do neke mere razumljivo, vendar je neizpodbitno dejstvo, da so našo delovno organizacijo ustanovali Iskrine delovne organizacije in, da je bila s tem prevzeta tudi odgovornost za socialno varnost približno 400 članskega kolektiva Invest servisa.

Naša organizacija iz teh razlogov ni bila nikoli opredeljena niti organizirana za posle zunaj Iskre. Zato bi bilo prav, da bi v teh težkih časih posegala navzven. Delovne organizacije Iskre zmanjšujejo vse vrste stroškov, med katere sodijo tudi naše storitve. Edina možna pot je dogovor z našimi ustanoviteljicami, da prevzamejo tudi nekatere naše delavce, seveda če bodo hotele določene naloge opravljati same. Vsaka druga pot bi bila nehumana in nekorrektna do delavcev Invest servisa, ki za relativno majhen zaslužek pošteno opravljajo svoje delo in ga bodo tudi v prihodnje.

Razumljivo, da so organizacije skupnega pomena najprej na rešetih v teh težkih razmerah. Za Invest servis pomeni torej poslovati v letu 1988 na bistveno višji kakovostni ravni. To pa bo največje zagotovilo za naš bodoči status v Iskri.

Nedvomno se nam obetajo težki časi!

Marjan Kralj

Štefan Volovšek

Iskra

Izobraževalni center Iskre
Področje kakovosti

V skladu s programom izobraževanja na področju kakovosti razpisujemo seminar na temo

Organizacija sistemov za obvladovanje kakovosti proizvodov in storitev

15. 2. — 18. 2. 1988

- razvoj organizacije sistemov in njihovo sedanje stanje pri nas
- elementi sistema, ki vplivajo na kakovost
- organizacijske osnove za obvladovanje kakovosti
- projektiranje organizacijskih modelov za obvladovanje kakovosti in problemi, ki izvirajo iz naše organiziranosti

Seminar je namenjen vodjem služb kakovosti, organizatorjem in poslovnim delavcem v OZD, ki se želijo seznaniti z možnostmi razvoja organizacijskih modelov na področju kakovosti. Program seminarja je tako prilagojen, da bodo udeleženci kot seminarsko vajo ocenili lastni organizacijski sistem in imeli možnost spoznati druge rešitve in pri okrogli mizi izmenjati poglede na to silno prisotno problematiko.

Vodja programa: Lotar Kozina, dipl. ing.

Čas in kraj: 15. 2. 1988 ob 9. v hotelu Transturist, Škofja Loka. Prijavnice pošljite na naslov: Iskra DSSS, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3. Informacije lahko dobite na tel.: 222-212.

Z insulinom se začne njen dan

Za naše upokojenice se kaj malo menimo. Enkrat na leto — ponavadi ob koncu decembra — jih povabimo na srečanje z zakusko in jih skromno obdarimo. To je vse. Pa so veliko prispevali s svojim minulim delom k današnji podobi organizacije. Zaslužili so precej več, kot jim poštar odšteje pokojnine. Albina Lenaršič je naša upokojenka, njo smo izbrali iz seznama upokojenцев za razgovor na njenem domu.

Z 18. leti se je zaposlila v tovarni Šumi in delala bonbone. Že čez štiri leta se je poročila z zidarjem Francem in rodila šest otrok, skoraj vsako leto enega. Takrat na Slovenskem še ni bilo otroških vrtcev in varstva kot danes, zato je ostala doma, gospodinjala in vzgajala. Šele ko so otroci odrasli, se je znova zaposlila, stara že 53 let.

V Iskri je bila snažilka, sprva v Iskri Commerce, potem v Invest servisu. »Dela je bilo veliko«, je povedala, »snažil je vedno manjkalo skoraj polovico, delo pa je bilo treba vselej opraviti tudi za manjkajoče. Sicer so se tudi tedaj snažilke menjavale kot le kaj. Nekaterim je bil poklic odvraten: samo pospravljati za drugimi. Vzdržale so le toliko časa, da so si našle drugo zaposlitev, po možnosti dopoldansko. Meni delo ni bilo nikoli odvratno.«

Pospravljala je najprej v Kotnikovi ulici, nato v stolpnici v medetaži in nadomeščala manjkajoče v vseh nadstropjih. Mimo tega je razdeljevala še sredstva za čiščenje. Takrat jih je nadziral Čopič. Zavzel se je za njihove plače, če delo ni bi-

lo narejeno tako kot treba pa je bil zelo hud. Pri tem ni izbiral besed. Kadar Čopiča ni bilo, ga je nadomeščal Henrik Marolt. Sedaj od sodelavk delata samo še Barbara in Pavlica, drugih več ne pozna, ker so prišle pozneje.

Pred dobrimi devetimi leti je bilo. Slabo se je počutila in žejalo jo je. Stopnic skoraj ni več zmogla in spila je takšne količine vode, da bi ji lahko napeljali kar cev iz vodovodne pipe v želodec. Šla je k zdravniku in odšla od njega z diagnozo sladkorne bolezni ter očitki, zakaj ni prišla že prej. Devet let je jemala tablete daonil, ko pa niso več pomagale, je prišel na vrsto insulin. Vsako jutro si vbrizga pod kožo dve vrsti injekcij insulina. Tega ne pozabi nikoli, saj je življenjsko odvisna od zdravlila. Dopoldne se ne oddaljuje od doma, ker jo rada zgrabi hipoglikemija. Zaradi morda neznanatno prevelike doze insulina nastane namreč pomanjkanje sladkorja v krvi in posledica tega je, da ne vidi nič, ne sliši nič, glavo ima prazno in daje jo občutek popolne ne-

moči. Takrat mora imeti pomoč nekoga od domačih, ki se spozna na njeno bolezen in ji potisne v usta kocko sladkorja, vendar nezvestna na ni, kot se to primeri drugim diabetikom.

Spominja se primera, ko se je vratar doma upokojenцев zgrudil zaradi pomanjkanja sladkorja. Nezvestnega so ga našli ljudje in poklicali reševalce. Ti pa so ga, misleč, da je mrtev, odpeljali v mrtvašnico. Šele zdravnik, ki bi moral napisati mrliški list, je odkril, da je živ. Dal mu je injekcijo glukoze, zatem pa je vratar sam odšel domov — novim dogodivščinam naproti.

Za 15 let službene dobe dobi dobrih šest starih milijonov dinarjev pokojnine in še pet milijonov varstvenega dodatka. Mož ima 200 tisoč starih dinarjev več, ker je delal 25 let, nato je bil invalidsko upokojen. Skupaj imata 24 milijonov starih dinarjev pokojnine. Samo za hrano porabi skoraj vse. Kje pa je še kurjava — drva in premog? Če ne bi pridelala vse zelenjave in drugih povrtin doma, bi tenko piskala.

Tako ji gre za silo in se ne pritožuje. Vrta ima 500 m² in še eno njivo v najemu. Dovolj za razgibanje od pomladi do pozne jeseni, kar vse koristi tudi sladkorni bolezni.

Poleti in v jeseni rada gobari. Takoj za hišo so v jeseni rasle najboljše gobe — karželjni. Sedaj so bolj redki, ker so jih iztrebili. Tudi jurčke ima rada pa golobice in dežnikarice. Včasih še najde moške, ki jih napačno imenujejo mavrahi in lisičke. Tudi borovnice rada nabira in jih spravi v zmrzovalno skrinjo. Pozimi, ko zmanjka vitaminov, ji pridejo zelo prav.

Prav pri nabiranju gob se ji je primerilo. S hčerko sta napolnili košaro z gobami, ki jih je odnesla hčerka domov. Med tem jo je nenadoma zgrabila hipoglikemija. Kaj je bilo potem, se ne spominja več. K sreči je hčerka, ko se je vrnila v hosto, naredila vse, kar je treba ob takem primeru.

Pozimi, ko ni več vrtnih del, plete. Približno 25 jopic in puloverjev splete vsako leto iz prinešene volne. Za vse otroke in 11 vnukov. Tudi za tovarišice iz bližnjega vrtca jih je naredila. Vendar ročno delo ni nikoli dovolj plačano. Prej je vezla tudi gobeline, to pa je sedaj predrago, zato je delo opustila. Zadnje čase pa so ji tudi opešale oči.

Obleke ne kupuje več, ker ponosi vse staro. Tudi čevljev ne, samo še kake copate. »Seveda nisem več oblečena po modi« — je hudomušno pristavila.

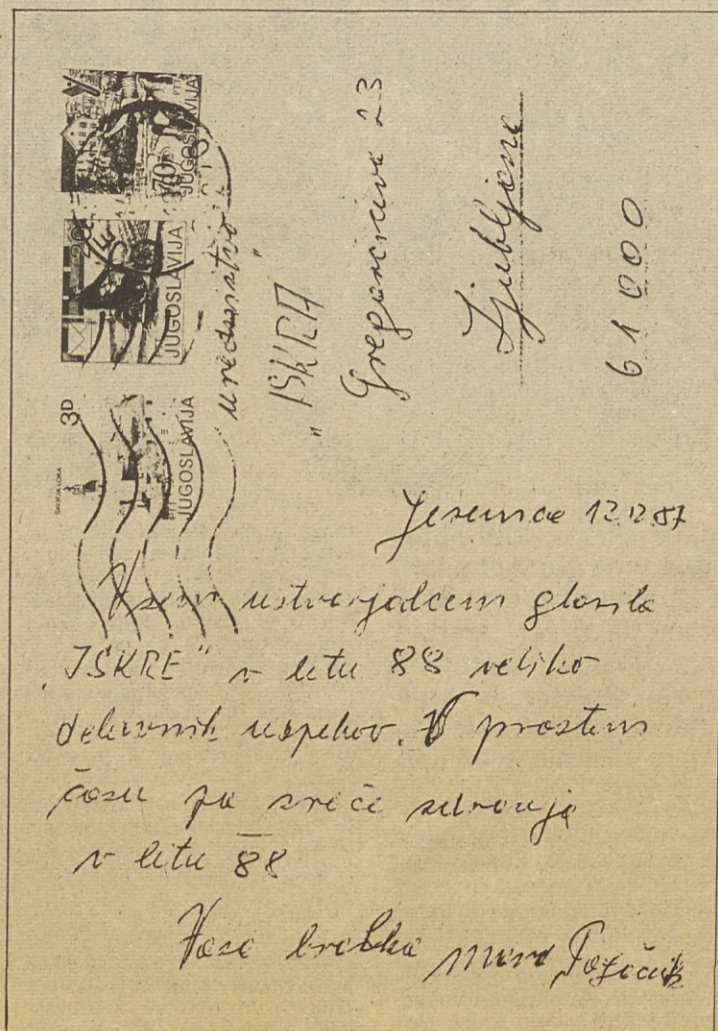
Včasih, ko je bila še mlajša, si je mislila: ko bo upokojena, bo lepo. Delala bo le tisto, kar se ji bo zljubilo, nobenih obveznosti ne bo več. Pa je vse drugače. Starost je grda. »Če je človek še malo bolehen«, je pripomnil mož Franc, »je vse prej kot lepa.«

Albina je vedre narave. Nič ne toži. Vse prenaša z zadovoljstvom in šalo, tudi bolezen. Pri Šumiju je imela opraviti s sladkorjem in tudi sedaj ima, v telesu ga je preveč. Sladkor je pač njena usoda.

Na srečanje upokojenцев ne hodi več. Že dve leti je ni bilo. Bolezen jo ovira, uživa pa le dietno hrano. Pa nič zato. Dela od jutra do večera. Na smrt nikoli ne pomisli, kot da je nikoli ne bo. Tudi drugim upokojenčcem svetuje enak način življenja: z neprestanim delom se je treba zamotiti, ne s poleževanjem in brezdeljem. In prav ima, naša Albina!

Ob koncu razgovora mi je naročila, naj lepo pozdravim vse delavce v Invest servisu in upokojenice. V novem letu jim želi predvsem zdravja in veliko, veliko dobre volje.

Marjan Kralj

Jubilanti

V DO Elektrozveze počastili dan rep

Za 29. november so v DO Elektrozveze počastili s slavnostno sejo delavskega sveta, ki so jo hkrati posvetili še obeležju 25-letnice ustanovitve Iskre-Tovarne elektronskih naprav, iz katere je tudi izrasla sedanja DO Elektrozveze; po slavnostni seji pa so podelili še priznanja jubilarantom dela v Iskri.

Uvodni govor je imel predsednik DS DO Silvo Lednik.

Nato je povzel besedo glavni direktor DO Elektrozveze, Franc Štancer, ki je najprej spregovoril o pomembnem jubileju — ustanovitvi Iskre — Tovarne elektronskih naprav, saj mineva 25 let odkar je bila ustanovljena z namenom, da bi omogočila redno proizvodnjo naprav za žične in brezžične zveze. Franc Štancer je orisal pomen tega koraka za nadaljni razvoj Iskre ter spregovoril o prizadevanju in napo-

rih kolektiva, ki je na svoji poti uspešno premagoval številne probleme, s katerimi se je srečeval in kljub težavam osvajal zastavljene cilje.

Sledilo je še veliko pomembnih korakov in mejnikov v nadaljnjem razvoju Iskre — Tovarne elektronskih naprav. Tako se je s ciljem združevanja proizvodnih možnosti telekomunikacijskih naprav v Iskri, pridružila proizvodnji naprav za brezžične zveze v TEN tudi skupina proizvajalcev naprav za žične

zveze iz Telekomunikacij. Proizvodni program TEN je bil razen tega še dopolnjen s proizvodnjo posebne analogne računalniške tehnike.

Razvojne možnosti Iskre s področja telekomunikacijskih naprav za prenos pa so se tedaj združile v novo ustanovljenem razvojnem i-

Franc Štancer čestita jubilarntu dela Alojzu Zavodniku

Iskra Avtoelektrika

V Žarnicah podelili priznanja jubilarantom

Podobno kot marsikje drugje v Iskri, so tudi v stenski Tovarni žarnic, ki deluje v okviru Avtoelektrike, v dneh pred prazničnim 29. novembrom podelili priznanja svojim jubilarantom dela. Na izredno prijetni slavnosti so priznanja podelili predsednik delavskega sveta Milan Kores, direktor tovarne Dušan Bivic in predsednik sindikata Ilija Tadić. Ob tem velja zapisati, da podeljujejo v Žarnicah jubilejne nagrade tudi za 25 let dela v Iskri.

Za 30-letni delo v Iskri so prejeli priznanja: Franciška Marincič, Zvonka Pucihar in Nada Podlipec.

Slednjima dvema smo imeli tudi krajša intervjuja, ki ju objavljamo proti koncu tega zapisa.

Za 25-letno delo so bili nagrajeni: Zdenka Damjanović, Ignac

Gorc, Jožefa Grund, Ivan Kastelec, Marija Pevec in Ana Zagmajster.

Dve desetletji so v Iskri: Peter Grenc, Marija Obadić in Stanka Pečarić.

Desetletni jubilarnti so: Angelca Adamčič, Katarina Andrašec, Radojka Antić, Ifigena Bešić, Jo-

vanka Čulibrk, Senija Delić, Marjana Dimc, Esma Ferizović, Ivanka Garić, Milanka Gavranović, Milena Grbić, Alojzija Hotujec, Tina Huski, Bojan Jaić, Jožefa Jakić, Danica Kores, Milan Kores, Metka Kordiš, Vinka Kovačević, Miroslav Lajsić, Dragica Nikolić, Ana Premec, Cvija Savić, Milena Saveljic, Tehvida Tobaković, Matija Toman in Radojka Zekić.

Omenili smo že, da smo slavnost izkoristili tudi za krajša pogovora z dvema izmed treh jubilarntov 30-letnega dela. Tole sta nam povedali:

Nada Podlipec: »V Žarnicah sem začela pred 30. leti v proizvodnji, pozneje pa sem prišla v pisarno, kjer sem bila na različnih mestih, od tajnice do referenta v kadrovske službi. Seveda so Žarnice v teh

treh desetletjih doživele velik napredek. Bilo je tudi več vzponov in padcev, te slednje pa nam je uspelo premagati prav s prizadevanjem vseh naš delavcev. Upam, da bomo v Žarnicah tudi v prihodnje tako složni, kot smo bili mi v vseh teh letih.«

Zvonka Pucihar: »Še kot dekle sem prišla v Žarnice in se zaposlila, kot steklopihač. Še dobro se spominjam, da smo delali fotocelice za kinoprojektorje. Priznati moram, da mi je bilo v stari tovarni bolj všeč kot v tej novi. Vsa ta leta me je v tovarni najbolj motila nedisciplinarnost, čeprav sem imela sama izredno veliko prijateljev, sodelavcev, vsem pa zdaj, ko sem že šla v pokoj, želim veliko uspehov v prihodnje.«

LD

ublike in 25-letnico ustanovitve TEN

stitutu Iskre, v Zavodu za avtomatizacijo — ZZA na Tržaški cesti v Ljubljani. Razen razvojnih oddelkov za kanalne telefonske naprave, naprave za usmerjene zveze in ultrakratkovalovnega oddelka je glede na potrebe začel z razvojem nov oddelka za kanalno telegrafijo.

Več o 25-letnici ustanovitve Iskre TEN, ki je eden izmed predhodnikov sedanje DO-Elektrozveze bomo spregovorili v eni izmed naslednjih števil glasila Iskre, iz govora Franca Štancerja pa povzemo le še nekaj zaključnih besed o letošnjem poslovnem položaju DO Elektrozveze. Še nikoli prej naj ne bi bil ta kolektiv hkrati tako blizu in tako daleč od uspešnega poslovanja, kot je to primer letos. V DO Elektrozveze je uspešno uresničen zagon dobrišnega dela novorazvitih naprav, ki bodo lahko odločilno

prispevale k uspešnemu poslovanju. Toda osvajanje teh programov še ni doseglo v celoti tiste stopnje, ko bi se rezultiralo v zadostni proizvodnji in zaključenih sistemskih ponudbah. Uspešnost bodočega poslovanja DO Elektrozveze pa bo v dobrišni meri odvisna prav od časa, ki bo še potreben, da bo moč nastopiti na tržišču s celovitim proizvodnim programom, ta čas pa je možno precej skrajšati s kvalitnim in prizadevnim delom in to kljub objektivnim težavam, predvsem likvidnostnim, ki so v tem trenutku res hudo obremenjujoče.

Jubilanti 30, 20 in 10-letnega dela v SOZD Iskra:

30 let: Ruža BANČIČ, Janez BURGAR,

Karel ČUK, Ana GRABEC, Venčeslav GRBEC, Alojzija JURJAVČIČ, Marija KNEZ, Alojz KOS, Anica KOŠIR, Nežka KUŽNIK, Ljudmila MOČNIK, Anton NOVAK, Martin PEKLAJ, Ivan PODBERŠIČ, Ivanka POTOKAR, Boris ROZMAN, Rozalija STIPIČ, Janez SCHMUTZ, Marjan VERNIK, Miroslav VIČIČ, Ivana VIRANT, Franc VRHOVNIK, Marija ZAVBI

20 let:

Andrej BELIČ, Vladimir ČADEŽ, Franc ČARMAN, Vladimir DEŽUTELJ, Anton FLORJANČIČ, Jovan HARTMAN, Velisav JANJIČ, Laslo REŠKOVIČ, Marija ŠTAMCAR, Alojz ZAVODNIK.

10 let:

Đurađ ADAMOVIČ, Dušan AMBROŽIČ, Jana BERDAJS, Stojanka BILBIJA, Zorka BIJEIČ, Mila-

nko BOJLIČ, Ivan CENCELJ, Matjaž DOGŠA, Igor FURLAN, Aleksander GLAVAČ, Majda GOVEDNIK, Boris GUID, Angelca KAMENŠEK, Vekoslav KAMNIKAR, Sonja KRIŽNAR, Franci KUŠAR, Franc MEJAC, Živka MESNER, Milka MIJATOVIČ, Terezija MIRTIC, Božo MIŠOVIČ, Vladimir NARDIN, Sadika ODAH, Radovan PETROVIČ, Marija PODKRAJNIK, Drago ROUS, Mirveta SEFERAGIČ, Darinka SODEC, Milojka STANIČ, Silvester STARIČ, Boštjan STERLE, Anica STRAJNAR, Miroslav ŠEKORANJA, Dušan ŠERCER, Dušan ŠKRBEC, Simonka TOMAŽIN, Branko TOME, Janez TOMŠIČ (l. 1939), Matija UČAKAR, Stojka VIDOVIČ, Bogdana ZADRAVEC, Milka ZDRAVKOVIČ — GOŠIČ, Janez ZUPANČIČ, Marko ZUPANČIČ, Željko ZURA.

Boris Čerin

Iskra Elementi

Tradicionalno srečanje DSSS in Orodjarne

Delavci Delovne skupnosti in Orodjarne v Elementih že vrsto let skupaj proslavljajo dan republike. Po tradiciji povežejo slavje tudi s podelitvijo nagrad jubilarantom dela. Letos sta jih podelila člana KPO Elementov Štefan Veren in direktor Tovarne naprav in orodij Janez Blaž.

Iz delovne skupnosti so 10 let neprekinjeno zaposleni v Iskri Koloman Varga, Ana Zajc, Tatjana Zajc, Rafaela Sušec, Irena Dro-

bež, Marija Pestotnik in Dušan Jeraj.

Iz Tovarne naprave in orodja pa sta že 30 let v Iskri Zvone Dešman in Marjan Šesek, Anton Žnidarič je 20-letni jubilarnt dela, 10 let pa so v Iskri Maks Benčina, Anton Gjergjek, Vera Možina, Ivan Povše in Dušan Tomšič.

Dr

Tudi servis je pomembna prodajna pot

Kakovost Iskrinih izdelkov, prodaja, visoke cene in pomanjkanje nekaterih rezervnih delov, velike zaloge, roki popravil, zlasti pa (ne)likvidnost, so področja, katerim so namenili največ pozornosti na nedavni konferenci vodij Iskrinih servisov. Na sejo v Ljubljano je DO Iskra Servis povabila tudi komercialne direktorje Iskrinih proizvodnih organizacij, da bi skupaj preučili in razrešili nekatera odprta vprašanja, z redkimi izjemami pa so se konference udeležili le njihovi sodelavci.

Kakšno bo leto 1988 za Iskrine serviserje? To je bila osnovna tema tradicionalne konference vodij Iskrinih servisov. Prvi del zasedanja je bil namenjen predvsem izmenjavi informacij o proizvodnji, prodaji in servisiranju v tem letu in predvidevanjih za prihodnje leto, drugi del pa je bil osredotočen bolj na delo in načrte DO Iskra Servis.

Pri naštevanju problemov, ki so letos pestili Iskrine serviserje, za katere pa želijo, da jih v letu 1988 ne bi »srečevali« več, so opozorili predvsem na to, da bomo morali v Iskri nameniti mnogo več pozornosti kakovosti in zanesljivosti, pa tudi poslovni disciplini. Pri tem ne bo odveč podatek, da so Iskrini serviserji opravili letos nad 250.000 posegov. To je kar za 6% več kot lani, kar zgovorno kaže, da kakovost Iskrinih izdelkov

ni več na zavidni višini...

Precejšnje, če ne kar velikanske probleme, so imeli naši serviserji tudi zaradi visokih cen rezervnih delov. Popravila nekaterih izdelkov se tako draga, da se kupcu ne splačajo več, saj lahko dobijo v trgovini podoben nov izdelek le za nekaj dinarjev več, kot pa bi dali za popravilo starega...

Tu so potem še pomanjkanje nekaterih rezervnih delov, njihova nesortiranost in velike zaloge, kar vse je povezano z ekonomiko poslovanja te Iskrine delovne organizacije. To, da so Iskrine servisne delavnice po Jugoslaviji pomemben prodajni kanal, je seveda vsakomur znano, ob tem pa serviserji ugotavljajo še to, da marsikje v Jugoslaviji končni koristniki še vedno ne poznajo dovolj naše sestavljene or-

ganizacije in naše ponudbe na domačem tržišču.

Predstavniki Iskrinih proizvodnih organizacij so imeli na konferenci največ pripomb na roke popravil izdelkov, žal pa tudi tokratno zasedanje serviserjev in komercialistov ni rešilo problema, ki Iskri gotovo ni v ponos: gre za servisiranje tistih izdelkov, za katere šele v trgovskih hišah ugotovijo, da so, najpogosteje zaradi prevoza, pokvarjeni. Iskrini serviserji namreč brez izrecnega dovoljenja tovarne takšnega izdelka, lahko bi rekli na pultu, ne smejo popraviti... Pač, šele takrat, ko dobi trgovec dovoljenje od tovarne, gre lahko serviser v trgovino...

Ta problem je star že 5 ali 6 let, je tudi na dnevnem redu vseh konferenc serviserjev v tem času, zatem zasedanj direktorjev Iskrinih predstavniš-

tev po Jugoslaviji, seveda pa je trn v peti tudi vseh srečanj s predstavniki trgovinskih organizacij, podpisnic sporazuma o trženju Iskrinih izdelkov. Nič pa ne kaže, da ga bomo — v korist Iskre — že tako kmalu rešili.

Drugi del konference je bil, kot že rečeno, namenjen izključno servisni problematiki. Največji problem serviserjev v tem letu je padec prodaje rezervnih delov, s tem pa povečevanje zalog, saj se je faktor obračanja izredno poslabšal. Temu je treba dodati tudi poslabšano likvidnost, vsem trem vprašanjem pa bodo Iskrini serviserji namenili vso pozornost v letu 1988.

Prav zaradi dogovorjenih planov in pa zmanjševanja prodaje rezervnih delov, so imeli serviserji letos veliko problemov. Rebalansiranje planov marsikomu ni bilo pogodbu, vsemu temu pa se bodo v letu 1988 skušali izogniti z bolj previdnim načrtovanjem, zlasti ob upoštevanju tega, da je jugoslovansko tržišče vse bolj revno. V operativnem smislu bodo dali pou-darek četrletnim planom.

Lado Drobež

POTOPIS

5

Piše: Dare Bencik

POTOVANJE NA KITAJSKO IN JAPONSKO

10. APRIL (petek)

Pred spanjem smo naravnali uro po lokalnem času: spat smo šli ob dveh zjutraj (po novem) in ne več ob 22 h.

Zoudila me je močna svetloba: sonce in sneg. Ponoči smo se ustavili v Bogotolu in Afinsku. V Krasnojarskem smo stali 15 minut, seveda sva za ta čas izstopila.

Pokrajina je bila zelo lepa, nasprotno pa je bila postaja zanemarljena in umazana, da je kaj. Izgubila sva voljo do fotografiranja. Samo opazoval sem. Ženske v umazanih moških kombinazonih, so opravljale železničarska dela, ki jih pri nas opravljajo moški.

Spet smo v kupeju. Mimo oken beže mešani gozdovi, hribovita pokrajina, sneg in tu in tam lesene hišice. V primerjavi z včerajšnjim dnevom (ravninski del, gozdovi brez, močvirja, velike ravnine, kamor seže oko) je današnja pokrajina bolj hribovita. A vse je še Sibirija. Dvimo proti Pekingu.

Popoldne smo brali in igrali poker. Poker za pizzo v Ljubljani, hamburger v Budimpešti. Priigral sem pizzo in hamburger, izgubil pa piroško v Velenju.

Nismo mogli zaspati, preveč smo utrujeni od večnega počivanja. Končno nama uspe.

11. APRIL

Teško sem zaspal, pokriti sem se moral tudi z odejo, da mi je bilo dovolj toplo.

Zjutraj smo stali na postaji 10 minut, čas pa sem izkoristil zunaj, kjer sem se slikal s Kitajci, ki so bili oskrbniki našega vagona. Bojan me je slikal tudi s časopisom »MLADINA«, pred vagonom z napisom Moskva — Peking in sicer nekje ob Bajkanskem jezeru v daljni Sibiriji.

Dan prej sva zvedela, da rubljev ne smeva nesti čez mejo, zato sva se odločila za boljši zajtrk na vlaku. V restavraciji sva naročila pečena jajca (na oko) in topel čaj. Stregel nama je zanimiv natakar (posrečen tip), ki je slabo obvladal angleško. Oblečen je bil v umazane kavbojke, suknjič, ponošene čevlje in drugo nasprotje; metulček. Ze na obrazu se mu je videlo, da se rad zmoti (v svoje dobro). Zanimivo je tudi to, da je pri vsakem obroku ho-

tel barantati in ugovarjati, da bi mu prodal uro, tenis copate, trenirko. O dolarjih pa ni hotel nič slišati.

Smo že bolj v hribovitem območju, ki je zelo podobno našim krajem in še veliko snega leži okrog. Slika je popolnoma druga (od prejšnje). Iz vlaka naredim dva posnetka.

Zopet smo se ustavili za nekaj več časa, kjer smo se malo razgibali, skočili v trgovino. Tam sem slikal 1 avtobus in 3 parole. Ko opazujem obraze, je nekaj že izrazito evropsko-ruskih, nekaj pa že čisto azijskih tipov (podobnih mongol.-kitajskim). Tudi tu smo bili za domačine tarče opazovanja. Tudi kar se tiče obleke, ki je bila popolnoma različna.

Proti večeru smo se približali rusko-mongolski meji. Najprej so nam pobrali potne liste in vise, eni

so šli menjat rublje, drugi pa po nakupih in malce na sprehod. Ko smo se spet zbrali na vlaku so nas ponovno prekontrolirali.

V mapi sem imel 2 Mladini, Tribuno, prospekte, turistične vodiče in tudi Mladino z naslovnico, na kateri je vojak in napis o koncu vojne in odhodu domov. Naslovnica je vzbudila pozornost zaradi vojaka z rdečo zvezdo in napisa v ruščini. Mera je bila polna, ko so videli sliko pri naslovu »TRDO«, ki ima pornografsko vsebino. Najprej so hoteli revijo na kontrolo in, da jo bom dobil nazaj, potem pa so kar zahtevali, naj nekaj podpišem, ker da je bila revija zaplenjena.

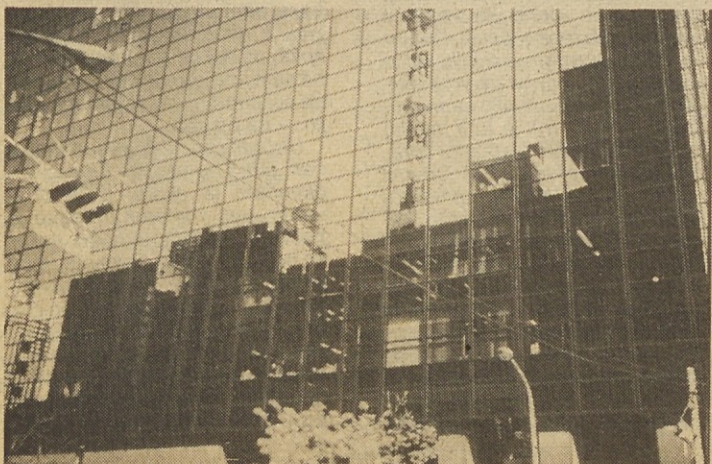
Hotel sem razložiti, da so to isto Mladino kontrolirali tudi na madžarsko-ruski meji in, da se je carinik ob porno sliki in članku »TRDO« samo nasmešnil, o naslovnici pa ni rekel nič. A vse je bilo zaman, videti je bilo, da jim je bila všeč. Čudno pa se mi je zdelo le to, da so mi jo vzeli pri odhodu iz Rusije, kajti, če se je kdo pokvaril ob tej reviji, potem je to bilo že storjeno.

Po vseh teh pripetijah smo prišli na mongolsko mejo kjer pa kontrole niso bile več tako natančne. Pregledali so potne liste, vize, izpolnili smo deklaracijo.

V kupeju se nam je pridružil mongolec, spraševal je po angleškem pivu in cigaretah in še neke stvari. Ko pa sem mu ponudil cigareto, jo ni hotel. Vsem nam trem se je zdelo čudno. Odpravili smo se spat, a nismo mogli zaspati takoj.

Buda na vrhu poletne palače — Peking

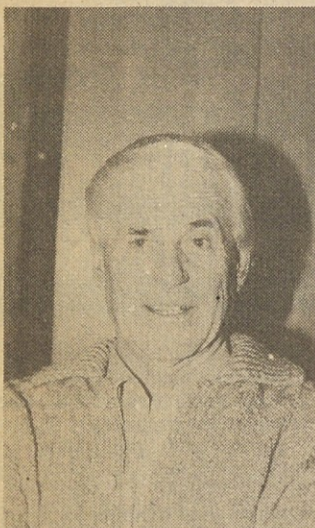

Tokio — odsev v steklenih zgradbah

Ulično življenje v predelu mesta z imenom Harajuku. Za praznike in nedelje zaprta ulica in zabava mladine na njih

Humoreska

Marjan Kralj:

Golšasti golobi

Pravzaprav mi je šlo tisti čas vse narobe. Že noč ni obetala nič dobrega. Zadnje minute proti jutru sem namreč porabil za tekanje in skrivanje med barakami, ker so me nasledovali medvojni esesovci. Ko sem razgledal črno svojat — to se mi posreči vsakokrat, preden se zbudim — sem se zavedel, da je vojna že zdavnaj minila. Padal je rahel dežek, naravnost po meri vrtničkarjev, čeprav je ljubeznivi Trontelj napovedoval še bolj ljubeznivo vreme in bila je nedelja, dan počitka, ki ga verni in neverni družno spoštujejo.

Natočili smo mucku mleka, rožam postane vode, zmetali v nahrbtnike vse tisto, kar v gorah rabimo in ne rabimo, se vsedli v modernega konja in zdrdrali iz zasmrajene Ljubljane. Spotoma smo se spomnili, da najbrž nismo ugasnili plina, zato smo se preudarno vrnili. Ugotovili smo, da to ni res, dolili mucku še malo mleka, ga pobožali po glavi in se pomirjeni zapeljali po severni štiripasovnici.

Vreme se je zbalo Trontlja, zato so se začeli trgati oblaki in kmalu je za hip posijalo sonce. Vožnja od Tržiča po dolini Bistrice do Medvodja in še naprej je bila ena sama pesem. Skobacali smo se iz škode, se pretegnili in zagrizli v strmino. Pot ob orjaških smrekah smo prehodili z veliko sape, dokler se ni odprl čudovit svet med Košutami. Kdor še ni videl tega čudeža narave med

Tržičem in še naprej do Jezerkega (ki bi moral biti narodni park), ne bo verjel, da je to pri nas in še tako blizu.

Ob planšarski koči nas je sprejelo medse govedo. Nekatere živali so nas radovedno gledale in migljale z uhlji, tisto mahanje z repi pa je bilo verjetno namenjeno muham.

Nenadoma je ena krava začutila nekako duhovno povezavo z mojo ženo, ali nekaj podobnega in pohitela naglih parkljev k njej. Ker ji je narava dala ob rojstvu še enkrat več nog kot moji ženi, se ji je v hipu približala. Žena pa ni čutila nikake sorodstvene povezave z živaljo. Začela je bežati proti meni in vpila, da jo napada bik. Zverino sem nato strokovno ocenil in ugotovil, da so temu biku zrasla vμένα.

»Saj ni bik, krava je. Najbrž si ji všeč in želi te le potihoma vprašati, kje si dobila svojega bika«, sem ji zaklical. Žena ni rekla nič, jaz pa sem stopil k živali in jo potrepil po vratu. Ko so živali ugovarile, da nismo vredni šopa trave, so začele spet muliti rožice in mahati z repi.

Na vrhu Male Košute smo sedli v travo in se kot pošteni Slovenci najprej zježili, ker ta prelepi koroški kraj okrog Kort ni naš, saj so Slovenci po prvi svetovni vojni skoraj v celoti glasovali za priključitev k Jugoslaviji.

Razvezali smo nahrbtnike in se lotili čaja in jedače, sam pa sem se nekoliko sprehodil ob meji s klobaso v roki. Nenadoma je siknilo, kot bi kolesarski zračnici izpustil zrak. Bil je gad. Vzpel se je na okrnjene noge in kazal dolg, razcepljen jezik. Morda sem mu stopil na rep, ali šel vsaj preblizu njega. Ker se ni pomiril, sem domneval, da je prilezel z avstrijske strani in kani tu v skoraj socialistični Jugoslaviji, čisto na koncu Dolgih njiv, storiti kaj zlega. Staknil sem nekaj veji podobnega in ukazal gadu umik »nazad preko granice«, ne da bi mu prizadejal kaj hudega. Upoštevam namreč navodilo rajnega deda, ki mi je pravil, ko ga je zvrnil kozarec preveč: »Pusti kačo, ubij babo!« Za katero babo je šlo, ne vem. Imel je dve. Sprvo, svetnico, je imel 16 otrok. Enajst fantov in pet punc. Z drugo nobenega.

Spešili smo stezo na bližnji 1801 m visoki Plešivec. Steza pelje tik ob meji. Ko smo se vzpenjali, smo šele videli, kako lep je hrbet Košut. Na avstrijski strani sami prepadi, severne stene, na naši zeleni travniki, ki jih le ponekod prekinajo skale. Tik pod vrhom pa mi pravi vnukinja Natalija:

»Ded, kaj pa te je pičilo v vrat?« Potipal sem se in ugotovil nekaj golši podobnega.

Žena je začela namigovati na tisti dogodek z njenim bikom, jaz pa sem se pričel pretipavati, če

mi je zrasla še kje kakšna golša, nato pa premišljevali, kakšno napako sem naredil. Ker niti pri kravi in še manj pri gadu nisem našel ustrezne razlage, sem zaklel, se nato pomiril in oteklina je kmalu splahnela. Ob prelepem razgledu, ob vonjavi rožic in grmičevja, ki mu ne vem imena, ne slovenskega ne latinskega, mimo neštetih mravljišč smo prišli na vrh.

Nismo dolgo uživali, ko zagledam nekaj metrov niže tri velike skale. Izstopale so z gore kot nekaki zobje. Ko sem jih ogledoval, sem se spomnil čudežnih treh Cin na robu nekoč slovenskega Toplaškega polja, v Dolomitih, kjer izvira studenček Drava. Odslej so te skale na Plešivcu moje zasebne Cine. Ogledal sem si jih z vseh strani in ob njihovem

vznožju našel toliko pisanega kamenja, kot še nikjer drugje.

Sestopili smo po drugi stezi in si vzeli za spomin raznovrstne kamenčke. Lotili smo se še zemeljskih oreškov, ki jim nekateri pravijo kar kikiriki. Zakaj, tega ne vem. Vem le, da je ta beseda od pradednin dodeljena petelinom za njihovo petje.

Ustavili smo se in poslušali sinfonio naturalis, ki jo je dirigiral veter — in glejte, spet se je prikrdala golša. Žena je brž ugotovila, da sem se spremenil v goloba. Kadar gruli, napravi golšo in zavaja golobico. Medtem ko smo se šalili na račun golše, je spet splahnela.

Že se je sonce prevesilo na zahodno stran in počasi smo se spustili z Male Košute po dolini do planšarske kočice. Tod smo se napili studenčnice, pokramljali s pastirico in se veselo odpravili še niže, kjer nas je čakal moderni konj.

Naslednji dan, v ponedeljek, sem jo mahnil k zdravniku. Najprej k splošnemu, kot velevala red. Že sestra je bila pravačica angel brez kril. Zanimale so jo vse podrobnosti. Povedal sem odkrito vso nedeljsko zgodbo pod Košutami, razen dogodka s kravo in avstrijskim gadom. Gledala me je pomilovalno in vprašala, če so me doma pretepli. Zatrdil sem ji, da me žena za sedaj še ne tepe, krega pa se vedno, ko stopim v vežo z umazanimi čevlji. Dveurno čakanje zatem je minilo kot bi mignil in že sem bil na vrsti. Prijazna zdravnica ni bila samo prijazna, ampak me je tudi mehko božala po vratu in venomer spraševala, če me kje kaj boli. Odvrnil sem ji, da imam trenutno hemoroide, ki jih mažem z nečim, kar naj bi prispevalo, da bi zginili spet nazaj, odkoder so prišli. Pa je zamahnila z roko in tako sem na preprost način izvedel, da ni neposredne povezave med golšo in hemoroidi, čeprav je vmes povezovalni medij — moje telo.

Dobil sem napotnico za zdravnika posebneža. Brez premišljevanja sem navalil k okencu in za-

prosil za pregled pri strokovnjaku za golše. Nežna sestra — morda je bila njena mati Neža — je dahnila vame, da naj pridem naslednji dan zgodaj zjutraj, ker je veliko bolnikov. Pristavila je še, da bom dobil številko. Hotel sem jo še vprašati, kako nas bodo jutri zvrstili, po družbenih razrednih lestvicah, ali po velikosti golš, toda prizanesel sem ji s svojo radovednostjo.

Šel sem zarana, dobro naspán, kajti esesovci me niso podili med barakami, svoje mesto so prepustili mestnim golobom, ti pa me niso vznemirjali. Dobil sem številko 92 za naslednji dan. In opravil sem. Najbrž so imeli vsi pred menoj večje golše, če so nas razvrstili po tem sistemu.

Drugi dan sem čakal v zasmrjenem hodniku, ker je bila čakalnica prenapolnjena. Ljudje, pravzaprav bolniki, so bili nervozni in kar naprej kadili in čakali na nekako vnebovzetje s klicem njihovih priimkov in imen.

Ob 11. sem prišel na vrsto. Stopil sem v posvečeni del, kjer je tudi trkanje prepovedano. Povedal sem vsem prisotnim belim haljam vse od začetka. Pričel sem z bikom, ki je bil krava, nadaljeval s prekrasnim razgledom na Korte, pozabil na kačo, toda omenil sem golšo. Ne pred jedjo, po jedi, sem poudaril. Čista oprana halja ženskega kroja z žogicami mi je segla v goltanec, nekaj šarila po njem in nato verjetno zaradi zamotanosti problematike poklicala še neko drugo haljo, e nekoliko zamazane barve. Ta me je prišla za glavo kot bika in prepričal sem, da bi me prišla tudi za roge, če bi jih imel. Segla mi je z roko v žrelo, nekaj stiskala v grlu, nato pa izjavila, da ne najde nič pametnega. Halje so me poslale še za vsak primer na rentgen in me neprijazno odslovile, kot da sem si gruleče golobe sam izmislil.

Za vrati, kjer piše rentgen, vstopaj posamezno, sem obstal. Žive duše nobene, kot je pela Charlotta v Wertherju.

Po dolgem potrpežljivem čakanju se je prikazal en samcat primerek neugotovljivega spola. Pokazal sem mu papirje, a je zmaževal z glavo in dejal, da danes sploh ne delajo, ker imajo »nič jih ne sme presenetiti« ter namignil, da naj pridem jutri, ko tistega »nič jih...« ne bo več.

Ubogal sem in prišel naslednji dan, četrti po nedelji. Za zaprtim okencem je skoraj ležal drug modro-beli primerek in ko se je postavil povsem na noge, nekako odplesal vizijo, kako me bodo vpisali v debelo knjigo in naročili filmsko snemanje čez mesec dni. Zbral sem vkup vse svoje igralske sposobnosti, mešanico domišljavosti, ponižnosti, strahu in bebovosti ter začel praviti zgodbo o golšastih golobih. In sestri

sem se zasmilil. Napisala je na listek magično besedo »nujno«, jo še podčrtala in velela, kot cesar Janez kočijažu, naj počakam.

Ni minilo dolgo in poklicali so me ter takoj vprašali, če sem jaz tisti. Preden so nadaljevali, kateri tisti, sem jim povedal, da na žalost jaz nisem tisti, ampak drugi. Sedaj sem pa tam, sem si mislil, ko so me razkrinkali, da jaz nisem Marjan Kralj. In tudi vi, ki sedajle prebirate ta sestavek, vem, da ste razočarani. Nehajte brati in prečitajte rajši kak drug sestavek kompleksne osebnosti, ki ima že vrsto let zacementiran visok ugled. Če pa vas vzlic temu tare radovednost, ki tudi marsikaterikrat v življenju odrine pamet, sem pripravljen zgodbo nadaljevati.

Rentgenovci niso rekli nič, požrli so slino in se sprijaznili z dejstvom, da na svetu žive tudi napačni ljudje. Strogo so ukazali, naj se vlečem, obračali mojo glavo kot bi bila svinjska in nazadnje po kratkem čakanju kar naravnost povedali, da ni nič.

Zgodba o golobih je namah postala dvomljiva in zadobil sem občutek, da izkoriščam zdravstvo za prazen nič.

Dobil sem papirje raznih barv, lepo žigosane in jih kot poštar ponesel tja, kjer sem se prijavil pri zdravniku posebežno. Ko sem prišel na vrsto, sem povedal, da so rentgenovci naročili, naj izročim papirje zdravniku. Sestra, sedaj nakoliko nasajena Neža, mi je dala v roke številko 116 in zaželela prijetno čakanje v zatohli družbi nad sto bolnikov. To pot pa je prešla njena nasajenost name in še pomnožil sem jo z desetkratno vrednostjo. Iz rok sem ji izpulil vse papirje, rekel hvala lepa in pripomnil, da imam zdravstvenih storitev čez glavo, za zdaj in še dolgo za prihodnje in da bom vse papirnatost solato izročil splošnemu zdravniku, kjer sem začel to golobjo odisejajo.

In tako sem tudi storil. Se vprašal nisem, kako je z izvidi. Zdravniki pa so tudi toliko pametni, da molče, če niso vprašani. Rekel sem si: Čas je najboljši zdravnik, na koncu pa tudi grobar, kot se spodobi, za vse — tudi za politike.

Narava je nato vse uredila po svoje. Na levi strani vratu mi je zraslo veliko golobje jajce. V primerjavi z golšo manj opazna lepotna napaka. Sedaj imam dovolj jajc, golobe pa sem spodil na strehe.

Vem, nekoč se mi bo zgodilo: Ker je jajčni zarodek v vratu živ, mi bo spet zrasla golša, domnevam, še mnogo večja. Kak strasten lovec, ki lazi pod Košutami, me bo opazil iz zasede in si dejal: »Tako velikega goloba pa še nisem ustrčil!«, pomeril bo in če bo zgrešil, vam bom lahko napisal še kakšno humoresko.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

**Naš sogovornik
Vladimir Logar**

Iskrina poslovna politika pred 20 leti

Kakšna je bila poslovna politika Iskre leta 1966? O tem je naš sogovornik pred dobrimi dvajsetimi leti zapisal:

V našem poslovanju v prvem polletju 1966 so bili doseženi pomembni pozitivni poslovni rezultati. Imamo nad 30% porasta v fizičnem obsegu proizvodnje. Obstaja pozitivno gibanje v politiki poslovanja, kar je imelo za posledico porast produktivnosti dela. Tudi na področju ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja ugotavljamo 683.000 S din na zaposlenega.

Če ugotavljamo vzroke za relativno pozitivne rezultate poslovanja v prvi polovici, moramo zlasti poudariti, da je k tem rezultatom pripomogla boljša oskrba z repromaterialom, boljša sortiranost zalog pri večini organizacij, boljša oskrba z uvoznim repromaterialom, kar vse pa je posledica predvsem likvidnosti vseh organizacij. Nesporno so k boljšemu rezultatu pripomogli tudi učinki novih proizvodnih kapacitet, boljša organizacija dela, manj zastojev v proizvodnji itd. Ne smemo pa prezreti, da sta na boljši rezultat v nekaterih organizacijah vplivala tudi korektura cen, izbor rentabilnejših proizvodov itd. Eden izmed važnejših faktorjev za izboljšanje poslovanja v organizacijah je nesporno tudi velika samostojnost organizacij v novi obliki združenega podjetja, saj so organizacije prvenstveno odgovorne same za svoje poslovanje. Seveda obstajajo še razni drugi faktorji, ki so pripeljali do dviga proizvodnje v prvi polovici letošnjega leta.

V naslednjem obdobju v smeri realizacije naše poslovne politike

moramo imeti zlasti pred očmi nadaljevanje proizvodnje v naslednjih mesecih po predvideni dinamiki, ob upoštevanju tržnih zahtev. V skladu z ekonomsko rastjo naše države pričakujemo tudi porast kupne moči prebivalstva ter tako razširitev tržišča in nadaljnjo ekspanzijo prodaje naših proizvodov.

V pogledu izvoza so bili v preteklem obdobju doseženi pozitivni rezultati. Za vsako ceno moramo izvršiti naše planske obveznosti. Predvsem je v redu ugotovitev, da je struktura izvoza katerega se orientira predvsem na konvertibilno področje, pozitivna. V naslednjih mesecih v drugi polovici letošnjega leta moramo nadoknaditi izpadli izvoz v prvi polovici letošnjega leta.

Po pregledu ekonomskih rezultatov posameznih organizacij pa zopet ugotovimo, da nekatere organizacije ne bodo v stanju pokriti vseh svojih obveznosti iz dohodka. Prvenstveno bodo morale same podvzeti vse mere za sanacijo svojega ekonomskega stanja. V skladu z določili statuta bo treba imenovati komisije, ki bodo proučile situacijo v teh organizacijah in tudi v skladu s statutom predlagale določene ukrepe za sanacijo teh organizacij.

Nujno je, da čimprej dosežemo maksimalno aktivizacijo naših osnovnih fondov. Investicijsko področje bo moralo v čim krajšem času, po možnosti že do konca tega meseca, dati informacijo, kako je z aktiviranjem naših osnovnih fondov.

Dinamično rast proizvodnje moramo v prihodnjih mesecih uskladiti z razpoložljivimi viri obratnih sredstev. V ta namen moramo intenzivneje nadaljevati napore za povečanje koeficienta obračanja obratnih sredstev, po drugi strani pa zagotoviti tudi povečanje virov pri lokalnih in osrednjih bančnih institucijah. Ena izmed prvih in najvažnejših nalog PSO in organizacij, ki same opravljajo prodajo, je obvezno znižanje naših terjatev, ki so v prvi polovici letošnjega leta močno porasle. Pri gibanju obratnih sredstev po organizacijah ugotavljamo pozitivno gibanje v primerjavi z lanskeletnim na razredu 3 in 5.

Stabilizacija združenega podjetja mora biti osnovna postavka naše poslovne politike v naslednjem obdobju.

Porast v pogledu ekonomičnosti, rentabilnosti in produktivnosti dela moramo nadaljevati. Nesporno so v vseh organizacijah ZP še velike rezerve. Za vsako ceno moramo zniževati naše poslovne stroške in dvigati naš dohodek. Le v povečanju dohodka, ostanku dohodka, leži ključ reševanja problemov. Z lastno ekonomsko bazo bomo ustvarjali pogoje za razširjeno reprodukcijo in normalno poslovanje.

V pogledu OD vidimo močan porast v primerjavi z lanskim letom. Jasno nam mora biti, da bodo obveznosti iz preteklih let povzročale Iskri še ogromne težave, ki

jih pa lahko prebrodimo le, če bomo ustvarili več dohodka.

Ko bomo prihodnje leto sprejemali proizvodne in gospodarske plane, bomo morali planirati in realizirati tak obseg dohodka, da bomo lahko pokrili naše obveznosti iz preteklih let.

V okviru take poslovne politike moramo z vso intenzivnostjo nadaljevati z izpolnjevanjem sanacijskega programa. Ugotoviti moramo, da v nekaterih organizacijah s premajhno resnostjo in skrbnostjo izvajajo sanacijski plan. Vrsta organizacij je, ki sanacijskemu planu ne sledijo, čeprav so ga same postavile in sprejeli njihovi samoupravni organi. Vodstveni kader tako v podjetju kot v organizacijah mora imeti stalno skrb za izvajanje sanacijskega programa. Moramo se zavesti, da če tega ne bomo izpolnjevali, bomo prišli v težave, iz katerih ne vidimo izhoda. Organizacije morajo same izdelati analize svojega poslovanja, zlasti pa analize o svoji likvidnosti. Za tovarno Aparati smo formirali posebno komisijo ekonomskih in drugih strokovnih in drugih strokovnjakov, ki bo analizirala poslovanje te tovarne in dala predloge za rentabilnejše in ekonomičnejše poslovanje. Ko bo ta študija gotova, jo bomo posredovali organizacijam, da bi tudi ostale organizacije na tej osnovi naredile podobne analize. Imeti moramo jasno perspektivo poslovanja. V bodoče bomo skušali formirati ekipe strokovnjakov, ki bodo delale razne poslovne analize po organizacijah in delale predloge ukrepov organizacijam za izboljšanje poslovanja. Treba je imeti na umu, da je v organizacijah še veliko obrtniške mentalitete, skritih rezerv in da je treba pristopati k analizi celotnega poslovanja in v zvezi s tem začrtati jasno perspektivo. V naslednjem obdobju moramo mobilizirati vse sile v našem proizvodnem procesu. Krepiati moramo tudi pobudo posameznih organizacij v reševanju svojih proizvodnih kakor tudi komercialnih problemov. Nekatere organizacije so že tudi aktivno posegle samostojno na komercialno področje s ciljem, da dosežejo čimboljše ekonomske rezultate. Nadalje morajo organizacije predvsem same delati analize na naših proizvodnih programih ob pomoči strokovnih služb združenega podjetja. Tiste proizvode, ki so nerentabilni, je treba eliminirati, kar je bilo že večkrat poudarjeno v sklepih samoupravnih organov ZP.

Nesporno je eden osnovnih problemov kadrovska politika, tako na ravni združenega podjetja, kot tudi na ravni organizacij. Umestno bi bilo, tako v organizacijah, kot v strokovnih službah pregledati in analizirati situacijo s kadri in predlagati določene spremembe.

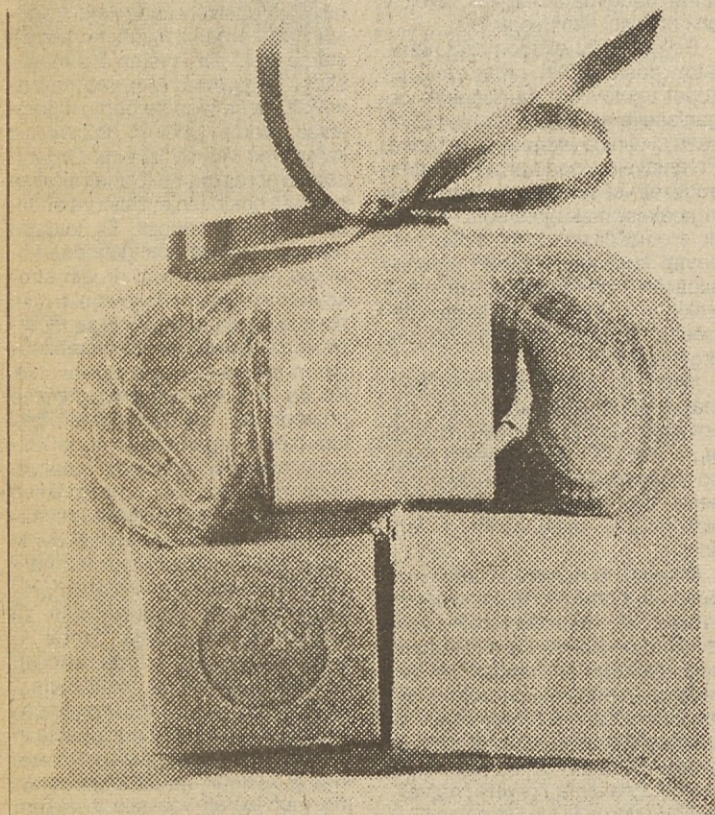
To so v kratkem naznanjeni zaključki in smernice poslovne politike združenega podjetja, ki nam morajo biti vodilo v našem bodočem poslovanju.

V pričakovanju novega

Silvestrska noč. Koliko veselja in vznemirljivega pričakovanja, objemi opolnoči, pikanje šampanjskih zamaškov. Tudi vi se veselite novega leta. Pravočasno ste nakupili darila, poskrbeli za dovolj hrane in pijače. Morda pa vam bo nekaj idej in nasvetov le še prišlo prav...

Ideje za darila

Vsakdo si želi obdarovati dragega človeka, čeprav ni, lahko izbrati primerno darilo, ki hkrati preseneča, razveseljuje, ali koristi.

Če še niste izbrali darila pravočasno, vam predlagamo dve ideji ...

Mila različnih barv damo v svilen vrečko in jo zavežemo s pentljo.

Najmlajšim darujte preprosta darila — žogice, voščenske, punčko, lesen voziček, slikanico... Darila zavijte v pisan papir in prevezite z barvnimi trakovi. Lepo je, da darujete več darilc, različno zavitih, ali pa v škatlicah in starih škatlah, ki jih ovijete in oblepite s papirjem.

Recepti za praznično mizo

Novoletna sarma

1 glava kislega zelja
60 dkg narezanega kislega zelja
ščepec kumine
1 kocka za juho, 1 žlica rdeče paprike, 50 dkg zmletga mesa, 10 dkg riža, dve čebuli narezani na drobne koščke, dve žlici drobno narezanega petršilja, 15 dkg slanine, ali kakega drugega suhega mesa, sol in poper po okusu, maščoba po potrebi lonček kisle smetane.
Zelnate liste ločimo od glave in jih po debelejšem delu potolčemo, da jih sploščimo. Na maščobi opravimo čebulo, dodamo meso, sol in poper. Popraženemu mesu dodamo riž in malo podušimo. Ko je meso ohlajeno primešamo še petršilj in poper. Nato nadevamo vsak list z žlico nadeva. Zvijemo sarmice. Na dno večje posode vložimo narezano kislo zelje. Če jih imamo veliko, jih naložimo v dveh plasteh. Jušno kocko prevremo s pol litra vode. Zalijemo sarme. Po njih položimo suho meso in slanino. Posodo pokrijemo in kuhamo dve do

tri ure na zmerni temperaturi. Ko je vsa voda pokuhana, prelijemo sarme s smetano in jih zapečemo v pečici. Sarma je okusnejša drugega dne, zato jo lahko spečemo vnaprej.

Zimska solata

1 pločevinka graha, dve skodeli kuhanih testenin, pločevinka rakcev, pločevinka belušev, tri žlice majoneze, 2 žlici limoninega soka, sol in poper po okusu, žlička sladkorja, dve žlici olja.

V mrzli vodi speremo grah in beluše, slednje narežemo na dva centimetra dolge kose. Vložimo v posodo za solato, dodamo testenine, rakce, olje, limonin sok, sol, po potrebi poper in sladkor ter vse dobro zmešamo. Solato ponudimo vsakemu gostu v posebni posodi, nanjo pa damo žlico majoneze, da jo vsakdo premeša, ali pa samo pomaka vanjo.

Tatarski biftek

Trideset dkg govejega fileja, narezanega na kose, žlica masla, žlica majoneze, žlica nastrgane čebule, tri kapljice česnovnega soka, sol in poper po okusu, žlička drobno narezanega petršilja, pol žličke rdeče paprike, dva sardelna fileta, ščepec zmlete kumine, žlička gorčice, žlička kaper, rumenjak.

V mešalnik vložimo meso in ga zrežemo. Dodamo vse sestavine in naredimo pasto. Z lopatko jo poberemo iz mešalnika in oblikujemo na servirnem krožniku. Okoli naložimo rože, ali liste iz masla. Vse skupaj naj nekaj časa stoji v hladilniku, nato postrežemo.

Nazdravimo novemu letu Kako piti in servirati vina

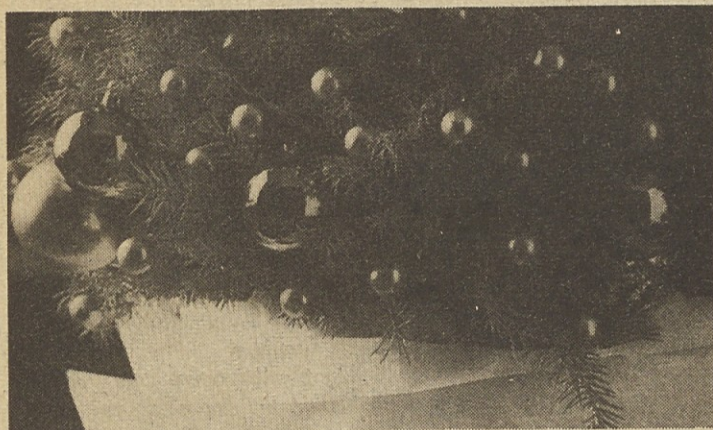
Osnovno pravilo pri serviranju vin — bela vina k belemu mesu, rdeče vino k rdečemu mesu, oz. k čim bolj kvalitetni jedi čim bolj kvalitetno vino.

Če serviramo pri enem obroku (kosilu, ali večerji) več vin, moramo upoštevati naslednja osnovna pravila seviranja vin:

- najprej se ponudijo lažja, potem težja vina
- začne se s suhimi vini, konča pa s sladkimi
- najprej se ponudijo mlada, šele potem stara vina
- suha vina spremljajo slane in močno začinjene jedi
- sladka vina spremljajo sladke in blage jedi

NAMESTO NOVOLETNE JELKE

Namesto novoletne jelke lahko praznično vzdušje prinese v vaš dom novoletni šopek. Z malo spretnosti si lahko tak arazma naredimo sami. Nekaj idej:

O praznikih večkrat dobimo v dar šopek lepega in v tem letnem času tudi dragega rezanega cvetja. Naslednjih nekaj nasvetov vam bo pomagalo, da boste lahko malo dlje uživali ob lepih šopkih.

☆☆☆

»Stebila cvetlic postrani odrežemo. To storimo pod vodo. Uporabimo oster nož, škarje bi steblo preveč stisnile.

☆☆☆

Spodnje dele lesnatih stebel (krizanteme, vejice) oparimo. Za minuto jih 3 do 4 cm globoko postavimo v vrelo vodo. Z vrtnicami storimo to samo tedaj, ko so vse še v popkih.

☆☆☆

Če cvetje čez nekaj dni prične veneti, postopek ponovimo.

☆☆☆

Rezano cvetje se bo dlje držalo, če bomo vodi dodali sladkor. Na liter vode vsujemo v vazo žličko sladkorja.

☆☆☆

Cvetje ne sme biti pregloboko v vodi. V vodi naj bo samo tretjina stebela. Na to moramo paziti posebno pri visokih vazah, ki jih ponavadi napolnimo skoraj do roba.

☆☆☆

Cvetju odstranimo vse odvečne listje, ker začne v vodi hitro gniti. Odstranimo tudi vse popke, za katere je očitno, da se ne bodo imeli časa razcveteti.

Nesreča nikoli ne počiva

Na belem damastnem prtju se je polilo črno vino, na obleko je kanilo z mastne pečenke, tudi nekaj kozarcev se je razbilo. Morda bo nekaj drobnih nasvetov rešilo vse zgoraj opisane.

☆☆☆

Če se na belem prtju polije rdeče vino in če madeža takoj ne operemo, moramo madež drgniti s toplo, precej slano vodo.

☆☆☆

Makeže od rdečega vina očistimo, dokler so še sveži. Posujemo jih s soljo in pustimo stati nekaj minut. Nato prt ali obleko operemo.

☆☆☆

Makeže od črnega vina takoj zmočimo z naravnim alkoholom (slivovka bo kar prava) in pustimo, da se posuši. Ko je tkanina suha, madež izgine.

☆☆☆

Makeže od piva čisti zmes iz 1 dl vode, 1 dl špirta in 1 dl salmiaka.

☆☆☆

Mastne makeže na oblekah najlažje očistimo z otroškim pudrom. Puder posujemo po madežu na zgornji in spodnji strani, ga s prsti rahlo vtremo in pustimo stati eno uro. Puder nato očistimo, najbolje z nožem. Če madež ni izginil, posujemo ponovno. Obleko nato operemo, največkrat pa to ni potrebno, ker madež zanesljivo izgine.

☆☆☆

Če mastne makeže čistimo z bencinom ali kakim drugim kemičnim sredstvom, moramo čistiti najprej okoli madeža in se počasi približevati središču. Makeža ne smemo preveč drgniti, raje večkrat na lahko. Ko madež čistimo, moramo podenj podložiti krpo, ki vpija, da ne po-
mažemo še drugega dela obleke.

☆☆☆

Če smo imeli med gosti pujsa, ki je cigareto ugasnil kar na porcelanastem krožniku, je nastal grd madež od nikotina. Odstranimo ga lahko s plutovinastim zamaškom. Zamašek pomočimo v kupček vlažne kuhinjske soli in z njim zdrgnemo madež. Izginil bo.

V Martinsko jamo

Planinsko društvo Iskra organizira v nedeljo, 10. 1. 1988 jamarski izlet v Martinsko jamo. Dobimo se v nedeljo, 10. 1. 88 ob 5,45 pod uro na ljubljanski železniški postaji. Z rednim avtobusom se bomo peljali do Kozine. Tam bomo prestopili na avtobus za Il. Bistrico. Izstopili bomo v vasi Markovščina, od koder je do jame samo še 1 km. Od opreme morate imeti čelne baterijske svetilke z rezervnimi vložki in žarnice ali pa jamarske svetilke karbidovke, pa še eno svečo z vžigalicami, razen tega pa še kako staro obleko, ki jo oblečete ob vstopu v jamo in jo ob izstopu slečete. Od obutve so najboljši planinski čevlji. Izlet bo vodil Franc Legen, tel. 574-211, int. 230. Prijavite se pri Bredi Jančar, tel. 556-141, int. 506.

Zanimivosti

Ogroženo veselje

Več kot 40 tisoč predmetov, od metrskih raketnih delov do drobcev v velikosti vijakov, kroži med civilnimi in vojaškimi vesoljskimi plovili s hitrostjo 28 tisoč km na uro — kar ustreza 30-kratni hitrosti zvoka — v višini 250 do 1000 km pa tudi v zemeljsko-stacioniranem področju 36 tisoč km visoko nad ekvatorjem. Vsak trk pri hitrosti 30 machov pomeni konec vsakega satelita. Pri 120 novih satelitih na leto se bo število vesoljskih razbitin v osmih, oz. desetih letih podvojilo. Že pred štirimi leti je povzročil tak mini drobec globoko prasko na vesoljskem plovilu ZDA. V prihodnje se lahko nadejamo, da bodo tovrstno nevarnost preprečili, kajti ameriški obrambni sistem bo lahko s senzorji odkrival krožeče dele in jih od leta 1990 dalje tudi uničeval.

Ameriška oporoka

Nek ameriški borzni mešetar je zapustil ženi velikansko premoženje, vendar s pogojem, da se zaposli v restavraciji in 12 mesecev pomiva posodo. Šele potem bo lahko prevzel dediščino. Borzni mešetar se je temeljito maščeval, ker je moral ves čas svojega zakonskega življenja pomivati posodo.

Boljši okus kave

Mnogi ne vedo, da okus kave ni odvisen samo od arome, temveč tudi od uporabljene vode. Vodovodna pipa namreč marsikje ne daje nevtralne vode, temveč klorirano.

Podjetje Drache—Keramikfilter G.m.b.H. iz Dieza je izdelalo sedaj

vodni filter, ki je sestavljen iz prosojnega ohišja iz umetne snovi in filtrske svečke. Keramična filtrska svečka, montirana pred vodovodno pipo, odstranjuje trde delce in ostanke maščob iz vodovoda. Izrabljeni vložek s filtrom je lahko zamenjati. Glede na kakovost vode je priporočljiva uporaba filtrske svečke, impregnirane z aktivnim ogljem in srebrovim nitratom. Ta različica odvzame vodi dodatni klor in okus po železu in tudi preprečuje tvorbo bakterij v samem filtru.

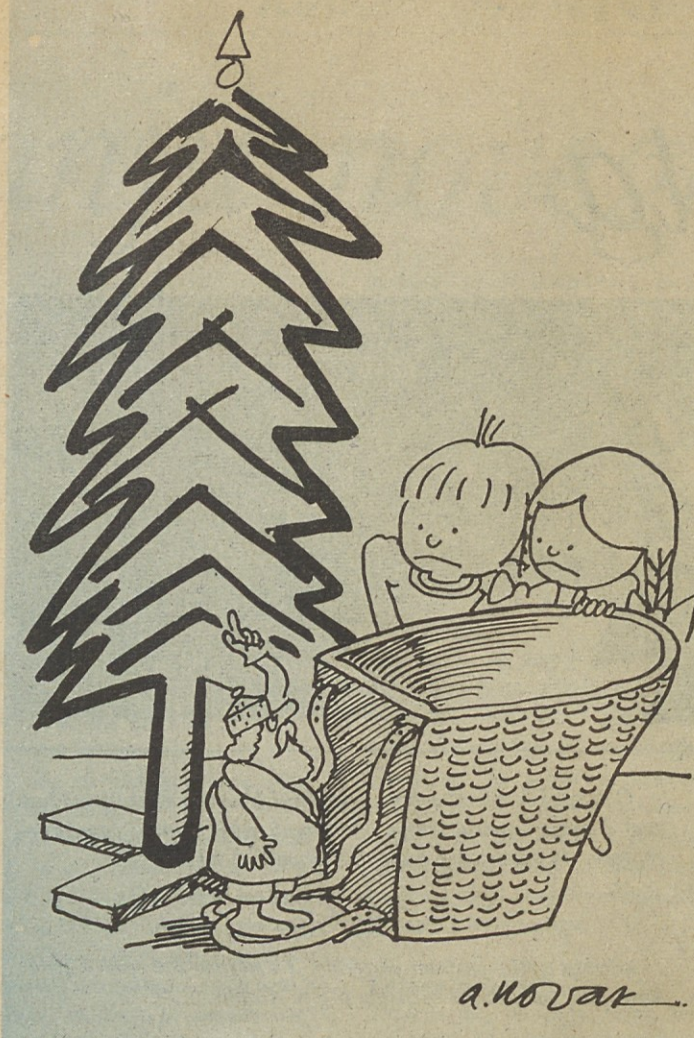
Zbral, prevedel
in priredil
Marjan Kralj

Kar tako, med malico mi je Drago s polnimi usti rekel: »Napiši nekaj za cajtenge o novem letu.« Nič mu nisem odgovoril, niti obljubil, kajti vedel sem, da bo vse skupaj eno samo kapitalno nakladanje.

Pa vendar, toliko korajže pa že imam, da bom nekaj misli in preklinjanj prek svinčnika pustil na papirju.

Kaj napisati ob koncu leta — nekega leta — in zakaj delam zaključke prav ob koncu nekega 365 dni dolgega časa. Obračuni in sodbe naj bi se podrčale vsako uro, minuto; računi morajo biti vedno čisti, poravnani, ne glede na odrekovanja in žrtvovanja. To, kar pišem, so samo misli, vem pa, da papir vse prenese, tudi menice. Poznam veliko dobrih ljudi, prijateljev, tudi barabe so vmes, drugače šopek ne bi bil popoln, kajti tudi koprive so po svoje lepe, saj sem vam rekel; samo nakladanje.

Če vse skupaj seštejem, sem v Iskri tam nekje okoli 15 let. Veliko je bilo lepega v teh letih. Dobival sem klofute in tudi vračal sem jih. Verjetno sem kot večina živel iz

Nekaj mimogrede

meseca v mesec — sinu potlačil nekaj drobiža v žep, sebi kupil tri pare nogavic in si mimogrede v Delikatesi kupil 20 dkg kamniške tlačenke in s tem je bil zaključen krog enega meseca. Potem začneš vneto buljiti v koledar in si tihotapsko ogledovati številko okoli 15., ko naj bi ti velika firma Iskra stresla v denarnico toliko denarja, kolikor ti po logiki firme gre.

Občudujem delavke za tekočim trakom, punce, ki z motikami tolčejo zapufano, ilovnato zemljo nekje (za naše domišljave pojme) v izgubljenem Kočevskem rogu in vse matere, katerih kosti njihovih sinov razpadajo pod smrekami v naših gozdovih. Tudi sovražim lahko — toliko svobode je vendar v tej državi in koga sovražim? Tipe, katerih največji problem je barva kravate, ki jo bodo nazankali nad napihnjene birokratske trebuhe. V našem sistemu (če se že gremo sistem)

je vse preveč rdečih kravatarjev, vse preveč muflonov, ki pod obleko nosijo sparno srajco in vse preveč je zehajočih ust, ki zatrjujejo, da so budne. Ta svet je majhen, dajmo ljudje preživimo teh predpisanih 70 let spontano, ne obremenjujmo se z vezalkami, mačjimi drečki, pogledimo si v oči, udarimo po mizi, grobo bo zvenelo če rečem, zob za zob. Nekoč in nekje bo treba plačati napake, sicer jih pa že plačujemo — nikogar ne bom ničesar učil, samo pošteno karto bi rad položil na mizo svojega življenja.

Nekaj sveta sem povohal — Južno Ameriko, Balkan je dvorišče Evrope —. Tudi na dvorišču sem bil. Vsi se razdajamo po urbano urejenih parkih, živimo življenje čebelic z možgani trotoev — nakladanje.

Nočem podreti sveta, kajti svet je žoga in žoga je predmet. Za podajanje.

Mitja, potegni črto, ne smeš trpeti pri okopavanju lastne gredice, ne postani malomeščan zaradi malomeščanstva, pojdi na vrhove, ne vračaj se.

Konec zgodbe:
Mitja Jesenovec

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željenzov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.